

Dz.U. 2001 Nr 115 poz. 1229**USTAWA
z dnia 18 lipca 2001 r.****Prawo wodne¹⁾**

Opracowano na podstawie: t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 21, poz. 125.

Dział I

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. dotyczącej wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975),
- 2) dyrektywy 76/160/EWG z dnia 8 grudnia 1975 r. dotyczącej jakości wody w kąpieliskach (Dz. Urz. WE L 31 z 05.02.1976),
- 3) dyrektywy 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty (Dz. Urz. WE L 129 z 18.05.1976),
- 4) dyrektywy 78/659/EWG z dnia 18 lipca 1978 r. w sprawie jakości słodkich wód wymagających ochrony lub poprawy w celu zachowania życia ryb (Dz. Urz. WE L 222 z 14.08.1978),
- 5) dyrektywy 79/869/EWG z dnia 9 października 1979 r. dotyczącej metod pomiaru i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich (Dz. Urz. WE L 271 z 29.10.1979),
- 6) dyrektywy 79/923/EWG z dnia 30 października 1979 r. w sprawie wymaganej jakości wód, w których żyją skorupiaki (Dz. Urz. WE L 281 z 10.11.1979),
- 7) dyrektywy 80/68/EWG z dnia 17 grudnia 1979 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne (Dz. Urz. WE L 20 z 26.01.1980),
- 8) dyrektywy 82/176/EWG z dnia 22 marca 1982 r. w sprawie wartości dopuszczalnych dla ścieków i wskaźników jakości wód w odniesieniu do zrzutów rtęci z przemysłu elektrolizy chlorków metali alkalicznych (Dz. Urz. WE L 81 z 27.03.1982),
- 9) dyrektywy 84/491/EWG z dnia 9 października 1982 r. w sprawie wartości dopuszczalnych dla ścieków i wskaźników jakości wód w odniesieniu do zrzutów heksachlorocycloheksanu (Dz. Urz. WE L 274 z 17.10.1984),
- 10) dyrektywy 83/513/EWG z dnia 26 września 1983 r. w sprawie wartości dopuszczalnych dla ścieków i wskaźników jakości wód w odniesieniu do zrzutów kadmu (Dz. Urz. WE L 291 z 24.10.1983),
- 11) dyrektywy 84/156/EWG z dnia 8 marca 1984 r. w sprawie wartości dopuszczalnych dla ścieków i wskaźników jakości wód w odniesieniu do zrzutów rtęci z sektorów innych niż przemysł elektrolizy chlorków metali alkalicznych (Dz. Urz. WE L 74 z 17.03.1984),
- 12) dyrektywy 86/280/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie wartości dopuszczalnych dla ścieków i wskaźników jakości wód w odniesieniu do zrzutów niektórych substancji niebezpiecznych zawartych w wykazie I Załącznika do dyrektywy 76/464/EWG (Dz. Urz. WE L 181 z 04.07.1986),
- 13) dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991),
- 14) dyrektywy 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanym przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1991),
- 15) dyrektywy 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE 327 z 22.12.2000).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

Zasady ogólne

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi.
- 1a. Ustawa reguluje sprawy własności wód oraz gruntów pokrytych wodami, a także zasady gospodarowania tymi składnikami w odniesieniu do majątku Skarbu Państwa.
2. Gospodarowanie wodami jest prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości.
3. Gospodarowanie wodami uwzględnia zasadę wspólnych interesów i jest realizowane przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności tak, aby uzyskać maksymalne korzyści społeczne.
4. Gospodarowanie wodami jest prowadzone w taki sposób, aby działając w zgodzie z interesem publicznym, nie dopuszczać do wystąpienia możliwego do uniknięcia pogorszenia ekologicznych funkcji wód oraz pogorszenia stanu ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio zależnych od wód.

Art. 2.

1. Zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokajaniu potrzeb ludności, gospodarki, ochronie wód i środowiska związanego z tymi zasobami, w szczególności w zakresie:
  - 1) zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności;
  - 2) ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją;
  - 3) utrzymywania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych;
  - 4) ochrony przed powodzią oraz suszą;
  - 5) zapewnienia wody na potrzeby rolnictwa oraz przemysłu;
  - 6) zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją;
  - 7) tworzenia warunków dla energetycznego, transportowego oraz rybackiego wykorzystania wód.
2. Instrumenty zarządzania zasobami wodnymi stanowią:
  - 1) planowanie w gospodarowaniu wodami;
  - 2) pozwolenia wodnoprawne;
  - 3) opłaty i należności w gospodarce wodnej;

- 4) kataster wodny;
  - 5) kontrola gospodarowania wodami.
3. Dokumentacje hydrologiczne, stanowiące podstawę projektowania i planowania w zakresie budownictwa wodnego, ochrony przed powodzią i zapobiegania skutkom suszy oraz zarządzania zasobami śródlądowych wód powierzchniowych, w tym wydawania decyzji administracyjnych, mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, kierując się wymaganiami w zakresie bezpieczeństwa powszechnego oraz prawidłowości wykonywanych dokumentacji hydrologicznych, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od osób wykonujących dokumentacje hydrologiczne;
  - 2) sposób postępowania w sprawach stwierdzenia kwalifikacji;
  - 3) tryb powoływania komisji egzaminacyjnej, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzenia wiadomości kandydatów oraz zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu;
  - 4) wysokość opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji, sposób ich uiszczania oraz wysokość wynagrodzenia dla członków komisji egzaminacyjnej.
5. Stwierdzenia kwalifikacji dokonuje się przez wydanie świadectwa.
- 5a. Opłaty, o których mowa w ust. 4 pkt 4, stanowią dochód własny urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej i są przeznaczane na pokrycie wydatków bieżących i inwestycyjnych związanych z uzyskiwaniem dochodów z tytułu stwierdzania kwalifikacji wymaganych od osób wykonujących dokumentacje hydrologiczne.
6. Organ właściwy do stwierdzenia kwalifikacji odmawia, w drodze decyzji, dopuszczenia do egzaminu kandydata, który nie spełnia wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.
7. Organ właściwy do stwierdzenia kwalifikacji prowadzi i aktualizuje rejestr osób posiadających wymagane kwalifikacje.

Art. 3.

1. Zarządzanie zasobami wodnymi jest realizowane z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne.
2. Ustala się następujące obszary dorzeczy:
  - 1) obszar dorzecza Wisły obejmujący, oprócz dorzecza Wisły znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, również dorzecza Słupi, Łupawy, Łeby, Redy oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na wschód od ujścia Słupi, a także wpadających do Zalewu Wiślanego;
  - 2) obszar dorzecza Odry obejmujący, oprócz dorzecza Odry znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, także dorzecza Regi, Parsęty, Wieprzy oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na zachód od ujścia Słupi, a także wpadających do Zalewu Szczecińskiego;

3) obszary dorzeczy:

- a) Dniestru,
- b) Dunaju,
- c) Jarft,
- d) Łaby,
- e) Niemna,
- f) Pregoly,
- g) Świeżej,
- h) Ücker

– obejmujące znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej części międzynarodowych dorzeczy.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy;
  - 2) przyporządkowanie zbiorników wód podziemnych oraz wód przybrzeżnych – do właściwych obszarów dorzeczy;
  - 3) regiony wodne;
  - 4) regionalne zarządy gospodarki wodnej, wskazując regiony wodne objęte zasięgiem terytorialnym ich działania oraz siedziby poszczególnych regionalnych zarządów gospodarki wodnej;
  - 5) sposób ewidencjonowania przebiegu granic regionów wodnych.
4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, Rada Ministrów kierować się będzie podziałem hydrograficznym kraju oraz zróżnicowaniem warunków hydrologicznych i hydrogeologicznych na obszarze dorzecza, a także lokalizacją zbiorników wód podziemnych i sposobem ich wykorzystania.
5. W celu zapewnienia prawidłowego gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy zarządzanie zasobami wodnymi wymaga koordynowania działań określonych programem wodno-środowiskowym kraju oraz planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy:
- 1) z właściwymi władzami państw członkowskich Unii Europejskiej, na których terytoriach znajdują się pozostałe części dorzeczy, o których mowa w ust. 2;
  - 2) z właściwymi władzami państw leżących poza granicami Unii Europejskiej, na których terytoriach znajdują się pozostałe części dorzeczy, o których mowa w ust. 2.

Art. 4.

1. Organami właściwymi w sprawach gospodarowania wodami są:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki wodnej;
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – jako centralny organ administracji rządowej, nadzorowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej;

- 3) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej – jako organ administracji rządowej niezespólonej, podlegający Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej;
  - 4) wojewoda;
  - 5) organy jednostek samorządu terytorialnego.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej składa Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, co dwa lata, nie później niż do dnia 30 czerwca, informację o gospodarowaniu wodami dotyczącą:
- 1) stanu zasobów wodnych państwa;
  - 2) stanu wykorzystywania zasobów wodnych;
  - 3) realizowania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
  - 4) współpracy międzynarodowej na wodach granicznych i realizacji umów w tym zakresie;
  - 5) utrzymywania wód powierzchniowych oraz urządzeń wodnych;
  - 6) prowadzonych inwestycji;
  - 7) stanu ochrony ludności i mienia przed powodzią lub suszą.
3. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej pełni funkcję organu wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewodów i dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, w sprawach określonych ustawą.
4. Do właściwego wojewody wnosi się odwołania od decyzji wydanych przez starostę realizującego:
- 1) zadania z zakresu administracji rządowej, określone w ustawie;
  - 2) kompetencje organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego.
- <5. Zadania marszałka województwa, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 i art. 140 ust. 2, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.>**

Art. 4a.

W celu zapewnienia prawidłowego gospodarowania wodami, w tym w szczególności ochrony zasobów wodnych oraz ochrony ludzi i mienia przed powodzią, uzgodnienia z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej wymaga:

- 1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategia rozwoju województwa w zakresie zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i plan zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie zagospodarowania stref ochronnych ujęć wody, obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych i obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- 3) decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.²⁾) oraz decyzja o warunkach

ust. 5 w art. 4 wchodzi w życie z dn. 1.01.2008 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462)

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492 oraz z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087

zabudowy – dla przedsięwzięć wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, do wydania którego organem właściwym jest wojewoda.

Art. 5.

1. Wody dzielą się na powierzchniowe i podziemne.
2. Wody, z wyjątkiem wód morza terytorialnego i morskich wód wewnętrznych, są wodami śródlądowymi.
3. Śródlądowe wody powierzchniowe dzielą się na:
  - 1) płynące, do których zalicza się wody:
    - a) w ciekach naturalnych, kanałach oraz w źródłach, z których cieki biorą początek,
    - b) znajdujące się w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym bądź okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych,
    - c) znajdujące się w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących;
  - 2) stojące, do których zalicza się wody znajdujące się w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny, z powierzchniowymi wodami płynącymi.
4. Przepisy o wodach stojących stosuje się odpowiednio do wód znajdujących się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami.
5. Dla potrzeb gospodarowania wodami wody dzieli się na:
  - 1) jednolite części wód powierzchniowych, z wyodrębnieniem sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych;
  - 2) jednolite części wód podziemnych.
6. Przepisu ust. 3 pkt 1 lit. b oraz lit. c nie stosuje się dla potrzeb badania i oceny stanu wód powierzchniowych, prowadzonych w ramach monitoringu wód.

Art. 6.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, granice między śródlądowymi wodami powierzchniowymi a morskimi wodami wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego, kierując się znaczeniem gospodarczym oraz sposobem wykorzystywania tych wód.

Art. 7.

1. Przepisy ustawy mają zastosowanie do wód śródlądowych oraz morskich wód wewnętrznych, z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej.
2. Przepisy ustawy mają zastosowanie również do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniem ze źródeł lądowych oraz przed powodzią, a w pozostałym zakresie – w przypadkach w niej określonych.

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do morskich wód wewnętrznych oraz do wód morza terytorialnego w zakresie, w jakim korzystanie z tych wód uregulowane jest odrębnymi przepisami.
4. Ustawa nie narusza przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.³⁾) w zakresie kompetencji organów administracji morskiej.

Art. 8.

1. W zakresie uregulowanym w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947), ustawy nie stosuje się do:
  - 1) poszukiwania i rozpoznawania wód podziemnych;
  - 2) solanek, wód leczniczych oraz termalnych;
  - 3) wprowadzania do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych oraz wykorzystanych wód, o których mowa w pkt 2.
2. Przepisów ustawy nie stosuje się do korzystania z wód zgromadzonych za pomocą urządzeń oraz instalacji technicznych niebędących urządzeniami wodnymi.

Art. 9.

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
  - 1) ciekach naturalnych – rozumie się przez to rzeki, strugi, strumienie i potoki oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy, naturalnymi lub uregulowanymi korytami;
  - 2) (uchylony);
  - 3) dorzeczu – rozumie się przez to obszar, z którego całkowity odpływ wód powierzchniowych następuje ciekami naturalnymi przez jedno ujście do morza;
  - 4) eutrofizacji – rozumie się przez to wzbogacanie wody biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;
  - 4a) gruntach pokrytych wodami powierzchniowymi – rozumie się przez to grunty tworzące dna i brzegi cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, w granicach linii brzegu, a także grunty wchodzące w skład sztucznych zbiorników wodnych, stopni wodnych oraz jezior podpiętrzonych, będące gruntami pokrytymi wodami powierzchniowymi przed wykonaniem urządzeń piętrzących;
  - 4b) jednolitych częściach wód podziemnych – rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych;

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2003 r. Nr 170, poz. 1652, z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 93, poz. 895 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 203, poz. 1683.

- 4c) jednolitych częściach wód powierzchniowych – rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:
  - a) jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
  - b) sztuczny zbiornik wodny,
  - c) struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części,
  - d) morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne;
- 5) kanałach – rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna co najmniej 1,5 m przy ich ujściu lub ujęciu;
- 6) morskich wodach wewnętrznych – rozumie się przez to wody, określone zgodnie z ustawą o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej;
- 7) obszarze dorzecza – rozumie się przez to obszar lądu i morza, składający się z jednego lub wielu sąsiadujących ze sobą dorzeczy wraz ze związanymi z nimi wodami podziemnymi oraz morskimi wodami wewnętrznymi i wodami przybrzeżnymi, będący główną jednostką przestrzenną gospodarowania wodami;
- 8) osłonie hydrologiczno-meteorologicznej – rozumie się przez to zespół czynności polegających na wykonywaniu i udostępnianiu prognoz meteorologicznych oraz hydrologicznych, mających na celu informowanie społeczeństwa i administracji publicznej o zjawiskach meteorologicznych oraz hydrologicznych, a także ostrzeganie przed nimi;
- 9) potokach górskich – rozumie się przez to ciek naturalne o łącznych poniższych cechach:
  - a) powierzchnia zlewni jest nie większa niż 180 km²,
  - b) stosunek przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1 % do przepływu średniego z wielolecia jest większy niż 120,
  - c) spadek zwierciadła jest nie mniejszy niż 0,3 %;
- 10) powodzi – rozumie się przez to takie wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach lub na morzu, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne albo tereny depresyjne i powoduje zagrożenie dla ludności lub mienia;
- 11) przerzutach wody – rozumie się przez to ujmowanie i przemieszczanie wód powierzchniowych oraz niezanieczyszczonych wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych, w celu zwiększenia zasobów wodnych innych cieków naturalnych, kanałów, jezior oraz innych zbiorników wodnych;
- 12) regionie wodnym – rozumie się przez to część obszaru dorzecza wyodrębnioną na podstawie kryterium hydrograficznego na potrzeby zarządzania zasobami wodnymi lub całość obszaru dorzecza;
- 13) rowach – rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ich ujściu;
- 13a) silnie zmienionej jednolitej części wód powierzchniowych – rozumie się przez to jednolitą część wód powierzchniowych, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w wyniku działalności człowieka;

- 13b) sztucznej jednolitej części wód powierzchniowych – rozumie się przez to jednolitą część wód powierzchniowych powstałą w wyniku działalności człowieka;
- 14) ściekach – rozumie się przez to wprowadzane do wód lub do ziemi:
- a) wody zużyte, w szczególności na cele bytowe lub gospodarcze,
  - b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 89, poz. 991, z 2004 r. Nr 91, poz. 876 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1399),
  - c) wody opadowe lub roztopowe, ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni, w szczególności z miast, portów, lotnisk, terenów przemysłowych, handlowych, usługowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów,
  - d) wody odciekowe ze składowisk odpadów i miejsc ich magazynowania, wykorzystane solanki, wody lecznicze i termalne,
  - e) wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, z wyjątkiem wód wtłaczanych do górotworu, jeżeli rodzaje i ilość substancji zawartych w wodzie wtłaczanej do górotworu są tożsame z rodzajami i ilościami substancji zawartych w pobranej wodzie,
  - f) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb łososiowatych,
  - g) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb innych niż łososiowate albo innych organizmów wodnych, o ile produkcja tych ryb lub organizmów, rozumiana jako średnioroczny przyrost masy tych ryb albo tych organizmów w poszczególnych latach cyklu produkcyjnego, przekracza 1 500 kg z 1 ha powierzchni użytkowej stawów rybnych tego obiektu w jednym roku danego cyklu;
- 15) ściekach bytowych – rozumie się przez to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków;
- 16) ściekach komunalnych – rozumie się przez to ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych;
- 17) ściekach przemysłowych – rozumie się przez to ścieki, niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu;
- 18) śródlądowych drogach wodnych – rozumie się przez to śródlądowe wody powierzchniowe, na których, z uwagi na warunki hydrologiczne oraz istnie-

- jące urządzenia wodne, możliwy jest przewóz osób i towarów statkami żeglugi śródlądowej;
- 19) urządzeniach wodnych – rozumie się przez to urządzenia służące kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystaniu z nich, a w szczególności:
- a) budowle: piętrzące, upustowe, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także poldery przeciwpowodziowe, kanały i rowy,
  - b) zbiorniki, obiekty zbiorników i stopni wodnych,
  - c) stawy rybne oraz stawy przeznaczone do oczyszczania ścieków, rekreacji lub innych celów,
  - d) obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz podziemnych,
  - e) obiekty energetyki wodnej,
  - f) wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód lub urządzeń wodnych oraz wyloty urządzeń służące do wprowadzania wody do wód lub urządzeń wodnych,
  - g) stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
  - h) mury oporowe, bulwary, nabrzeża, pomosty, przystanie, kąpieliska,
  - i) stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych;
- 19a) warstwie wodonośnej – rozumie się przez to warstwowane lub niewarstwowane utwory skalne przepuszczalne i nasycone wodą, wykazujące wystarczającą porowatość i przepuszczalność umożliwiającą znaczący przepływ wód podziemnych lub pobór znaczących ilości wód podziemnych;
- 20) wodach granicznych – rozumie się przez to wody, którymi przebiega granica państwa, lub wody w tych miejscach, w których są one przecięte granicą państwa;
- 21) wodzie w kąpieliskach – rozumie się przez to wody płynące lub stojące, albo ich części oraz wody morskie, w których kąpiel jest w wyraźny sposób dozwolona albo nie jest zakazana i jest tradycyjnie dokonywana przez znaczną liczbę kąpiących się;
- 22) wodach podziemnych – rozumie się przez to wszystkie wody znajdujące się pod powierzchnią ziemi w strefie nasycenia, w tym wody gruntowe pozostające w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebiem;
- 23) wodach przybrzeżnych – rozumie się przez to wody powierzchniowe w odległości jednej mili morskiej od linii podstawowej morza terytorialnego, wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej;
- 24) wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi – rozumie się przez to:
- a) wodę w stanie pierwotnym lub po uzdatnieniu, przeznaczoną do picia, przygotowania żywności lub innych celów domowych, niezależnie od jej pochodzenia i od tego, czy jest dostarczana z sieci dystrybucyjnej, cystern, w butelkach lub pojemnikach,
  - b) wodę wykorzystywaną przez przedsiębiorstwo produkcji żywności do wytworzenia, przetworzenia, konserwowania lub wprowadzania do ob-

rotu produktów albo substancji przeznaczonych do spożycia przez ludzi;

- 25) zakładach – rozumie się przez to podmioty korzystające z wód w ramach korzystania szczególnego, wykonujące urządzenia wodne lub wykonujące inne działania wymagające pozwoleń wodnoprawnych;
- 26) zasobach wodnych dorzecza – rozumie się przez to wody śródlądowe powierzchniowe i podziemne, morskie wody wewnętrzne oraz wody przybrzeżne znajdujące się na obszarze dorzecza;
- 27) zlewni – rozumie się przez to obszar lądu, z którego cały spływ powierzchniowy wód jest odprowadzany przez system strug, strumieni, potoków, rzek i kanałów do wybranego punktu biegu cieku.

2. Przepisy ustawy dotyczące:

1) urządzeń wodnych stosuje się odpowiednio do:

- a) urządzeń melioracji wodnych niezaliczonych do urządzeń wodnych,
- b) prowadzonych przez wody powierzchniowe oraz wały przeciwpowodziowe obiektów mostowych, rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń,
- c) obiektów budowlanych oraz robót na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią lub w wodach;

2) wykonania urządzeń wodnych – stosuje się odpowiednio do odbudowy, rozbudowy, przebudowy lub rozbiórki tych urządzeń, z wyłączeniem robót związanych z utrzymywaniem urządzeń wodnych w celu zachowania ich funkcji;

3) właścicieli – stosuje się odpowiednio do posiadaczy samoistnych oraz użytkowników wieczystych; a w przypadku eksploatacji instalacji, stosuje się do prowadzącego instalację w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.⁴⁾);

4) właściciela wody – stosuje się odpowiednio do organów, jednostek organizacyjnych, osób prawnych lub fizycznych wykonujących prawa właścicielskie w stosunku do wód.

3. Przepisy ustawy, z zastrzeżeniem ust. 4, nie naruszają postanowień działu II w tytule I ustawy – Prawo ochrony środowiska.

4. Zasada, o której mowa w ust. 3, nie dotyczy ust. 1 pkt 25.

Art. 9a.

W przypadku realizacji zadań z zakresu wykonywania urządzeń wodnych lub ochrony przed powodzią i suszą w formie partnerstwa publiczno-prywatnego, wynagrodzenie partnera prywatnego może w całości pochodzić ze środków publicznych.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957, z 2003 r. Nr 46, poz. 392, Nr 80, poz. 717 i 721, Nr 162, poz. 1568, Nr 175, poz. 1693, Nr 190, poz. 1865 i Nr 217, poz. 2124, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 49, poz. 464, Nr 70, poz. 631, Nr 91, poz. 875, Nr 92, poz. 880, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1263, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2784 oraz z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 62, poz. 552, Nr 113, poz. 954, Nr 130, poz. 1087, Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362, Nr 167, poz. 1399, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1458 i 1462 i Nr 180, poz. 1495.

Rozdział 2

Prawo własności wód

Art. 10.

1. Wody stanowią własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych.
- 1a. Wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej, śródlądowe wody powierzchniowe płynące oraz wody podziemne stanowią własność Skarbu Państwa.
2. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi.
3. Płynące wody publiczne nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

Art. 11.

1. Prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem art. 13, wykonują:
  - 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej – w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej;
  - 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych:
    - a) w potokach górskich i ich źródłach,
    - b) w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od 2,0 m³/s w przekroju ujściowym,
    - c) w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają cieki, o których mowa w lit. b,
    - d) granicznych,
    - e) w śródlądowych drogach wodnych;
  - 3) dyrektor parku narodowego – w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku, z wyłączeniem wód, o których mowa w pkt 2 lit. d oraz lit. e, które są sklasyfikowane w klasie wyższej niż klasa I, na podstawie ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 43, z późn. zm.⁵⁾);
  - 4) marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa – w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, z 2002 r. Nr 199, poz. 1672, z 2003 r. Nr 211, poz. 2049, z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 93, poz. 895 i Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 85, poz. 726, Nr 155, poz. 1298 i Nr 169, poz. 1420.

zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, oraz w stosunku do pozostałych wód niewymienionych w pkt 1–3.

- 1a. Organy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, mogą powierzyć nadleśniczemu, w drodze porozumienia, na jego wniosek, wykonywanie uprawnień właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a–c oraz lit. e i pkt 4, oraz określonych na podstawie ust. 3, znajdujących się w granicach nadleśnictwa.
- 1b. W porozumieniu, o którym mowa w ust. 1a, określa się zakres uprawnień właścicielskich Skarbu Państwa powierzonych nadleśniczemu.
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne dla:
  - 1) kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej,
  - 2) regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa
– kierując się podziałem zawartym w ust. 1 pkt 2 i 4, a także uwzględniając w wykazie nazwę z charakterystycznymi informacjami, wskazanie nazwy odbiornika, przyjęte kryterium oraz wskazanie dla wód, o których mowa w pkt 2, właściwego marszałka województwa.
3. Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, może powierzyć marszałkowi województwa wykonywanie uprawnień Skarbu Państwa w stosunku do wód innych niż określone w ust. 1 pkt 4 i zaliczyć do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa niektóre wody określone w ust. 1 pkt 2 lit. b i c, jeżeli:
  - 1) wody te są wykorzystywane przede wszystkim do regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa;
  - 2) tereny, na których te wody się znajdują, mają charakter rolniczy i warunkiem rozwoju i restrukturyzacji rolnictwa na tych terenach jest regulacja stosunków wodnych w glebie;
  - 3) zakres i rozmiar utrzymywania tych wód wynika z potrzeb funkcjonowania systemów melioracji wodnych.

Art. 12.

1. Wody stojące oraz wody w rowach znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości.
2. Uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa w stosunku do wód stojących oraz wody w rowach, znajdujących się na terenie nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, wykonują podmioty reprezentujące Skarb Państwa w stosunku do tych nieruchomości, na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 13.

1. Ryby oraz inne organizmy żyjące w wodzie stanowią jej pożytki, do pobierania których jest uprawniony właściciel wody.
- 1a. Do pobierania pożytków, o których mowa w ust. 1, z wód w urządzeniu wodnym przeznaczonym do chowu lub hodowli ryb i usytuowanym na publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących jest uprawniony jego właściciel.

- 1b. Do pobierania pożytków, o których mowa w ust. 1, w drodze rybackiego korzystania z wód sztucznego zbiornika wodnego usytuowanego na publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących, jest uprawniony dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, jeżeli utrzymanie i gospodarowanie wodą w tym zbiorniku należy do jego zadań.
- 1c. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może przekazać uprawnienie, o którym mowa w ust. 1b, osobom trzecim na zasadach i warunkach określonych w ust. 1d–10.
- 1d. Zasady i warunki rybackiego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych płynących są określone w przepisach ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z późn. zm.⁶⁾).
2. Publiczne śródlądowe wody powierzchniowe płynące, stanowiące własność Skarbu Państwa, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej oddaje do rybackiego korzystania w drodze oddania w użytkowanie obwodu rybackiego ustanowionego na podstawie ustawy o rybactwie śródlądowym.
  3. Oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego następuje za opłatą roczną, na czas nie krótszy niż 10 lat, na podstawie umowy, do zawarcia której jest upoważniony dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej.
  4. Warunkiem oddania w użytkowanie obwodu rybackiego jest przedłożenie pozytywnie zaopiniowanego operatu rybackiego, o którym mowa w ustawie wymienionej w ust. 2.
  5. Oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego następuje w drodze konkursu ofert, przy czym maksymalna oferowana stawka opłaty rocznej za 1 ha powierzchni obwodu rybackiego nie może być wyższa niż równowartość pieniężna 0,5 dt żyta, ustalona według średniej ceny skupu żyta, o której mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z późn. zm.⁷⁾), w zależności od rybackiego typu wody i jej położenia.
- 5a. W uzasadnionych przypadkach Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rybołówstwa, może zawiesić konkurs ofert albo wstrzymać zawarcie umowy o oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego na czas niezbędny do dokonania kontroli oraz zobowiązać dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej do zarządzenia ponownego rozpatrzenia ofert, wskazując okoliczności, które należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrywaniu ofert.
6. Nie pobiera się opłat za oddanie w użytkowanie następujących części obwodu rybackiego:
- 1) obrębu ochronnego;
  - 2) uzupełniającego obwodu rybackiego;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 81, poz. 875, Nr 110, poz. 1189 i Nr 115, poz. 1229, z 2004 r. Nr 92, poz. 880 oraz z 2005 r. Nr 130, poz. 1087 i Nr 175, poz. 1462.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 3, z 1996 r. Nr 91, poz. 409, z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 137, poz. 926, z 1998 r. Nr 108, poz. 681, z 2001 r. Nr 81, poz. 875, z 2002 r. Nr 200, poz. 1680, z 2003 r. Nr 110, poz. 1039 i Nr 162, poz. 1568 oraz z 2005 r. Nr 143, poz. 1199, Nr 164, poz. 1365, Nr 169, poz. 1419, Nr 175, poz. 1462 i Nr 179, poz. 1484.

- 3) wód uznanych, na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w ust. 2, za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej.
7. W przypadku nierealizowania założeń zawartych w operacie rybackim, umowa użytkowania może być rozwiązana w każdym czasie i bez odszkodowania przez organ, o którym mowa w ust. 3.
8. W sprawach nieuregulowanych dotyczących użytkowania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego.
9. Minister właściwy do spraw rybołówstwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki przeprowadzania konkursu ofert, o którym mowa w ust. 5, zasady oceny ofert i elementy oferty podlegającej ocenie, a także maksymalną stawkę opłaty rocznej za 1 ha powierzchni obwodu rybackiego zależnie od rybackiego typu wody i jej położenia.
10. Minister, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 9, kierować się będzie potrzebą wyłonienia oferenta, którego przygotowanie i doświadczenie zawodowe zapewni realizację zasad racjonalnej gospodarki rybackiej zgodnie z przedłożonym operatem rybackim, w celu utrzymania lub uzyskania dobrego stanu wód obwodu rybackiego, a określając tryb i warunki przeprowadzania konkursu ofert, uwzględni w szczególności konieczność udostępnienia oferentom informacji w zakresie:
  - 1) rozliczenia obciążeń publicznych związanych z przedmiotem użytkowania oraz nakładów rzeczowo-finansowych określonych w operacie rybackim;
  - 2) zasad udostępniania wód obwodu rybackiego do celów badań naukowych oraz przekazywania danych na temat wyników prowadzonej gospodarki rybackiej;
  - 3) ograniczeń związanych z oddaniem w użytkowanie gruntów pod wodami w obwodzie rybackim na cele określone w art. 20 ust. 1 oraz potrzeby zapewnienia kontroli nad prawidłowością przeprowadzanego postępowania w konkursie ofert.

Art. 14.

1. Grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych wód.
  - 1a. Przez grunty pokryte śródlądowymi wodami powierzchniowymi oraz morskimi wodami wewnętrznymi rozumie się grunty tworzące dna i brzegi cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, w granicach linii brzegu.
2. Grunty pokryte płynącymi wodami powierzchniowymi nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.
3. Gospodarowanie gruntami, o których mowa w ust. 2, wykonują odpowiednio organy oraz jednostki, o których mowa w art. 11 ust. 1.
4. Gospodarowanie innym mieniem związanym z gospodarką wodną, stanowiącym własność Skarbu Państwa, wykonują: właściwy miejscowo starosta, realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej, lub odpowiednio organy oraz jednost-

ki, o których mowa w art. 11 ust. 1, lub jednostki, którym to mienie zostało powierzone.

5. Prawo do zbywania gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi stojącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa, przysługuje ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na zbycie gruntu pod wodą stojącą.

Art. 14a.

1. Grunty pokryte wodami powierzchniowymi płynącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa, są zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, do którego nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.⁸⁾).
2. Przejście gruntów pokrytych powierzchniowymi wodami płynącymi do zasobu, o którym mowa w ust. 1, oraz ich wykreślenie z zasobu stwierdza, w drodze decyzji, na wniosek właściwego organu lub jednostki, o których mowa w art. 11 ust. 1, właściwy starosta realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej.

nowe brzmienie pkt 2
w ust. 2 w art. 15
wchodzi w życie z dn.
1.01.2008 r. (Dz.U. z
2005 r. Nr 175, poz.
1462)

Art. 15.

1. Linię brzegu dla cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych stanowi krawędź brzegu lub linia stałego porostu traw albo linia, którą ustala się według średniego stanu wody z okresu co najmniej ostatnich 10 lat.
2. Linię brzegu ustala, w drodze decyzji, na wniosek mającego interes prawny lub faktyczny:
  - 1) właściwy terenowy organ administracji morskiej – dla morskich wód wewnętrznych wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej oraz wód morza terytorialnego;
  - [2) właściwy wojewoda – dla wód granicznych oraz śródlądowych dróg wodnych;]*
  - <2) właściwy marszałek województwa – dla wód granicznych oraz śródlądowych dróg wodnych;>**
  - 3) właściwy starosta realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej – dla pozostałych wód.
3. Podstawę ustalenia linii brzegu stanowi dostarczony przez wnioskodawcę projekt rozgraniczenia gruntów pokrytych wodami od gruntów przyległych, który, z zastrzeżeniem ust. 4, zawiera:
  - 1) opis uwzględniający oznaczenie wnioskodawcy, ze wskazaniem jego siedziby i adresu, przyjęty sposób ustalenia projektowanej linii brzegu, ustalenie stanu prawnego nieruchomości objętych projektem z oznaczeniem właścicieli wraz ze wskazaniem ich siedziby i adresu oraz stan stosunków wodnych na gruntach przylegających do projektowanej linii brzegu;
  - 2) mapę inwentaryzacji powykonawczej budowli regulacyjnych lub zaktualizowaną kopię mapy zasadniczej, w skali, w jakiej sporządzony jest projekt

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2782 oraz z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459.

regulacji wód śródlądowych, lub w skali 1:5000 albo 1:2000, z wykazaniem:

- a) punktów stałych osnowy poziomej nawiązanych do sieci państwowej,
  - b) granicy stałego porostu traw,
  - c) krawędzi brzegów, przymulisk, odsypisk i wysp,
  - d) proponowanej linii brzegu.
4. Organ, o którym mowa w ust. 2, może, w drodze decyzji, zwolnić wnioskodawcę, na jego wniosek, z obowiązku zawarcia w projekcie niektórych informacji, o których mowa w ust. 3.
  5. Jeżeli krawędź brzegu jest wyraźna, linia brzegu biegnie tą krawędzią.
  6. Jeżeli krawędź brzegu nie jest wyraźna, linia brzegu biegnie granicą stałego porostu traw, a jeżeli granica stałego porostu traw leży powyżej stanu wody, o którym mowa w ust. 1 – linią przecięcia się zwierciadła wody przy tym stanie z gruntem przyległym.
  7. Jeżeli brzegi wód są uregulowane, linia brzegu biegnie linią łączącą zewnętrzne krawędzie budowli regulacyjnych, a przy plantacjach wikliny na gruntach użytych w wyniku regulacji – granicą plantacji od strony lądu.
  8. Decyzja ustalająca linię brzegu obejmuje swym zakresem odcinek i brzegi cieków naturalnego objęte projektem regulacji.
  9. Jeżeli ustalenie linii brzegu jest konieczne w związku z wykonaniem urządzeń wodnych lub kształtowaniem nowych koryt cieków naturalnych, postępowanie w sprawie ustalenia linii brzegu przeprowadza się łącznie z postępowaniem w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego.
  10. Decyzja o ustaleniu linii brzegu może być wydana po uzyskaniu przez zakład pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie niecierpiących zwłoki budowli regulacyjnych.
  - 10a. Organem właściwym w sprawach, o których mowa w ust. 9 i 10, jest organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.
  11. W przypadku zmiany linii brzegu decyzja, o której mowa w ust. 2, może być zmieniona w trybie i na zasadach właściwych dla jej wydania.
  12. Jeżeli ustalenie linii brzegu następuje w związku z trwałym zajęciem przez wody płynące lub wody morskie, w sposób naturalny, gruntu niestanowiącego własności właściciela wody, koszty projektu, o którym mowa w ust. 3, ponosi właściciel wody.

Art. 15a.

1. Rozgraniczenia gruntów, które były pokryte wodami przed wykonaniem urządzenia wodnego, od pozostałych gruntów dokonuje, na wniosek właściciela wody lub właściciela gruntu sąsiadującego, w drodze decyzji, właściwy starosta realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej.
2. Dokonując rozgraniczenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 15, z tym że podstawą rozgraniczenia jest dokumentacja sporządzona dla potrzeb wykonania urządzenia wodnego, a w przypadku jej braku – dostępne materiały archiwalne.

3. W przypadku braku dokumentacji umożliwiającej dokonanie rozgraniczenia, o którym mowa w ust. 1, jako grunt pokryty wodami powierzchniowymi w granicach urządzenia wodnego wyznacza się obszar niezbędny dla zachowania ciągłości cieku, w przypadku likwidacji tego urządzenia, przyjmując parametry koryta cieku powyżej i poniżej urządzenia, a w przypadku jezior podpiętrzonych – rzędne wody sprzed piętrzenia.

Art. 15b.

W przypadku przeprowadzenia modernizacji ewidencji gruntów i budynków decyzje, o których mowa w art. 15 ust. 2, wydaje się z urzędu.

Art. 16.

1. Właściciel wody nie nabywa praw do gruntów zalanych przez wodę podczas powodzi.
2. Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi nie przysługuje z tego tytułu odszkodowanie od właściciela wody.
3. Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi w wyniku nieprzestrzegania przepisów ustawy przez właściciela wody lub właściciela urządzenia wodnego przysługuje odszkodowanie na warunkach określonych w ustawie.
4. Właścicielowi posiadającemu grunty leżące w granicach polderu przeciwpowodziowego, zalanego podczas powodzi, przysługuje od właściciela wody odszkodowanie na warunkach określonych w ustawie.

Art. 17.

1. Jeżeli śródlądowa woda powierzchniowa płynąca lub wody morza terytorialnego albo morskie wody wewnętrzne zajmą trwale, w sposób naturalny, grunt niestanowiący własności właściciela wody, grunt ten staje się własnością właściciela wody.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dotychczasowemu właścicielowi gruntu przysługuje odszkodowanie od właściciela wody na warunkach określonych w ustawie.

Art. 18.

Wyspy oraz przymuliska powstałe w sposób naturalny na wodach powierzchniowych stanowią własność właściciela wody.

Art. 19.

1. Starorzecza oraz grunt powstały w wyniku wykonania budowli regulacyjnych pozostają własnością dotychczasowego właściciela wody.
2. Grunt powstały na skutek trwałego, naturalnego lub sztucznego odkładu na obszarach wód morza terytorialnego lub morskich wód wewnętrznych pozostaje własnością Skarbu Państwa.

3. Grunt, o którym mowa w ust. 2, może podlegać obrotowi cywilnoprawnemu na warunkach określonych w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Art. 20.

1. Grunty pokryte wodami, stanowiące własność Skarbu Państwa, niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć związanych z:
  - 1) energetyką wodną,
  - 2) transportem wodnym,
  - 3) wydobywaniem kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów lub wycianiem roślin z wody,
  - 4) wykonywaniem infrastruktury transportowej,
  - 5) wykonywaniem infrastruktury przemysłowej, komunalnej lub rolnej,
  - 6) działalnością służącą do uprawiania rekreacji, turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb,
  - 7) działalnością usługową służącą do innych celów niż określone w pkt 6,
  - 8) wykonywaniem infrastruktury telekomunikacyjnej– oddaje się w użytkowanie za opłatą roczną, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Umowa użytkowania wymaga formy pisemnej, a do jej zawarcia upoważnione są odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust. 1. Jeżeli wartość opłaty, o której mowa w ust. 1, będzie wyższa niż 5 000 zł, umowę sporządza się w formie aktu notarialnego.
- 2a. Wysokość opłaty rocznej za oddanie w użytkowanie gruntów, o których mowa w ust. 1, ustala się proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności określonego w pozwoleniu wodnoprawnym, jeżeli jest on krótszy niż jeden rok lub dotyczy realizacji przedsięwzięć wymienionych w ust. 1 pkt 3.
3. Zwalnia się z opłaty rocznej, o której mowa w ust. 1, grunty pokryte wodami oddawane w użytkowanie:
  - 1) jednostkom organizacyjnym zarządzającym wodami w imieniu Skarbu Państwa;
  - 2) przeznaczone pod wykonanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych;
  - 3) dla potrzeb, o których mowa w ust. 1 pkt 6;
  - 4) jednostkom samorządu terytorialnego dla potrzeb, o których mowa w ust. 1 pkt 4.
4. (uchylony).
5. Warunkiem oddania w użytkowanie gruntów, o których mowa w ust. 1, jest posiadanie przez użytkownika pozwolenia wodnoprawnego, jeżeli jest ono wymagane przepisami ustawy.
6. Umowa użytkowania może zostać w każdym czasie rozwiązana przez każdą ze stron w przypadku cofnięcia lub wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego albo ograniczenia pozwolenia, o ile ograniczenie to dotyczyło przedmiotu użytkowania.

- 6a. Grunty pokryte wodami, stanowiące własność Skarbu Państwa, niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć innych niż określone w ust. 1, użycza się na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.⁹⁾).
7. W sprawach nieuregulowanych dotyczących użytkowania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego.
8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, uwzględniając rodzaj działalności, na potrzeby której następuje oddanie w użytkowanie, przy czym maksymalna opłata roczna za 1 m² gruntu nie może być wyższa niż 10 % najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego.
9. Opłaty, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 10, stanowią dochód budżetu państwa.
10. Opłaty za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2, stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Rozdział 3

Obowiązki właścicieli wody oraz właścicieli innych nieruchomości

Art. 21.

1. Utrzymywanie wód stanowi obowiązek ich właściciela.
2. Obowiązek utrzymywania tworzących brzeg wody budowli lub murów niebędących urządzeniami wodnymi należy do ich właścicieli, a w kosztach utrzymania tych budowli lub murów właściciel wody uczestniczy proporcjonalnie do odnoszonych korzyści. Podziału kosztów dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 22.

1. Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych polega na zachowaniu lub odtworzeniu stanu ich dna lub brzegów oraz na konserwacji lub remoncie istniejących budowli regulacyjnych w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków korzystania z wody.

---

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783 oraz z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438.

2. Zakłady, które przez wprowadzanie ścieków do wód albo w inny sposób przyczyniają się do wzrostu kosztów utrzymania tych wód, ponoszą taką część kosztów, w jakiej nastąpił ten wzrost; podziału kosztów, na wniosek właściciela wody, dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 23.

Utrzymywanie morskich wód wewnętrznych oraz brzegu morskiego polega na budowie, utrzymywaniu i ochronie umocnień brzegowych oraz utrzymywaniu zabudowy ochronnej w obrębie pasa technicznego ustanowionego przepisami ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Art. 24.

Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych oraz morskich wód wewnętrznych i brzegu morskiego nie może naruszać, z zastrzeżeniem art. 38 ust. 5, istniejącego dobrego stanu tych wód oraz warunków wynikających z ochrony wód.

Art. 25.

Zabrania się niszczenia lub uszkodzania brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, tworzących brzeg wody budowli lub murów niebędących urządzeniami wodnymi oraz gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi.

Art. 26.

Do obowiązków właściciela śródlądowych wód powierzchniowych należy:

- 1) zapewnienie utrzymywania w należyтым stanie technicznym koryt cieków naturalnych oraz kanałów, będących w jego władaniu;
- 2) dbałość o utrzymanie dobrego stanu wód;
- 3) regulowanie stanu wód lub przepływów w ciekach naturalnych oraz kanałach stosownie do możliwości wynikających ze znajdujących się na nich urządzeń wodnych oraz warunków hydrologicznych;
- 4) zapewnienie swobodnego spływu wód powodziowych oraz lodów;
- 5) współdziałanie w odbudowywaniu ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych;
- 6) umożliwienie wykonywania obserwacji i pomiarów hydrologiczno-meteorologicznych oraz hydrogeologicznych.

Art. 27.

1. Zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar.
2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy grodzenia terenów stref ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy oraz obrębów hodowlanych ustanowionych na podstawie przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym.

Art. 28.

1. Właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest obowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonywania robót związanych z utrzymywaniem wód oraz dla ustawiania znaków żeglugowych lub hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń pomiarowych.
2. Właściciel nieruchomości przyległej do wód objętych powszechnym korzystaniem jest obowiązany zapewnić dostęp do wody w sposób umożliwiający to korzystanie; części nieruchomości umożliwiające dostęp do wody wyznacza wójt, burmistrz lub prezydent miasta w drodze decyzji.
3. Właścicielowi nieruchomości, o którym mowa w ust. 1, przysługuje odszkodowanie odpowiednio od właściciela wody lub właściciela hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń pomiarowych, a właścicielowi nieruchomości, o którym mowa w ust. 2 – z budżetu gminy, na warunkach określonych w ustawie.

Art. 29.

1. Właściciel gruntu, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, nie może:
  - 1) zmieniać stanu wody na gruncie, a zwłaszcza kierunku odpływu znajdującej się na jego gruncie wody opadowej, ani kierunku odpływu ze źródeł – ze szkodą dla gruntów sąsiednich;
  - 2) odprowadzać wód oraz ścieków na grunty sąsiednie.
2. Na właścicielu gruntu ciąży obowiązek usunięcia przeszkód oraz zmian w odpływie wody, powstałych na jego gruncie wskutek przypadku lub działania osób trzecich, ze szkodą dla gruntów sąsiednich.
3. Jeżeli spowodowane przez właściciela gruntu zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi gruntu przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom.

Art. 30.

1. Właściciele gruntów mogą, w drodze pisemnej ugody, ustalić zmiany stanu wody na gruntach, jeżeli zmiany te nie wpłyną szkodliwie na inne nieruchomości lub na gospodarkę wodną; ugoda nie może dotyczyć wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.
2. Realizacja postanowień ugody jest możliwa po zatwierdzeniu, w drodze decyzji, odpowiednio przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta; z wnioskiem o zatwierdzenie ugody występują umawiający się właściciele gruntów.

Dział II

Korzystanie z wód

Art. 31.

1. Korzystanie z wód polega na ich używaniu na potrzeby ludności oraz gospodarki.
2. Korzystanie z wód nie może powodować pogorszenia stanu wód i ekosystemów od nich zależnych, a także marnotrawstwa wody, marnotrawstwa energii wody, ani wyrządzać szkód.
3. Korzystanie z wód polega na korzystaniu powszechnym, zwykłym lub szczególnym.
4. Przepisy ustawy dotyczące korzystania z wód stosuje się odpowiednio do:
  - 1) nawadniania lub odwadniania gruntów;
  - 2) odwadniania obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych;
  - 3) użytkowania wód znajdujących się w rowach;
  - 4) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi;
  - 5) wprowadzania, do urządzeń kanalizacyjnych będących we władaniu innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45a ust. 1;
  - 6) rolniczego wykorzystania ścieków;
  - 7) wydobywania z wód powierzchniowych kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinania roślin z wód lub brzegu;
  - 8) piętrzenia oraz retencjonowania śródlądowych wód powierzchniowych.
5. Przez wprowadzanie ścieków do ziemi rozumie się także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych, z wyjątkiem kanałów oraz zbiorników, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 lit. c.

Art. 32.

Wody podziemne, z zastrzeżeniem art. 33, wykorzystuje się przede wszystkim:

- 1) do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe;
- 2) na potrzeby produkcji artykułów żywnościowych oraz farmaceutycznych.

Art. 33.

1. Dopuszczalne jest korzystanie z każdej wody w rozmiarze i w czasie wynikającym z konieczności:
  - 1) zwalczania poważnych awarii, klęsk żywiołowych, pożarów lub innych miejscowych zagrożeń;

- 2) zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu znacznej wartości, którego w inny sposób nie można uniknąć.
2. Przepis ust. 1 stosuje się również do morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej oraz wód morza terytorialnego.

Art. 34.

1. Każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania ze śródlądowych powierzchniowych wód publicznych, morskich wód wewnętrznych wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej, i z wód morza terytorialnego, jeżeli przepisy nie stanowią inaczej.
2. Powszechne korzystanie z wód służy do zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych, a także do wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, amatorskiego połowu ryb.
3. Powszechne korzystanie z wód nie obejmuje:
  - 1) wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów z morskich wód wewnętrznych wraz z wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej oraz z wód morza terytorialnego;
  - 2) wycinania roślin z wód lub brzegu;
  - 3) wydobywania kamienia i żwiru z potoków górskich;
  - 4) korzystania z wód w zbiornikach wodnych, przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych, usytuowanych na wodach płynących;
  - 5) wprowadzania ścieków.
4. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód, może odbywać się, po uzyskaniu zgody właściciela wody, w miejscach wyznaczonych przez radę gminy w drodze uchwały.

Art. 35.

1. Rada powiatu może, w drodze uchwały, w celu zaspokajania niezbędnych potrzeb społecznych wprowadzić powszechne korzystanie, służące zaspokajaniu potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, z wód powierzchniowych innych niż wymienione w art. 34 ust. 1, ustalając jednocześnie dopuszczalny zakres tego korzystania.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, właścicielowi wody przysługuje z budżetu powiatu odszkodowanie na warunkach określonych w ustawie.

Art. 36.

1. Właścicielowi gruntu przysługuje prawo do zwykłego korzystania z wód stanowiących jego własność oraz z wody podziemnej znajdującej się w jego gruncie; prawo to nie stanowi prawa do wykonywania urządzeń wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego.

2. Zwykle korzystanie z wód służy zaspokojeniu potrzeb własnego gospodarstwa domowego oraz gospodarstwa rolnego, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Nie stanowi zwykłego korzystania z wód:
  - 1) nawadnianie gruntów lub upraw wodą podziemną za pomocą deszczowni;
  - 2) pobór wody powierzchniowej lub podziemnej w ilości większej niż 5 m³ na dobę;
  - 3) korzystanie z wód na potrzeby działalności gospodarczej;
  - 4) rolnicze wykorzystanie ścieków lub wprowadzanie do wód lub do ziemi oczyszczonych ścieków, jeżeli ich łączna ilość jest większa niż 5 m³ na dobę.

Art. 37.

Szczególnym korzystaniem z wód jest korzystanie wykraczające poza korzystanie powszechne lub zwykle, w szczególności:

- 1) pobór oraz odprowadzanie wód powierzchniowych lub podziemnych;
- 2) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
- 3) przerzuty wody oraz sztuczne zasilanie wód podziemnych;
- 4) piętrzenie oraz retencjonowanie śródlądowych wód powierzchniowych;
- 5) korzystanie z wód do celów energetycznych;
- 6) korzystanie z wód do celów żeglugi oraz spławu;
- 7) wydobywanie z wód kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu;
- 8) rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych.

Dział III

Ochrona wód

Rozdział 1

Zasady ochrony wód

Art. 38.

1. Wody, jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin, podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność.
2. Celem ochrony wód jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych tak, aby dla:
  - 1) jednolitych części wód powierzchniowych, niewydzielonych jako sztuczne lub silnie zmienione:
    - a) uniknąć niekorzystnych zmian w ich stanie ekologicznym i chemicznym,
    - b) osiągnąć lub zachować dobry stan ekologiczny i chemiczny;

- 2) sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych:
  - a) uniknąć niekorzystnych zmian w ich potencjale ekologicznym i stanie chemicznym,
  - b) dążyć do osiągnięcia lub zachować dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
- 3) jednolitych części wód podziemnych:
  - a) uniknąć niekorzystnych zmian ich stanu ilościowego i chemicznego,
  - b) odwrócić znaczące i utrzymujące się tendencje wzrostowe zanieczyszczenia powstałego w wyniku działalności człowieka,
  - c) zapewnić równowagę pomiędzy poborem i zasilaniem wód podziemnych,
  - d) zachować lub osiągnąć dobry stan ilościowy i chemiczny.
3. Realizując cele, o których mowa w ust. 2, zwane dalej „celami środowiskowymi”, należy zapewnić, aby wody, w zależności od potrzeb, nadawały się w szczególności do:
  - 1) zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;
  - 2) rekreacji oraz uprawiania sportów wodnych;
  - 3) bytowania ryb i innych organizmów wodnych w warunkach naturalnych, umożliwiających ich migrację.
4. W celu ochrony jednolitych części wód podejmuje się w szczególności działania polegające na:
  - 1) unikaniu, eliminowaniu, ograniczaniu zanieczyszczenia wód, w szczególności spowodowanego przez wprowadzanie do jednolitych części wód powierzchniowych substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym substancji priorytetowych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 38a ust. 6;
  - 2) eliminowaniu lub stopniowym ograniczaniu przedostawania się do wód zanieczyszczeń, w szczególności substancji priorytetowych;
  - 3) zapobieganiu niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wody albo naturalnych poziomów zwierciadła wody;
  - 4) zapobieganiu niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania koryt cieków.
5. Dopuszcza się czasowe pogorszenie stanu jednolitych części wód, jeśli jest ono wynikiem okoliczności o charakterze naturalnym lub następstwem wydarzeń, których nie można było przewidzieć, w szczególności ekstremalnych zjawisk powodziowych i długotrwałej suszy, albo jest ono związane z utrzymywaniem wód powierzchniowych oraz morskich wód wewnętrznych i brzegu morskiego zgodnie z interesem publicznym.
6. Ochrona wód jest realizowana z uwzględnieniem postanowień działu I i działu III w tytule II oraz działów I–III w tytule III ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Art. 38a.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, kryteria i sposób oceny stanu wód podziemnych, w tym:
  - 1) klasyfikację elementów fizykochemicznych i ilościowych stanu wód podziemnych;
  - 2) definicje klasyfikacji stanu ilościowego oraz stanu chemicznego wód powierzchniowych;
  - 3) sposób interpretacji wyników badań elementów, o których mowa w pkt 1;
  - 4) sposób prezentacji stanu wód podziemnych;
  - 5) częstotliwość dokonywania ocen jakości poszczególnych elementów oraz stanu wód.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) elementy jakości dla klasyfikacji stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego wód powierzchniowych;
  - 2) definicje klasyfikacji stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego wód powierzchniowych.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, kryteria i sposób oceny stanu wód powierzchniowych, w tym:
  - 1) klasyfikację:
    - a) elementów fizykochemicznych, biologicznych, hydromorfologicznych, uwzględniając warunki referencyjne różnych typów wód powierzchniowych,
    - b) stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego wód powierzchniowych, uwzględniając klasyfikację elementów, o których mowa w lit. a;
  - 2) definicje klasyfikacji stanu chemicznego wód powierzchniowych;
  - 3) sposób interpretacji wyników badań elementów, o których mowa w pkt 1 lit. a;
  - 4) sposób prezentacji wyników monitoringu i klasyfikacji stanu ekologicznego wód powierzchniowych i potencjału ekologicznego wód powierzchniowych;
  - 5) częstotliwość dokonywania ocen jakości poszczególnych elementów oraz stanu ekologicznego i potencjału ekologicznego wód powierzchniowych.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, ogólną klasyfikację i ocenę ogólną wód powierzchniowych, w tym:
  - 1) elementy oceny;
  - 2) sposób interpretacji wyników badań poszczególnych elementów oceny;
  - 3) ocenę wyników badań poszczególnych elementów oceny.

5. Minister, wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1–4, będzie się kierować istniejącym stanem rozpoznania procesów zachodzących w środowisku wodnym oraz dostępnymi wynikami pomiarów i badań.
6. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wykaz substancji priorytetowych, o których mowa w art. 38 ust. 4, uwzględniając przepisy Unii Europejskiej dotyczące substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej.

Art. 39.

1. Zabrania się wprowadzania ścieków:

- 1) bezpośrednio do wód podziemnych;
- 2) do wód:
  - a) powierzchniowych, jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z istniejących form ochrony przyrody, utworzonych stref ochrony zwierząt łownych albo ostoi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 oraz z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087), a także stref ochronnych oraz obszarów ochronnych ustanowionych na podstawie art. 58 i 60,
  - b) powierzchniowych w obrębie kąpielisk, plaż publicznych nad wodami oraz w odległości mniejszej niż 1 kilometr od ich granic,
  - c) stojących,
  - d) jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny;
- 3) do ziemi:
  - a) jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z istniejących form ochrony przyrody, utworzonych stref ochrony zwierząt łownych albo ostoi na podstawie ustawy o ochronie przyrody, a także stref ochronnych oraz obszarów ochronnych ustanowionych na podstawie art. 58 i 60,
  - b) zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1, jeżeli byłoby to niezgodne z warunkami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 3,
  - c) w pasie technicznym, o którym mowa w art. 23,
  - d) jeżeli stopień oczyszczania ścieków lub miąższość utworów skalnych nad zwierciadłem wód podziemnych nie stanowi zabezpieczenia tych wód przed zanieczyszczeniem,
  - e) w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk oraz plaż publicznych nad wodami.

2. Dopuszcza się wprowadzanie:

- 1) wód opadowych lub roztopowych, wód z przelewów kanalizacji deszczowej oraz wód chłodniczych do wód powierzchniowych lub do ziemi, w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk i plaż publicznych nad wodami,

- 2) wód opadowych lub roztopowych do jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny,
  - 3) wód chłodniczych, których temperatura nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody, do jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny,
  - 4) ścieków, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, jeżeli jest to zgodne z warunkami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 3 – o ile organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego ustali, że takie dopuszczenie nie koliduje z utrzymaniem dobrego stanu wód lub wymaganiami jakościowymi dla wód.
3. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu wprowadzania do ziemi, w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk oraz plaż publicznych nad wodami, ścieków innych niż wymienione w ust. 2 pkt 1, jeżeli wystąpi istotna potrzeba ekonomiczna lub społeczna, a zwolnienie nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód.

Art. 39a. (uchylony).

Art. 40.

1. Zabrania się:

- 1) wprowadzania do wód odpadów, w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.¹⁰⁾), oraz ciekłych odchodów zwierzęcych;
- 2) splawiania do wód śniegu wywożonego z terenów zanieczyszczonych, a w szczególności z centrów miast, terenów przemysłowych, terenów składowych, baz transportowych, dróg o dużym natężeniu ruchu wraz z parkingami, oraz jego składowania na terenach położonych między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu wody lub w odległości mniejszej niż 50 m od linii brzegu wody;
- 3) lokalizowania na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania;
- 4) mycia pojazdów w wodach powierzchniowych oraz nad brzegami tych wód;
- 5) pobierania z wód powierzchniowych wody bezpośrednio do opryskiwaczy rolniczych oraz ich mycia w tych wodach;
- 6) używania farb produkowanych na bazie związków organiczno-cynowych (TBT) do konserwacji technicznych konstrukcji podwodnych.

---

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 113, poz. 984 i Nr 199, poz. 1671, z 2003 r. Nr 7, poz. 78, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1208 i Nr 191, poz. 1956 oraz z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 90, poz. 758, Nr 130, poz. 1087, Nr 175, poz. 1458 i 1462 i Nr 180, poz. 1495.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, nie dotyczą wykorzystywania gruzu, mas ziemnych oraz skalnych przy wykonywaniu robót związanych z utrzymaniem lub regulacją wód, a także lokalizowania inwestycji gospodarki rybackiej.
3. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli wystąpi istotna potrzeba ekonomiczna lub społeczna, a zwolnienie nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi.
4. Przepisy ust. 1 pkt 3 i ust. 3 stosuje się odpowiednio do wysp oraz przymulisk, o których mowa w art. 18.

Art. 41.

1. Ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi w ramach zwykłego albo szczególnego korzystania z wód powinny być oczyszczone w stopniu wymaganym przepisami ustawy i nie mogą:
  - 1) zawierać:
    - a) odpadów oraz zanieczyszczeń pływających,
    - b) dwuchloro-dwufenylo-trójchloroetanu (DDT), wielopierścieniowych chlorowanych dwufenyli (PCB), wielopierścieniowych chlorowanych trójfenyli (PCT), aldryny, dieldryny, endryny, izodryny, heksachloro-cykloheksanu (HCH),
    - c) chorobotwórczych drobnoustrojów pochodzących z obiektów, w których leczeni są chorzy na choroby zakaźne;
  - 2) powodować w tych wodach:
    - a) zmian w naturalnej, charakterystycznej dla nich biocenozie,
    - b) zmian naturalnej mętności, barwy, zapachu,
    - c) formowania się osadów lub piany.
2. Zabrania się rozcieńczania ścieków wodą w celu uzyskania ich stanu, składu oraz minimalnego procentu redukcji zanieczyszczeń zgodnego z przepisami.
3. Dopuszcza się wprowadzanie do wód lub do ziemi wód opadowych z przelewów kanalizacji deszczowej lub ścieków z przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 3.
4. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, ustalając warunki wprowadzania do wód lub do ziemi ścieków bytowych lub komunalnych, może określić w pozwoleniu wodnoprawnym minimalny procent redukcji zanieczyszczeń, jeżeli zapewni się nieprzekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 3.
5. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, ustalając warunki wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, może określić w pozwoleniu wodnoprawnym wartości zanieczyszczeń w ściekach niższe niż najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 3, jeżeli istniejące urządzenia oczyszczające umożliwiają ich osiągnięcie.

6. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, ustalając warunki wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, może określić w pozwoleniu wodnoprawnym wartości zanieczyszczeń w ściekach wyższe niż najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 3, jeżeli dotrzymanie najwyższych dopuszczalnych wartości nie jest możliwe mimo zastosowania dostępnych technik i technologii oczyszczania ścieków oraz zmian w procesie produkcji, a jednocześnie stan wód odbiornika i ich podatność na eutrofizację pozwala na dokonanie odstępstw.

Art. 42.

1. Wprowadzający ścieki do wód lub do ziemi są obowiązani zapewnić ochronę wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie, a tam, gdzie jest to celowe, powtórne wykorzystanie oczyszczonych ścieków. Wybór miejsca i sposobu wykorzystania albo usuwania ścieków powinien minimalizować negatywne oddziaływania na środowisko.
2. Obiekt budowlany lub zespół takich obiektów, których użytkowanie jest związane z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi, nie może zostać oddany do użytkowania, jeżeli nie zostały spełnione wymagania, o których mowa w art. 76 ustawy – Prawo ochrony środowiska.
3. Budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków.
4. W miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ochronę środowiska.

Art. 43.

1. Aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, zakończone oczyszczalniami ścieków, zgodnie z ustaleniami krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.
2. Aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych, natomiast przez jednego równoważnego mieszkańca rozumie się ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60 g tlenu na dobę.
- 2a. Aglomeracje, o których mowa w ust. 1, wyznacza, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin i zarządu województwa, wojewoda w drodze aktu prawa miejscowego; jeżeli aglomeracja obejmowałaby tereny położone w 2 lub więcej województwach, właściwych do wyznaczenia aglomeracji jest wojewoda tego województwa, na którego terenie znajdować się będzie największa część aglomeracji.
3. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, którego integralną część stanowi wykaz aglomeracji, o których mowa w ust. 1, oraz wykaz niezbędnych

przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych sporządza minister właściwy do spraw środowiska, a zatwierdza Rada Ministrów.

3a. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych określi dla przedsięwzięć, o których mowa w ust. 3, w szczególności:

- 1) zakres rzeczowo-finansowy;
- 2) termin zakończenia.

3b. Wojewoda przedkłada ministrowi właściwemu do spraw środowiska corocznie, nie później niż do dnia 31 marca, sprawozdanie z realizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych w województwie, zawierające:

- 1) wykaz aglomeracji,
- 2) informację o stanie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych,
- 3) informację o postępie realizacji przedsięwzięć określonych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych,
- 4) informację o ilości wytworzonych w ciągu roku Mg suchej masy osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków komunalnych aglomeracji oraz sposób postępowania z tymi osadami

z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne.

3c. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada wojewodzie corocznie, nie później niż do dnia 28 lutego, informacje, o których mowa w ust. 3b, za rok ubiegły.

4. Minister właściwy do spraw środowiska przedkłada co dwa lata Radzie Ministrów sprawozdanie z wykonania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.

4a. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej oraz ministrem właściwym do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób wyznaczania obszaru i granic aglomeracji.

4b. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4a, minister uwzględni koszty rozwoju i eksploatacji systemów kanalizacji zbiorczej oraz gęstość zaludnienia.

4c. Rada Ministrów dokona aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, nie później niż w terminie 2 lat od dnia jego zatwierdzenia; kolejne aktualizacje będą dokonywane co najmniej raz na 4 lata.

4d. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej ogłasza, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych oraz jego aktualizacje.

5. Przepisy ust. 1–4 nie naruszają obowiązku gmin w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających z przepisów o samorządzie gminnym.

Art. 44.

1. Ścieki bytowe oraz ścieki komunalne lub przemysłowe o składzie zbliżonym do ścieków bytowych, a także ścieki, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. f, mogą być oczyszczane przez ich rolnicze wykorzystanie.

2. Przez rolnicze wykorzystanie ścieków, o którym mowa w ust. 1, rozumie się zastosowanie ścieków do nawadniania oraz nawożenia użytków rolnych oraz stawów wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb.
3. Roczne i sezonowe dawki ścieków wykorzystywanych rolniczo nie mogą przekroczyć zapotrzebowania roślin na azot, potas, wodę oraz utrudniać przebiegu procesów samooczyszczania się gleby.
4. Zabrania się rolniczego wykorzystania ścieków:
  - 1) gdy grunt jest zamrznięty do głębokości 30 cm lub przykryty śniegiem, z wyjątkiem dna stawów ziemnych wykorzystywanych do chowu i hodowli ryb;
  - 2) na gruntach wykorzystywanych do upraw roślin, przeznaczonych do spożycia w stanie surowym;
  - 3) na gruntach, w których zwierciadło wód podziemnych znajduje się płycej niż 1,5 m od powierzchni ziemi lub od dna rowu rozprowadzającego ścieki;
  - 4) na obszarach o spadku terenu większym niż:
    - a) 10 % dla gruntów ornych,
    - b) 20 % dla łąk, pastwisk oraz plantacji drzew leśnych.

Art. 45.

1. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być eliminowane (wykaz I), oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być ograniczane (wykaz II);
  - 2) metodyki referencyjne badania stopnia biodegradacji substancji powierzchniowych zawartych w produktach, których stosowanie może mieć wpływ na jakość wód;
  - 3) warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, w tym najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń, oraz warunki, jakie należy spełnić w celu rolniczego wykorzystania ścieków, a także miejsce i minimalną częstotliwość pobierania próbek ścieków, metodyki referencyjne analizy i sposób oceny, czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom.
2. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne masy substancji, które mogą być odprowadzane w ściekach przemysłowych, w jednym lub więcej okresach, przypadające na jednostkę masy wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu.
3. Ministrowie, wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględnią:
  - 1) właściwości substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, a zwłaszcza ich toksyczność, trwałość w środowisku, zdolność do bioakumulacji oraz zagrożenie, jakie mogą one powodować dla wód oraz życia lub zdrowia ludzi;
  - 2) obecny stan wód i ich podatność na eutrofizację;

- 3) efektywność usuwania zanieczyszczeń ze ścieków w procesach ich oczyszczania;
  - 4) rozwój technik umożliwiających stopniowe zmniejszanie emisji;
  - 5) położenie, rzeźbę terenu i rodzaj gleb na obszarach, na których może być stosowane rolnicze wykorzystanie ścieków;
  - 6) zróżnicowanie w czasie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być eliminowane (wykaz I).
4. Ministrowie, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, będą się kierować potrzebą:
- 1) zapobieżenia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi powodowanego wprowadzaniem do wód substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego;
  - 2) zapewnienia 75 % redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych pochodzących z całego terytorium państwa w celu ochrony wód powierzchniowych, w tym wód morskich, przed eutrofizacją;
  - 3) minimalizacji kosztów oczyszczania ścieków komunalnych przy osiągnięciu celów zakładanych w pkt 2;
  - 4) spełnienia wymagań zdrowotnych dotyczących żywności i pasz na terenach rolniczego wykorzystania ścieków.
5. Zasady postępowania z osadami ściekowymi określają przepisy ustawy o odpadach.

Art. 45a.

1. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, uwzględniając art. 45 ust. 1 pkt 1, substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, których wprowadzanie w ściekach przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.
2. Minister, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, będzie się kierował:
  - 1) potrzebą zapobiegania zagrożeniu dla zdrowia i życia ludzi, powodowanego wprowadzaniem do kanalizacji substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego;
  - 2) podatnością substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego na mechaniczno-biologiczne procesy oczyszczania;
  - 3) koniecznością redukcji substancji szczególnie szkodliwych w miejscu ich powstawania, gdy nie jest możliwe ich usunięcie w mechaniczno-biologicznych procesach oczyszczania.

Art. 46.

1. Zakłady pobierające wodę oraz przeznaczające ścieki do rolniczego wykorzystania obowiązane są prowadzić pomiary ich ilości i jakości.

2. Obowiązki w zakresie pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi określają przepisy ustawy – Prawo ochrony środowiska.
3. Zakłady wprowadzające ścieki do wód lub do ziemi mogą zostać obowiązane do prowadzenia pomiarów jakości:
  - 1) wód powierzchniowych powyżej i poniżej miejsca zrzutu ścieków;
  - 2) wód podziemnych.
4. Zakłady pobierające wodę w ilości większej niż 100 m³ na dobę są obowiązane do dokonywania systematycznego pomiaru ilości pobieranej wody.

Art. 47.

1. Produkcję rolną prowadzi się w sposób ograniczający i zapobiegający zanieczyszczeniu wód związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przy czym przez związki azotu rozumie się wszelkie substancje zawierające azot, z wyjątkiem gazowego azotu cząsteczkowego.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, biorąc pod uwagę wymagania, o których mowa w ust. 1, opracuje zbiór zasad dobrej praktyki rolniczej i upowszechni te zasady, w szczególności w drodze organizowania szkoleń dla rolników.
3. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wody powierzchniowe i podziemne wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszary szczególnie narażone, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć, uwzględniając:
  - 1) zawartość związków azotu w wodach powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym uwzględnieniem wód pobieranych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;
  - 2) stopień eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych, morskich wód wewnętrznych i wód przybrzeżnych, dla których czynnikiem eutrofizacji jest azot;
  - 3) charakterystykę terenu, ze szczególnym uwzględnieniem: rodzaju działalności rolniczej, struktury użytków rolnych, koncentracji produkcji zwierzęcej, rodzaju gleb i klimatu.
4. Wody i obszary, o których mowa w ust. 3, poddaje się co 4 lata weryfikacji w celu uwzględnienia zmian czynników nieprzewidzianych podczas ich wyznaczania.
5. Wyznaczenia i weryfikacji wód i obszarów, o których mowa w ust. 3, dokonuje się w oparciu o pomiary dokonywane w ramach państwowego monitoringu środowiska.
6. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje, co 4 lata, oceny stopnia eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych, morskich wód wewnętrznych i wód przybrzeżnych.
7. Dla każdego z obszarów, o którym mowa w ust. 3, w ciągu 2 lat od jego wyznaczenia dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej opracuje program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o którym mowa w art. 84 ustawy – Prawo ochrony środowiska; program wpro-

dzany jest w drodze rozporządzenia dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

8. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kryteria wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

9. Minister właściwy do spraw środowiska, określając:

- 1) kryteria wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, uwzględni w szczególności dopuszczalne stężenie azotanów w wodach stanowiących źródło poboru wody przeznaczonej do spożycia oraz podatność wód na eutrofizację;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy działań, wskaże w szczególności:
  - a) rodzaj i zakres działań, jakie mogą być wprowadzone do obowiązkowego stosowania w obszarach szczególnie narażonych, dotyczących w szczególności stosowania nawozów, przechowywania nawozów naturalnych, sposobu gospodarowania gruntami,
  - b) terminy wprowadzania poszczególnych działań w życie i okresy ich obowiązywania,
  - c) wzory dokumentów stosowanych w celu kontroli i monitorowania oraz dokumentowania realizacji działań wynikających z programu i efektów wdrażania programu;
- 3) tryb opracowania programów, uwzględni potrzebę wszechstronnych konsultacji projektów programów, w szczególności z organizacjami społeczno-zawodowymi rolników.

Art. 48.

1. Ścieki ze statku, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, usuwa się do urządzenia odbiorczego na lądzie.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do statków bez napędu mechanicznego o iloczynnie długości i szerokości nieprzekraczającym 20 m² lub o napędzie mechanicznym o mocy silników do 20 kW, niewyposażonych w urządzenia sanitarne, a używanych wyłącznie do celów sportowych oraz rekreacyjnych.
3. Warunki ochrony morskich wód wewnętrznych oraz wód morza terytorialnego przed zanieczyszczeniem ze statków i innych obiektów morskich określają przepisy ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz. U. Nr 47, poz. 243, z późn. zm.¹¹⁾).

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 109, poz. 1156, z 2001 r. Nr 111, poz. 1197 i Nr 125, poz. 1368, z 2002 r. Nr 166, poz. 1361, z 2004 r. Nr 93, poz. 895, Nr 96, poz. 959 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 203, poz. 1683.

Art. 49. (uchylony).

Art. 49a. (uchylony).

Art. 50.

1. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, a także częstotliwość pobierania próbek wody, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny, czy wody odpowiadają wymaganym warunkom.
2. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych oraz morskie wody wewnętrzne i wody przybrzeżne będące środowiskiem życia skorupiaków i mięczaków, a także częstotliwość pobierania próbek wody, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny, czy wody odpowiadają wymaganym warunkom.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach, a także częstotliwość pobierania próbek wody, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny, czy wody odpowiadają wymaganym warunkom, oraz sposób informowania ludności o jakości wody w kąpieliskach.
4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa:
  - 1) w ust. 1 – minister uwzględni podział wód na 3 kategorie w dostosowaniu do standardowych procesów uzdatniania, jakim wody z uwagi na ich zanieczyszczenie muszą być poddane w celu uzyskania wody przeznaczonej do spożycia, a także będzie się kierował efektywnością tych procesów oraz potrzebą sukcesywnej poprawy jakości wód wykorzystywanych do poboru wody przeznaczonej do spożycia;
  - 2) w ust. 2 – minister uwzględni podział wód na wody dla ryb łososiowatych oraz wody dla ryb karpowatych i będzie się kierował potrzebą ochrony populacji ryb przed szkodliwymi skutkami zanieczyszczenia wody, a ponadto będzie miał na uwadze ochronę zdrowia konsumentów ryb oraz produktów wytwarzanych ze skorupiaków i mięczaków, a tym samym potrzebę zabezpieczenia określonych populacji skorupiaków i mięczaków przed szkodliwymi skutkami wprowadzania zanieczyszczeń do wód morskich;
  - 3) w ust. 3 – minister uwzględni ochronę zdrowia publicznego, potrzebę sukcesywnej poprawy jakości wody w kąpieliskach oraz potrzebę dostarczania społeczeństwu informacji w tym zakresie.
5. Wody powierzchniowe, które nie spełniają wymagań określonych na podstawie ust. 1, nie mogą być wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Mogą one być użyte do tego celu tylko w sytuacjach wyjątkowych, pod warunkiem zastosowania odpowiednich procedur, w tym mieszania z wodami innego pochodzenia, gwarantujących spełnienie wymagań do-

tyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określonych na podstawie ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747, z późn. zm.¹²⁾).

Rozdział 2

Strefy oraz obszary ochronne

Art. 51.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane:

- 1) strefy ochronne ujęć wody;
- 2) obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

Art. 52.

1. Strefę ochronną ujęcia wody, zwaną dalej „strefą ochronną”, stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.
2. Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony:
  - 1) bezpośredniej;
  - 2) pośredniej.
3. Dopuszcza się ustanowienie strefy ochronnej obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli jest to uzasadnione lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, hydrologicznymi i geomorfologicznymi oraz zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody.

Art. 53.

1. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.
2. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód należy:
  - 1) odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
  - 2) zagospodarować teren zielenią;
  - 3) odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;

---

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 85, poz. 729 i Nr 130, poz. 1087.

- 4) ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
3. Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Art. 54.

1. Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:
  - 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
  - 2) rolnicze wykorzystanie ścieków;
  - 3) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych;
  - 4) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin;
  - 5) budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych;
  - 6) wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych;
  - 7) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;
  - 8) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu;
  - 9) lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
  - 10) mycie pojazdów mechanicznych;
  - 11) urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk;
  - 12) lokalizowanie nowych ujęć wody;
  - 13) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.
2. Na terenach ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej, oprócz zakazów lub ograniczeń, o których mowa w ust. 1, może być zabronione lub ograniczone:
  - 1) wydobywanie kopalin;
  - 2) wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
3. Na terenie ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej, oprócz zakazów lub ograniczeń, o których mowa w ust. 1, może być zabronione lub ograniczone:
  - 1) lokalizowanie budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego;
  - 2) używanie samolotów do przeprowadzania zabiegów rolniczych;
  - 3) urządzenie przyrm kiszonkowych;
  - 4) chów lub hodowla ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie;
  - 5) pojenie oraz wypasanie zwierząt;
  - 6) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu;

- 7) uprawianie sportów wodnych;
  - 8) użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
4. Na właścicieli gruntów położonych na terenie ochrony pośredniej może być nałożony obowiązek stosowania odpowiednich upraw rolnych lub leśnych.
  5. Przy ustalaniu zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów na terenie ochrony pośredniej należy uwzględnić warunki infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, z którego woda jest ujmowana.
  6. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może, na wniosek właściciela ujęcia wody i na jego koszt, w drodze decyzji, nałożyć na właścicieli gruntów położonych na terenie ochrony pośredniej obowiązek zlikwidowania nieczynnych studni.
  7. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może, na wniosek właściciela ujęcia wody, w drodze decyzji, nałożyć na właściciela gruntu położonego na terenie ochrony pośredniej obowiązek zlikwidowania, na jego koszt, ogniska zanieczyszczenia wody.

Art. 55.

1. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody; jeżeli czas przepływu wody od granicy obszaru zasilania do ujęcia jest dłuższy od 25 lat, strefa ochronna powinna obejmować obszar wyznaczony 25-letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej.
2. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia.

Art. 56.

1. Strefę ochronną ujęcia wód powierzchniowych określa się tak, aby trwale zapewnić jakość wody zgodną z przepisami wydanymi na podstawie art. 50 ust. 1 oraz aby zabezpieczyć wydajność ujęcia wody.
2. Strefę ochronną, o której mowa w ust. 1, wyznacza się na podstawie wyników przeprowadzonych badań hydrologicznych, hydrograficznych i geomorfologicznych.
3. Strefa ochronna ujęcia wody z potoku górskiego lub z górnego biegu rzeki może obejmować całą zlewnię cieku powyżej ujęcia wody.

Art. 57.

1. Granice terenu ochrony pośredniej ujęcia wody należy oznaczyć przez umieszczenie, w punktach przecięcia się granic ze szlakami komunikacyjnymi oraz w innych charakterystycznych punktach terenu, tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy.
2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory tablic informacyjnych, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 53 ust. 3, a w szczególności ich rozmiar, kształt, kolor, wzór i wielkość napisu.

Art. 58.

1. Strefę ochronną ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody, wskazując zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których one obowiązują, stosownie do art. 52–57.
2. Wniosek o ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody zawiera:
  - 1) uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej oraz propozycje granic wraz z planem sytuacyjnym;
  - 2) charakterystykę techniczną ujęcia wody;
  - 3) propozycje zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów oraz korzystania z wód na terenach ochrony pośredniej.
3. Do wniosku o ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej dołącza się dokumentację hydrogeologiczną, o której mowa w art. 55 ust. 2.
- 3a. Do wniosku o ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej dołącza się wyniki badań, o których mowa w art. 56 ust. 2.
4. Obowiązek, o którym mowa w art. 53 ust. 3 i art. 57 ust. 1, należy do właściciela ujęcia wody.
5. W przypadku, o którym mowa w art. 52 ust. 3, strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego; kopię wydanej decyzji organ przekazuje właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Art. 59.

1. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, zwane dalej „obszarami ochronnymi”, stanowią obszary, na których obowiązują zakazy, nakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją.
2. Na obszarach ochronnych można zabronić wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Art. 60.

Obszar ochronny ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej na podstawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, wskazując zakazy, nakazy lub ograniczenia oraz obszary, na których one obowiązują, stosownie do art. 59.

Art. 61.

1. Za szkody poniesione w związku z wprowadzeniem w strefie ochronnej zakazów, nakazów oraz ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie przysługuje odszkodowanie od właściciela ujęcia wody na zasadach określonych w ustawie.

2. Zasady wypłaty odszkodowań w wyniku ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych określają przepisy o ochronie środowiska.

Dział IV Budownictwo wodne

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 62.

1. Budownictwo wodne polega na wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych.
2. Przepisy art. 63–66 nie naruszają przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016, z późn. zm.¹³⁾).

Art. 63.

1. Przy projektowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zachowaniem dobrego stanu wód i charakterystycznych dla nich biocenoz, potrzebą zachowania istniejącej rzeźby terenu oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.
2. Budowle piętrzące powinny umożliwiać migrację ryb, o ile jest to uzasadnione lokalnymi warunkami środowiska.
3. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów dotyczących dóbr kultury, zawartych w *ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury* (Dz. U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268)¹⁴⁾.

Art. 64.

1. Utrzymywanie urządzeń wodnych polega na ich eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.
  - 1a. W kosztach utrzymywania urządzeń wodnych uczestniczy ten, kto odnosi z nich korzyści; ustalenia i podziału kosztów dokonuje na wniosek właściciela urządzenia wodnego, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.
  2. Właściciel urządzenia wodnego znajdującego się na śródlądowych wodach powierzchniowych jest obowiązany do zapewnienia obsługi, bezpieczeństwa oraz właściwego funkcjonowania tego urządzenia, z uwzględnieniem wymagań wynikających z warunków utrzymywania wód.
- 2a. Przepis ust. 1a stosuje się także w przypadku wprowadzania ścieków lub odprowadzania wód do urządzeń wodnych.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 92, poz. 881, Nr 93, poz. 888 i Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 113, poz. 954, Nr 163, poz. 1362 i 1364 i Nr 169, poz. 1419.

¹⁴⁾ Ustawa utraciła moc zgodnie z art. 150 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568), która weszła w życie z dniem 17 listopada 2003 r.

3. Właściciel budowli piętrzącej jest obowiązany zapewnić prowadzenie badań i pomiarów umożliwiających ocenę stanu oraz bezpieczeństwa budowli, a w szczególności:
  - 1) stanów wód podziemnych, ich filtracji przez budowlę, przez podłoże oraz w otoczeniu budowli;
  - 2) wytrzymałości budowli oraz podłoża;
  - 3) stanu urządzeń upustowych;
  - 4) zmian na górnym i na dolnym stanowisku budowli.
4. W ramach realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 3, budowle piętrzące stanowiące własność Skarbu Państwa, zaliczone na podstawie przepisów ustawy – Prawo budowlane do I lub II klasy, poddaje się okresowym badaniom wykonywanym przez ośrodek technicznej kontroli zapór Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
5. (uchylony).

Art. 64a.

1. Zakład, który wykonał urządzenie wodne bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, jest obowiązany do jego rozebrania na własny koszt.
2. Jeżeli wykonane urządzenie wodne, o którym mowa w ust. 1, nie narusza przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów art. 63, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, po przedłożeniu przez właściciela tego urządzenia dokumentów, o których mowa w art. 131, może wydać decyzję o legalizacji urządzenia, ustalając jednocześnie, w drodze postanowienia, wysokość opłaty legalizacyjnej, wynoszącą 10-krotność opłaty skarbowej za wydanie pozwolenia wodnoprawnego.
3. Opłata, o której mowa w ust. 2, stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 65.

1. Zabrania się:
  - 1) niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych;
  - 2) utrudniania przepływu wody w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych;
  - 3) wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót oraz innych czynności, które mogą powodować w szczególności:
    - a) niedopuszczalne osiadanie urządzeń wodnych lub ich części,
    - b) pojawienie się szczelin, rys lub pęknięć w korpusach oraz koronach zapór, okładzinach betonowych, szybach, sztolniach oraz przepławkach dla ryb,
    - c) nadmierną filtrację wody,
    - d) uszkodzenie budowli regulacyjnych,
    - e) unieruchomienie zamknięć budowli piętrzących lub upustowych,
    - f) erozję gruntu powyżej oraz poniżej urządzeń wodnych,

- g) osuwanie się gruntu przy urządzeniach wodnych,
  - h) zmniejszenie stateczności lub wytrzymałości urządzeń wodnych albo ich przydatności gospodarczej,
  - i) uszkodzenie wylotów urządzeń kanalizacyjnych, służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
  - j) uszkodzenie urządzeń pomiarowych,
  - k) uszkodzenie znaków usytuowanych na wodach.
2. Właściciel urządzenia wodnego jest obowiązany do oznaczenia obszaru objętego zakazami, o których mowa w ust. 1 pkt 3, tablicami zawierającymi informację o zakazach, stosownie do ustaleń pozwolenia wodnoprawnego.
  3. Właścicielowi nieruchomości objętej zakazami, o których mowa w ust. 1, przysługuje odszkodowanie od właściciela urządzenia wodnego, na warunkach określonych w ustawie.

Art. 66.

1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, śródlądowe wody powierzchniowe uznane za żeglowne, zwane dalej śródlądowymi drogami wodnymi.
2. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić śródlądowe drogi wodne lub ich odcinki wymagające modernizacji lub przebudowy według klas śródlądowych dróg wodnych ustalonych na podstawie ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej oraz może wyodrębnić śródlądowe drogi wodne przeznaczone lub używane wyłącznie do sportu, rekreacji lub przewozu osób.
3. Wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 i 2, Rada Ministrów kierować się będzie potrzebami śródlądowego transportu wodnego i żeglugowym wykorzystaniem śródlądowych dróg wodnych przez statki.
4. Inwestycje polegające na budowie lub przebudowie urządzeń wodnych, urządzeń komunikacyjnych lub przesyłowych prowadzonych przez śródlądowe drogi wodne, a także roboty regulacyjne i inne, mogące mieć wpływ na te drogi, powinny spełniać warunki projektowe określone dla klasy ustalonej dla danej drogi wodnej lub jej odcinka.

Art. 66a.

1. Dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej prowadzą dla każdego roku kalendarzowego ewidencję:
  - 1) żeglugowego wykorzystania śluz i pochylni przez obiekty pływające;
  - 2) wydatków poniesionych na rozwój i utrzymanie śródlądowych dróg wodnych i ich infrastruktury.
2. Kierownik śluzowanego statku towarowego podaje obsłudze śluzy dane dotyczące nośności statku w tonach lub mocy silnika pchacza lub holownika określonej w kW.
3. Coroczne informacje o wydatkach poniesionych w poprzednim roku przez:
  - 1) zakłady lub jednostki organizacyjne, które z własnych środków finansowych wykonują urządzenia wodne na drodze wodnej, służące uprawianiu żeglugi śródlądowej,

- 2) organ administracji żeglugi śródlądowej w zakresie wydatków dotyczących funkcjonowania terenowej administracji żeglugi śródlądowej, ustalony przepisami ustawy o żegludze śródlądowej
  - są przekazywane przez te podmioty Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w terminie do dnia 31 marca.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia:
  - 1) ewidencji żeglugowego wykorzystania śluz i pochylni przez obiekty pływające według podziału tych obiektów w zależności od rodzaju, ładowności i mocy silnika statku, określając wzór formularza ewidencyjnego, miejsce i termin jego składania jednostce właściwej, określonej w przepisach ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.¹⁵⁾),
  - 2) ewidencji i przekazywania danych dotyczących wydatków ponoszonych na rozwój i utrzymanie śródlądowych dróg wodnych i ich infrastrukturę, określając rodzaj wydatków i rodzaj infrastruktury oraz prac wykonywanych na śródlądowych drogach wodnych, objętych ewidencją wydatków, wzór formularzy zestawiania wydatków grupowanych w zależności od rodzaju zabudowy i klasy śródlądowej drogi wodnej
    - kierując się potrzebą posiadania aktualnych informacji dotyczących śródlądowych dróg wodnych, a także przepisami prawa Unii Europejskiej dotyczącymi systemu księgowego dla wydatków na infrastrukturę w transporcie kolejowym, drogowym i w żegludze śródlądowej.

Rozdział 2

Regulacja koryt cieków naturalnych

Art. 67.

1. Regulacja koryt cieków naturalnych, zwana dalej „regulacją wód”, służy poprawie warunków korzystania z wód i ochronie przeciwpowodziowej.
2. Regulacja wód polega na podejmowaniu przedsięwzięć, których zakres wykracza poza działania związane z utrzymywaniem wód, a w szczególności na kształtowaniu przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieków naturalnego.
3. Regulacja wód powinna zapewnić dynamiczną równowagę koryta cieków naturalnego.

Art. 68.

1. Zakład, który otrzymał pozwolenie wodnoprawne na regulację wód, ponosi także koszt rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, a właściciel tych urządzeń uczestniczy w kosztach stosownie do uzyskanych korzyści.

---

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 99, poz. 632 i Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 100, poz. 1080, z 2003 r. Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1362.

2. Zakład, o którym mowa w ust. 1, ponosi także koszty ograniczenia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego posiadanego przez inny zakład, jeżeli jest to niezbędne do wykonania regulacji wód.
3. Ustalenia i podziału kosztów, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego na regulację wód.

Art. 69.

Przepisy art. 67 i 68 stosuje się odpowiednio do zabudowy potoków górskich, kształtowania nowych koryt cieków naturalnych oraz do wykonywania polderów przeciwpowodziowych.

Rozdział 3

Melioracje wodne

Art. 70.

1. Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią.
2. Urządzenia melioracji wodnych dzielą się na podstawowe i szczegółowe, w zależności od ich funkcji i parametrów.
3. Ewidencję wód, o których mowa w art. 11 ust. 2 pkt 2, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów prowadzi marszałek województwa; ewidencja jest udostępniana do wglądu nieodpłatnie.
- 3a. Wyszukiwanie informacji, sporządzanie kopii dokumentów oraz ich przesyłanie odbywa się na podstawie przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska, regulujących zasady dostępu do informacji o środowisku naturalnym i jego ochronie.
4. Przy planowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń melioracji wodnych, podstawowych i szczegółowych, należy kierować się potrzebą zachowania zróżnicowanych biocenoz polnych i łąkowych.

Art. 71.

1. Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się:
  - 1) budowle piętrzące, budowle upustowe oraz obiekty służące do ujmowania wód,
  - 2) stopnie wodne, zbiorniki wodne,
  - 3) kanały, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
  - 4) rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m,
  - 5) budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe,
  - 6) stacje pomp, z wyjątkiem stacji wykorzystywanych do nawodnień ciśnieniowych– jeżeli służą celom, o których mowa w art. 70 ust. 1.

2. Przepisy dotyczące urządzeń melioracji wodnych podstawowych stosuje się odpowiednio do budowli wstrzymujących erozję wodną oraz do dróg dojazdowych niezbędnych do właściwego użytkowania obszarów zmeliorowanych oraz utrzymania urządzeń melioracji wodnych podstawowych.

Art. 72.

1. Urządzenia melioracji wodnych podstawowych stanowią własność Skarbu Państwa i są wykonywane na jego koszt, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Urządzenia melioracji wodnych podstawowych mogą być wykonywane na koszt innych osób prawnych lub osób fizycznych, a także współfinansowane z publicznych środków wspólnotowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251 oraz z 2006 r. Nr 149, poz. 1074) oraz na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. Nr 227, poz. 1658).
3. Rozstrzygnięcie w sprawie współfinansowania wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych z publicznych środków wspólnotowych, o których mowa w ust. 2, podejmuje, w drodze decyzji, marszałek województwa w uzgodnieniu z wojewodą.

Art. 73.

1. Do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zalicza się:
  - 1) rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
    - 1a) drenowania,
    - 2) rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m,
    - 3) stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych,
    - 4) ziemne stawy rybne,
  - 4a) groble na obszarach nawadnianych,
    - 5) systemy nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych
– jeżeli służą celom, o których mowa w art. 70 ust. 1.
2. Przepisy dotyczące urządzeń melioracji wodnych szczegółowych stosuje się odpowiednio do:
  - 1) fitomelioracji oraz agromelioracji;
  - 2) systemów przeciwerozyjnych;
  - 3) zagospodarowania zmeliorowanych trwałych łąk lub pastwisk;
  - 4) zagospodarowania nieużytków przeznaczonych na trwałe łąki lub pastwiska.

Art. 74.

1. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do właścicieli gruntów.
2. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych mogą być wykonywane na koszt:

- 1) Skarbu Państwa za zwrotem, w formie opłaty melioracyjnej, części kosztów przez właścicieli gruntów, na które urządzenia te wywierają korzystny wpływ, zwanych dalej „zainteresowanymi właścicielami gruntów”, jeżeli:
    - a) teren cechuje duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych lub
    - b) urządzeniom melioracji wodnych szczegółowych grozi dekapitalizacja, lub
    - c) warunkiem restrukturyzacji rolnictwa jest regulacja stosunków wodnych w glebie;
  - 2) Skarbu Państwa przy współudziale publicznych środków wspólnotowych, za zwrotem przez zainteresowanych właścicieli gruntów części kosztów w formie opłaty inwestycyjnej.
3. Opłaty, o których mowa w ust. 2, stanowią dochód budżetu państwa.
- 4-6. (uchylone).

Art. 74a.

1. Opłatę inwestycyjną, o której mowa w art. 74 ust. 2 pkt 2, ustala się w wysokości 20 % kosztów wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, które są określone w końcowym raporcie z realizacji inwestycji finansowych z udziałem publicznych środków wspólnotowych.
2. Opłatę inwestycyjną pobiera się w 15 równych rocznych ratach w terminie do dnia 30 października każdego roku, przy czym opłata inwestycyjna mniejsza od 1 000 zł pobierana jest w 3 równych rocznych ratach.
3. Pierwszą ratę opłaty inwestycyjnej pobiera się po upływie dwóch lat od dnia przekazania urządzeń do eksploatacji, a w przypadku zagospodarowania pomebioracyjnego łąk i pastwisk – po upływie roku.

Art. 74b.

1. Rozstrzygnięcie w sprawach, o których mowa w art. 74 ust. 2, podejmuje, w drodze decyzji, marszałek województwa w uzgodnieniu z wojewodą na wniosek spółki wodnej lub zainteresowanych właścicieli gruntów.
2. W przypadku wykonywania urządzeń melioracji wodnych na zasadach, o których mowa w art. 74 ust. 2 pkt 2, wymagany jest wniosek spółki wodnej lub wnioski zainteresowanych właścicieli gruntów stanowiących co najmniej 75 % powierzchni planowanych do zmeliorowania.
3. Decyzję, o której mowa w ust. 1, ogłasza się w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie oraz poprzez umieszczenie jej, na co najmniej 14 dni, na tablicach ogłoszeń w urzędach gmin.
4. Marszałek województwa ustala dla każdego zainteresowanego właściciela gruntów, w drodze decyzji, wysokość opłaty melioracyjnej albo opłaty inwestycyjnej, proporcjonalną do powierzchni gruntów, na które korzystny wpływ wywierają urządzenia melioracji wodnych szczegółowych.
5. Właściciel gruntów, którego dotyczy decyzja, o której mowa w ust. 4, jest obowiązany umożliwić wejście na grunt oraz do obiektów budowlanych w celu zaprojektowania i wykonania urządzeń melioracji wodnych.

5a. Opłaty, o których mowa w ust. 4, wnosi się na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego; opłaty stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 74c.

Po zakończeniu procesu inwestycyjnego i rozliczeniu wartości wykonanych robót marszałek województwa, w drodze decyzji, koryguje w czasie 9 miesięcy ustaloną wysokość opłaty melioracyjnej albo opłaty inwestycyjnej, odpowiednio do wysokości poniesionych kosztów inwestycyjnych oraz zmian w projekcie technicznym, dokonanych w trakcie realizacji inwestycji.

Art. 75.

1. Programowanie, planowanie, nadzorowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, w trybie, o którym mowa w art. 74 ust. 2, urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych należy do marszałka województwa.
2. Zadania, o których mowa w ust. 1, art. 70 ust. 3, art. 74b ust. 1 i 4 oraz art. 74c, marszałek województwa realizuje jako zadania z zakresu administracji rządowej.

Art. 76.

1. W przypadku wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na podstawie art. 74, właścicielowi gruntu przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, odszkodowanie za szkody powstałe w trakcie robót związanych z wykonywaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, na zasadach określonych w ustawie, z tym że roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech miesięcy od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o powstaniu szkody.
2. Zainteresowanemu właścicielowi gruntu nie przysługuje odszkodowanie za zajęcie gruntu pod urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, a także za szkody w uprawach rolnych, związane z wykonywaniem tych urządzeń, jeżeli szkody te powstały przy prawidłowej organizacji i technologii robót.

Art. 77.

1. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej – do tej spółki.
2. Jeżeli obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie jest wykonywany, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego ustala, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntu, szczegółowe zakresy i terminy jego wykonywania.

Art. 78.

1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb ustalania wysokości oraz poboru opłaty melioracyjnej.

2. Rada Ministrów, realizując ustalenia ust. 1, uzależni wysokość opłaty melioracyjnej od rodzajów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, wielkości obszaru korzystnego oddziaływania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, stawek opłaty przypadających na 1 ha tego obszaru, kosztów budowy urządzeń, przynależności użytkowników zmeliorowanych użytków rolnych do spółki wodnej, przy czym:
  - 1) dla urządzeń odwadniających oraz nawadniających, z wyjątkiem nawodnień ciśnieniowych, opłata melioracyjna będzie zależna od wielkości obszaru korzystnego oddziaływania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i stawki jednostkowej opłaty melioracyjnej określonej w formie jednostkowych zryczałtowanych stawek wyrażonych w kilogramach żyta przypadających na hektar zmeliorowanych użytków rolnych; maksymalne stawki nie mogą przekroczyć 5000 kg/ha; za cenę żyta będzie przyjmowana średnia cena skupu żyta stanowiąca podstawę obliczania podatku rolnego;
  - 2) dla urządzeń do nawodnień ciśnieniowych, ziemnych stawów rybnych, odbudowy oraz modernizacji pojedynczych urządzeń w systemach melioracyjnych opłata melioracyjna nie będzie niższa niż 30 % i nie wyższa niż 80 % kosztów wykonania tych urządzeń;
  - 3) opłata melioracyjna będzie wnoszona w rocznych równych ratach w terminie zależnym od rodzaju melioracji, jednak nie dłuższym niż 15 lat;
  - 4) przynależność do spółki wodnej będzie stanowiła podstawę do zmniejszenia wysokości opłaty melioracyjnej o 15 %.
3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, sposób:
  - 1) prowadzenia ewidencji, o której mowa w art. 70 ust. 3;
  - 2) ustalania obszaru, na który wywierają korzystny wpływ urządzenia melioracji wodnych szczegółowych.
4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, ustalając sposób prowadzenia ewidencji, o której mowa w art. 70 ust. 3, uwzględni potrzebę stworzenia bazy informacyjnej do planowania odbudowy, modernizacji oraz utrzymania wód, o których mowa w art. 11 ust. 2 pkt 2, i urządzeń melioracji wodnych, zawierającej dane dotyczące rodzajów, ilości, lokalizacji oraz parametrów technicznych wód i urządzeń melioracji wodnych lub obszarów zmeliorowanych, a także wskaże sposób jej prowadzenia.
5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, określając sposób ustalania obszaru, na który wywierają korzystny wpływ urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, będzie uwzględniał zasięg wpływu poszczególnych rodzajów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na poprawę zdolności produkcyjnej gleby.

Dział V

Ochrona przed powodzią oraz suszą

Art. 79.

1. Ochronę przed powodzią oraz suszą prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze kraju, a także planami ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego.

2. Dla potrzeb planowania ochrony przed powodzią dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej sporządza studium ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią, w którym, w zależności od sposobu zagospodarowania terenu oraz ukształtowania tarasów zalewowych, terenów depresyjnych i bezodpływowych, dokonuje podziału obszarów na:
  - 1) obszary wymagające ochrony przed zalaniem z uwagi na ich zagospodarowanie, wartość gospodarczą lub kulturową;
  - 2) obszary służące przepuszczeniu wód powodziowych, zwane dalej „obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią”;
  - 3) obszary potencjalnego zagrożenia powodzią.
3. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej przesyła projekt studium, o którym mowa w ust. 2, do zaopiniowania właściwym radom gminy, radom powiatu i sejmikom wojewódzkim; termin zgłaszania uwag upływa po 30 dniach od dnia przesłania projektu, a brak opinii w tym terminie uznaje się za akceptację przesłanego projektu.
4. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej zawiadamia organy, o których mowa w ust. 3, o sposobie uwzględnienia uwag w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.

Art. 80.

Ochronę ludzi i mienia przed powodzią oraz suszą realizuje się w szczególności przez:

- 1) zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych;
- 2) racjonalne retencionowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- 3) funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;
- 4) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

Art. 80a.

Tereny o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym powinny być chronione przed zalaniem wodami o prawdopodobieństwie występowania co najmniej raz na 200 lat.

Art. 81.

Ochrona przed powodzią oraz suszą jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej.

Art. 82.

1. Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią obejmują:
  - 1) tereny między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska;
  - 2) obszar pasa nadbrzeżnego w rozumieniu ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej;
  - 3) strefę przepływów wezbrań powodziowych określoną w planie zagospodarowania przestrzennego na podstawie studium, o którym mowa w art. 79 ust. 2.
2. Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, w szczególności:
  - 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych;
  - 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;
  - 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą.
3. Jeżeli nie utrudni to ochrony przed powodzią, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, na obszarach, o których mowa w ust. 1:
  - 1) zwolnić od zakazów określonych w ust. 2;
  - 2) wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią;
  - 3) nakazać usunięcie drzew lub krzewów.
4. Organem właściwym do wydania decyzji, o których mowa w ust. 3, dotyczących obszaru pasa nadbrzeżnego, jest dyrektor właściwego urzędu morskiego.

Art. 83.

1. Obszary potencjalnego zagrożenia powodzią obejmują tereny narażone na zalanie w przypadku:
  - 1) przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego;
  - 2) zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych;
  - 3) zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących albo budowli ochronnych pasa technicznego.
2. Na obszarach, o których mowa w ust. 1, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze aktu prawa miejscowego, wprowadzić zakazy, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 3, o ile jest to uzasadnione potrzebą ochrony

wód, lub zakazy, o których mowa w art. 82 ust. 2, o ile jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Art. 84.

Obszary, o których mowa w art. 79 ust. 2, uwzględnia się przy sporządzaniu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Art. 85.

1. Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zabrania się:
  - 1) przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami, konno lub przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych;
  - 2) uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału po stronie odpowietrznej;
  - 3) rozkopywania wałów, wbijania słupów, ustawiania znaków przez nieupoważnione osoby;
  - 4) wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału po stronie odpowietrznej;
  - 5) uszkodzania darniny lub innych umocnień skarp i korony wałów.
2. Zakazów, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do robót związanych z utrzymaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych.
3. Marszałek województwa może, w drodze decyzji, zwolnić od niektórych zakazów określonych w ust. 1.
4. Starosta może, w drodze decyzji, nakazać usunięcie drzew lub krzewów z wałów przeciwpowodziowych oraz terenów, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 85a.

Decyzje, o których mowa w art. 82 ust. 3 pkt 3 i art. 85 ust. 4, wymagają uzgodnienia z wojewodą.

Art. 86.

1. W przypadku wykonania na wale przeciwpowodziowym lub w jego pobliżu, albo na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, robót oraz czynności, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią, a nie zostały objęte decyzją, o której mowa w art. 40 ust. 3, art. 82 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 lub art. 85 ust. 3, organ właściwy do wydania tej decyzji może nakazać, w drodze decyzji, przywrócenie stanu poprzedniego na koszt tego, kto je wykonał.

2. Drogi, urządzenia do przepędzania zwierząt oraz przejazdu przez wały przeciwpowodziowe wykonuje na swój koszt inwestor budujący wał, a utrzymuje ten, na którym ciąży obowiązek utrzymania drogi, urządzenia lub przejazdu.
3. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów ustawy – Prawo budowlane.

Art. 87.

1. W przypadku ostrzeżenia o nadejściu fali powodziowej dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, w drodze decyzji, może nakazać zakładowi piętrzącemu wodę obniżenie piętrzenia wody lub opróżnienie zbiornika, bez odszkodowania; decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, wymaga uzgodnienia z właściwymi wojewodami; brak stanowiska w ciągu 6 godzin uznaje się za dokonanie uzgodnienia.

Art. 88.

1. W przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej w celu zapobieżenia skutkom powodzi lub suszy dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, czasowe ograniczenia w korzystaniu z wód, w szczególności w zakresie poboru wody lub wprowadzania ścieków do wód albo do ziemi oraz zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych.
2. Wprowadzenie czasowych ograniczeń, o których mowa w ust. 1, zawiesza wykonywanie uprawnień wynikających z pozwoleń wodnoprawnych; zakładom nie przysługuje z tego tytułu odszkodowanie.

Dział VI

Zarządzanie zasobami wodnymi

Rozdział 1

Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej

Art. 89.

1. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zwany dalej „Prezesem Krajowego Zarządu”, jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach gospodarowania wodami, a w szczególności w sprawach zarządzania wodami oraz korzystania z wód.
2. Prezes Krajowego Zarządu jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów, spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Krajowego Zarządu.
3. Zastępcy Prezesa Krajowego Zarządu są powoływani przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego, na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu. Minister właściwy do

spraw gospodarki wodnej, na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu, odwołuje jego zastępców.

4. Nadzór ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad działalnością Prezesa Krajowego Zarządu polega w szczególności na:
  - 1) zatwierdzaniu programów realizacji zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycji w gospodarce wodnej;
  - 2) zatwierdzaniu corocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 91;
  - 3) zatwierdzaniu planu kontroli gospodarowania wodami wykonywanej przez Prezesa Krajowego Zarządu;
  - 4) polecaniu przeprowadzenia kontroli nieujętych w planie kontroli.

Art. 90.

1. Prezes Krajowego Zarządu wykonuje zadania określone ustawą, a w szczególności:
  - 1) opracowuje program wodno-środowiskowy kraju, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1;
  - 1a) opracowuje projekty planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
  - 2) opracowuje projekt planu ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze kraju, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy;
  - 3) uzgadnia projekt warunków korzystania z wód regionu wodnego;
  - 4) prowadzi kataster wodny dla obszaru państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy;
  - 5) sprawuje nadzór nad działalnością dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, a w szczególności kontroluje ich działanie, zatwierdza plany działalności oraz sprawozdania z ich wykonania, a także poleca przeprowadzenie doraźnej kontroli gospodarowania wodami w regionie wodnym;
  - 6) sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej;
  - 7) reprezentuje Skarb Państwa w stosunku do mienia związanego z gospodarką wodną określonego ustawą;
  - 7a) programuje, planuje i nadzoruje realizację zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycje w gospodarce wodnej;
  - 8) uzgadnia, w części dotyczącej gospodarki wodnej, projekty list programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, o których mowa w art. 415 ust. 5 pkt 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska.
2. Prezes Krajowego Zarządu wykonuje swoje zadania przy pomocy Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „Krajowym Zarządem”.
3. Działania w zakresie gospodarowania wodami morskimi wód wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego Prezes Krajowego Zarządu wykonuje we współpracy z właściwymi organami administracji morskiej.

4. Organizację Krajowego Zarządu określa statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej; przy nadawaniu statutu uwzględnia się zakres działalności Krajowego Zarządu oraz podział państwa na obszary dorzeczy.

Art. 91.

Prezes Krajowego Zarządu składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej, nie później niż do dnia 15 maja następnego roku, coroczne sprawozdanie z realizacji zadań, o których mowa w art. 90 ust. 1, oraz udziela informacji w tym zakresie, a także przedstawia wnioski w sprawach dotyczących kształtowania polityki państwa w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi.

Art. 92.

1. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zwany dalej „dyrektorem regionalnego zarządu”, jest organem administracji rządowej niezespolonej właściwym w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym, w zakresie określonym w ustawie.
2. W przypadkach określonych ustawą dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej wydaje akty prawa miejscowego.
3. Do zadań dyrektora regionalnego zarządu należy w szczególności:
  - 1) sporządzanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocen ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych, w regionie wodnym;
  - 2) opracowywanie warunków korzystania z wód regionu wodnego;
  - 3) opracowywanie analiz ekonomicznych związanych z korzystaniem z wód w regionie wodnym;
  - 4) sporządzanie i prowadzenie wykazów obszarów chronionych na podstawie przepisów ustawy oraz przepisów odrębnych;
  - 5) opracowywanie studiów ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym;
  - 6) opracowywanie projektów planów ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego;
  - 7) koordynowanie działań związanych z ochroną przed powodzią oraz suszą w regionie wodnym, w szczególności prowadzenie ośrodków koordynacyjno-informacyjnych ochrony przeciwpowodziowej;
  - 8) prowadzenie katastru wodnego dla regionu wodnego;
  - 9) występowanie na prawach strony w postępowaniach administracyjnych, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy, w sprawach dotyczących regionu wodnego;
  - 10) (uchylony);
  - 11) (uchylony);
  - 12) wykonywanie kontroli gospodarowania wodami;
  - 13) planowanie przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych;

- 14) uzgadnianie, w zakresie przedsięwzięć dotyczących gospodarki wodnej na terenie regionu, projektów list przedsięwzięć priorytetowych przedkładanych przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o których mowa w art. 414 ust. 2 pkt 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska;
  - 15) opiniowanie projektów gminnych, powiatowych i wojewódzkich planów gospodarki odpadami w zakresie ochrony zasobów wodnych.
4. W ramach gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, związanym z gospodarką wodną, dyrektor regionalnego zarządu realizuje w imieniu Prezesa Krajowego Zarządu zadania związane z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz pełni funkcję inwestora w zakresie gospodarki wodnej w regionie wodnym.
  - 4a. W ramach koordynacji, o której mowa w ust. 3 pkt 7, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej gromadzi, przetwarza i udostępnia informacje dla potrzeb planowania przestrzennego i centrów zarządzania kryzysowego.
  5. Dyrektor regionalnego zarządu wykonuje swoje zadania przy pomocy regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zwanego dalej „regionalnym zarządem”.
  6. Dyrektor regionalnego zarządu, dla realizacji zadań, o których mowa w ust. 4, może tworzyć jednostki organizacyjne, w trybie przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.¹⁶⁾), ustalając szczegółowy zakres zadań, siedzibę, obszar i czas działania.
  7. Organizację regionalnego zarządu określa statut nadany przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu; przy nadawaniu statutu uwzględnia się zakres działalności regionalnego zarządu oraz charakter obszaru działania.

Art. 93.

1. Dyrektora regionalnego zarządu powołuje oraz odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Gospodarki Wodnej.
2. Zastępców dyrektora regionalnego zarządu powołuje oraz odwołuje Prezes Krajowego Zarządu na wniosek dyrektora regionalnego zarządu, po zasięgnięciu opinii rady gospodarki wodnej regionu wodnego.

Art. 94.

Dyrektor regionalnego zarządu składa Prezesowi Krajowego Zarządu, nie później niż do dnia 31 marca, coroczne sprawozdanie z realizacji zadań, o których mowa w art. 92 ust. 3 i 4, uwzględniające działalność jednostek, o których mowa w art. 92 ust. 6.

---

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611 i Nr 189, poz. 1851, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 93, poz. 890, Nr 121, poz. 1264, Nr 123, poz. 1291, Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 14, poz. 114, Nr 64, poz. 565 i Nr 180, poz. 1495.

Art. 95.

1. Pracownicy regionalnych zarządów oraz podległych im jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 92 ust. 6, zatrudnieni na stanowiskach określonych na podstawie ust. 3, obowiązani są w trakcie wykonywania obowiązków służbowych do noszenia munduru.
2. Koszty umundurowania ponosi pracodawca.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz stanowisk, na których pracownicy obowiązani są do noszenia munduru, elementy składowe i wzory mundurów oraz czas ich używania, uwzględniając rodzaj stanowisk i celowość umundurowania pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, a także potrzebę odróżnienia tego umundurowania od wykorzystywanego przez inne służby.

Art. 96.

1. Tworzy się Krajową Radę Gospodarki Wodnej, zwaną dalej „Krajową Radą”, jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Krajowego Zarządu.
2. Do zakresu działania Krajowej Rady należy wyrażanie opinii w sprawach gospodarowania wodami, ochrony przed powodzią oraz ochrony przed skutkami suszy, a w szczególności:
  - 1) przedstawianie propozycji oraz wniosków dotyczących poprawy stanu zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej w państwie;
  - 2) opiniowanie projektu programu wodno-środowiskowego kraju, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1, oraz projektów planów, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1a i 2;
  - 3) opiniowanie programów inwestycyjnych w zakresie gospodarowania wodami;
  - 4) opiniowanie projektów aktów prawnych regulujących sprawy gospodarowania wodami.

Art. 97.

1. Krajowa Rada składa się z 30 członków zgłoszonych przez ogólnopolskie organizacje zrzeszające jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie, jednostki naukowo-badawcze i organizacje społeczne, gospodarcze, ekologiczne związane z gospodarką wodną, powoływanych na okres 4 lat, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Członków Krajowej Rady powołuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu spośród osób, o których mowa w ust. 1.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej może odwołać członka Krajowej Rady przed upływem jego kadencji na wniosek uczelni, jednostki naukowo-badawczej lub organizacji, która zgłosiła jego kandydaturę.

Art. 98.

1. Krajowa Rada wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę i sekretarza, którzy tworzą prezydium Krajowej Rady.
2. Prezydium Krajowej Rady reprezentuje Krajową Radę na zewnątrz oraz organizuje jej prace.
3. Krajowa Rada może tworzyć stałe lub doraźne komisje albo zespoły; do pracy w komisjach albo zespołach mogą być zapraszane osoby spoza składu Krajowej Rady.
4. Uchwały Krajowej Rady podejmowane są w głosowaniu, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy liczby członków.
5. Tryb działania Krajowej Rady określa regulamin przez nią uchwalony.

Art. 99.

1. Wydatki związane z działalnością Krajowej Rady są pokrywane z części budżetu państwa będącej w dyspozycji Prezesa Krajowego Zarządu.
2. Członkom Krajowej Rady oraz zapraszanym na jej posiedzenia specjalistom zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, i biorącym udział w posiedzeniu przysługuje zwrot diet, kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze państwa.
3. Obsługę biurową Krajowej Rady zapewnia Prezes Krajowego Zarządu.

Art. 100.

1. Tworzy się rady gospodarki wodnej regionów wodnych, zwane dalej „radami regionów”, jako organy opiniodawczo-doradcze dyrektorów regionalnych zarządów.
2. Do zakresu działania rady regionu należy wyrażanie opinii w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym, a w szczególności:
  - 1) projektów warunków korzystania z wód regionu wodnego;
  - 1a) dokumentacji, o których mowa w art. 113 ust. 3, i wykazów, o których mowa w art. 113 ust. 4;
  - 2) projektów planów ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego;
  - 3) projektów planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
  - 4) planowanych przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych;
  - 5) projektów inwestycji związanych z gospodarowaniem wodami w regionie wodnym;
  - 6) projektów programów, o których mowa w art. 47;
  - 7) projektów gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich planów gospodarki odpadami w zakresie ochrony zasobów wodnych.
3. Rada regionu składa się z 30 członków zgłoszonych przez organy samorządu terytorialnego, organizacje gospodarcze, rolnicze, rybackie oraz społeczne zwią-

- zane z gospodarką wodną, a także przez zakłady korzystające z wód oraz właścicieli wód nienależących do Skarbu Państwa, powoływanych na okres 4 lat, z zastrzeżeniem ust. 5.
4. Członków rady regionu powołuje Prezes Krajowego Zarządu na wniosek regionalnego dyrektora zarządu spośród osób, o których mowa w ust. 3.
  5. Prezes Krajowego Zarządu może odwołać członka rady regionu przed upływem jego kadencji na wniosek organizacji, która zgłosiła jego kandydaturę.
  6. Do organizacji rad regionu stosuje się odpowiednio przepisy art. 98.

Art. 101.

1. Wydatki związane z działalnością rad regionu, konieczne dla realizacji zadań, o których mowa w art. 100 ust. 2, są pokrywane ze środków regionalnego zarządu.
2. Członkom rady regionu oraz zapraszanym na jej posiedzenia specjalistom zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, i biorącym udział w posiedzeniu, przysługuje zwrot diet, kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze państwa.
3. Obsługę biurową rady regionu zapewnia regionalny zarząd.

Rozdział 2

Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna

Art. 102.

1. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna wykonuje zadania państwa w zakresie osłony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa oraz gospodarki, a także na potrzeby rozpoznania i kształtowania oraz ochrony zasobów wodnych kraju.
2. Państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje zadania państwa na potrzeby rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu racjonalnego ich wykorzystania przez społeczeństwo oraz gospodarkę.
3. Państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną pełni Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
- 3a. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej posiada i utrzymuje bazę danych historycznych z zakresu meteorologii, hydrologii i oceanologii, zgromadzoną w wyniku ujednoczonych metod określanych przez Światową Organizację Meteorologiczną, stanowiącą wyłączone źródło informacji hydrologicznych, meteorologicznych i oceanologicznych dla potrzeb rozpoznania i kształtowania oraz ochrony zasobów wodnych kraju, a także rozpoznania warunków meteorologicznych, klimatologicznych i oceanologicznych.
4. Państwową służbę hydrogeologiczną pełni Państwowy Instytut Geologiczny.
- 4a. Państwowy Instytut Geologiczny posiada i utrzymuje bazę danych historycznych z zakresu hydrogeologii.

5. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny są jednostkami badawczo-rozwojowymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388, z późn. zm.¹⁷⁾).

Art. 103.

Do zadań państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej należy:

- 1) wykonywanie pomiarów i obserwacji hydrologicznych oraz meteorologicznych;
- 1a) wykonywanie badań elementów hydrologicznych i morfologicznych dla potrzeb oceny stanu wód powierzchniowych;
- 2) gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie i udostępnianie informacji hydrologicznych oraz meteorologicznych;
- 3) wykonywanie bieżących analiz i ocen sytuacji hydrologicznej oraz meteorologicznej;
- 4) opracowywanie i przekazywanie prognoz meteorologicznych oraz hydrologicznych;
- 5) opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze;
- 6) realizowanie zadań wynikających z przynależności do organizacji międzynarodowych w zakresie dotyczącym meteorologii, hydrologii i oceanologii.

Art. 104.

1. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna posiada i utrzymuje:

- 1) podstawową sieć i specjalne sieci obserwacyjno-pomiarowe;
- 2) system gromadzenia, przetwarzania i wymiany danych;
- 3) biura prognoz meteorologicznych i biura prognoz hydrologicznych;
- 4) inne komórki organizacyjne, które:
  - a) organizują, nadzorują i eksploatują podstawową sieć i specjalne sieci obserwacyjno-pomiarowe oraz system gromadzenia, przetwarzania i wymiany danych,
  - b) opracowują oceny oraz analizy charakterystyk hydrologicznych i meteorologicznych dla potrzeb projektowych,
  - c) przygotowują dane i oceny dla potrzeb bilansowania zasobów wód powierzchniowych, rozpoznawania, kształtowania oraz ochrony zasobów wodnych kraju,
  - d) prowadzą prace rozwojowe i metodyczne w zakresie określonym w pkt 1–3.

---

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1683 i Nr 240, poz. 2052, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 oraz z 2005 r. Nr 165, poz. 1365 i Nr 179, poz. 1484.

2. Podstawową sieć obserwacyjno-pomiarową stanowią:

- 1) stacje hydrologiczno-meteorologiczne i stacje hydrologiczne;
- 2) podstawowe stacje i posterunki pomiarowe hydrologiczne i meteorologiczne:
  - a) synoptyczne,
  - b) klimatologiczne,
  - c) meteorologiczne,
  - d) opadowe,
  - e) wodowskazowe;
- 3) stacje pomiarów aerologicznych;
- 4) stacje radarów meteorologicznych;
- 5) stacje lokalizacji wyładowań atmosferycznych;
- 6) stacje odbioru danych z satelitów meteorologicznych.

3. Specjalne sieci obserwacyjno-pomiarowe stanowią w szczególności:

- 1) stacje badań specjalnych;
- 2) (uchylony);
- 3) specjalne posterunki i sieci pomiarowe;
- 4) punkty pomiarowe dla Morza Bałtyckiego oraz strefy brzegowej.

4. Biura prognoz meteorologicznych oraz biura prognoz hydrologicznych:

- 1) opracowują i udostępniają krótkoterminowe oraz średnioterminowe, ogólne i specjalistyczne prognozy hydrologiczne i meteorologiczne;
- 2) udzielają informacji o aktualnych warunkach hydrologicznych i meteorologicznych;
- 3) opracowują i udostępniają ostrzeżenia przed żywiołowym działaniem sił przyrody oraz przed suszą;
- 4) prowadzą na bieżąco osłonę hydrologiczną i meteorologiczną społeczeństwa oraz gospodarki.

5. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna może wykorzystywać wyniki pomiarów meteorologicznych, hydrologicznych i oceanologicznych pochodzące z urzędów i systemów pomiarowych, będących własnością innych podmiotów, za ich zgodą.

Art. 105.

Do zadań państwowej służby hydrogeologicznej należy:

- 1) wykonywanie pomiarów, obserwacji i badań hydrogeologicznych;
- 2) gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie oraz udostępnianie zgromadzonych informacji dotyczących warunków hydrogeologicznych, wielkości zasobów, stanu fizykochemicznego i ilościowego wód podziemnych;
- 2a) prowadzenie i aktualizacja baz danych hydrogeologicznych, w szczególności:

- a) wykazu wielkości zasobów wód podziemnych,
  - b) bazy danych o otworach hydrogeologicznych,
  - c) bazy danych mapy hydrogeologicznej kraju;
- 3) wykonywanie bieżących analiz i ocen sytuacji hydrogeologicznej;
  - 4) opracowywanie oraz przekazywanie prognoz zmian wielkości zasobów, stanu oraz zagrożeń wód podziemnych;
  - 5) opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w strefach zasilania oraz poboru wód podziemnych.

Art. 106.

1. Państwowa służba hydrogeologiczna posiada i utrzymuje sieć obserwacyjno-badawczą wód podziemnych oraz zespoły do spraw ocen i prognoz hydrogeologicznych.
2. Sieć obserwacyjno-badawczą wód podziemnych stanowią:
  - 1) stacje hydrogeologiczne;
  - 2) punkty obserwacyjne zwierciadła wód podziemnych;
  - 3) punkty badawcze jakości wód podziemnych;
  - 4) piezometry;
  - 5) obudowane źródła.
3. (uchylony).

Art. 107.

1. Urządzenia pomiarowe służb państwowych podlegają ochronie na warunkach określonych w ustawie.
2. Zabrania się:
  - 1) przemieszczania urządzeń pomiarowych służb państwowych przez osoby nieupoważnione;
  - 2) wykonywania w pobliżu urządzeń pomiarowych służb państwowych czynności powodujących ich zniszczenie, uszkodzenie, zakłócenie prawidłowego funkcjonowania lub zmianę warunków obserwacji.
3. Właściciel gruntu jest obowiązany udostępnić grunt na potrzeby budowy oraz ustanowienia strefy ochronnej urządzeń pomiarowych służb państwowych.
4. W celu zapewnienia reprezentatywności dokonywanych pomiarów lub obserwacji mogą być ustanawiane strefy ochronne urządzeń pomiarowych służb państwowych stanowiące obszary, na których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód.
5. Na obszarach stref ochronnych urządzeń pomiarowych służb państwowych może być zabronione wznoszenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie robót lub czynności, które mogą spowodować czasowe lub trwałe zaburzenie reprezentatywności pomiarów i obserwacji, a w szczególności:

- 1) w odległości 30 metrów od urządzeń pomiarowych – wznoszenie wszelkich obiektów budowlanych, sadzenie drzew lub krzewów oraz sztuczne zraszanie upraw;
  - 2) w odległości od 30 do 500 metrów od urządzeń pomiarowych – wznoszenie zwartej zabudowy piętrowej oraz sadzenie drzew w zwartych zespołach.
6. Strefę ochronną urządzeń pomiarowych służb państwowych ustanawia, w drodze decyzji, starosta, na wniosek właściwej służby, określając zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują, stosownie do przepisów ust. 5. Wniosek powinien zawierać propozycje granic strefy wraz z planem sytuacyjnym oraz propozycje dotyczące zakazów, nakazów lub ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód.
7. W decyzji, o której mowa w ust. 6, starosta może nakazać usunięcie drzew lub krzewów.
8. Za szkody, poniesione w związku z udostępnieniem gruntu na potrzeby budowy urządzeń pomiarowych służb państwowych oraz w związku z wprowadzeniem w strefie ochronnej urządzeń pomiarowych służb państwowych zakazów, nakazów lub ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie przysługuje odszkodowanie, odpowiednio od państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej lub państwowej służby hydrogeologicznej, na zasadach określonych w ustawie.

Art. 108.

1. Osoby wykonujące badania, pomiary, obserwacje oraz prace kontrolne na potrzeby realizacji przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną lub państwową służbę hydrogeologiczną zadań, o których mowa w art. 103 lub w art. 105, a także prace związane z wykonywaniem, obsługą lub utrzymaniem urządzeń pomiarowych służb państwowych, mają prawo do:
  - 1) wstępu na grunt, do obiektów budowlanych, na wody powierzchniowe, dostępu do urządzeń wodnych zlokalizowanych na terenie nieruchomości oraz dokonywania niezbędnych czynności związanych z wykonywanymi pracami;
  - 2) umieszczania na gruntach, obiektach budowlanych oraz w wodach powierzchniowych urządzeń pomiarowych służb państwowych;
  - 3) usuwania drzew lub krzewów z obszaru strefy ochronnej oraz wykonywania niwelacji terenu.
2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie naruszają przepisów dotyczących ochrony zabytków, dróg publicznych, ochrony środowiska i prawa budowlanego.
3. Na terenach zamkniętych, o których mowa w ustawie – Prawo budowlane, prace, o których mowa w ust. 1, mogą być wykonywane tylko za zgodą właściwego ministra.
4. Właściciel nieruchomości jest obowiązany umożliwić wykonanie prac, o których mowa w ust. 1, przez osoby upoważnione przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną lub państwową służbę hydrogeologiczną.

Art. 109.

1. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna są finansowane ze środków budżetu państwa.
2. Ze środków budżetu państwa w części dotyczącej gospodarki wodnej, będących w dyspozycji Prezesa Krajowego Zarządu, finansowane jest:
  - 1) utrzymywanie bieżącej działalności państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej;
  - 2) utrzymywanie, odbudowa, rozbudowa, przebudowa i rozbiórka podstawowej sieci obserwacyjno-pomiarowej państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz systemu gromadzenia, przetwarzania i wymiany danych;
  - 3) utrzymywanie, odbudowa, rozbudowa, przebudowa i rozbiórka hydrogeologicznych urządzeń pomiarowych państwowej służby hydrogeologicznej;
  - 4) (uchylony);
  - 5) utrzymywanie i rozwój komórek metodycznych;
  - 6) opracowywanie danych oraz informacji hydrologiczno-meteorologicznych i hydrogeologicznych;
  - 7) opracowywanie i publikowanie ostrzeżeń, ogólnych prognoz oraz komunikatów hydrologicznych i meteorologicznych, biuletynów, a także roczników hydrologicznych, meteorologicznych i hydrogeologicznych.
3. Ze środków będących w dyspozycji innych, odpowiednich dysponentów części budżetu państwa, finansuje się:
  - 1) (uchylony);
  - 2) osłonę hydrologiczno-meteorologiczną żeglugi morskiej, rybołówstwa i żeglugi śródlądowej;
  - 3) osłonę hydrologiczno-meteorologiczną rolnictwa;
  - 3a) badania elementów hydrologicznych i morfologicznych wód powierzchniowych dla potrzeb monitorowania wód;
  - 4) badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych;
  - 5) informacje przekazywane na potrzeby obronności państwa;
  - 6) utrzymywanie specjalnych sieci obserwacyjno-pomiarowych.
4. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna mogą być dofinansowywane z innych środków publicznych, na zasadach dotyczących wykorzystywania tych środków.
5. Podmioty, które dla potrzeb działalności gospodarczej lub dla realizacji zadań, o których mowa w ust. 3, korzystają z informacji uzyskanych z podstawowej sieci obserwacyjno-pomiarowej państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej lub sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych państwowej służby hydrogeologicznej, ponoszą koszty utrzymania, odbudowy, rozbudowy i przebudowy tej sieci na zasadach uzgodnionych przez strony w umowie.

Art. 110.

1. Właścicielem informacji zbieranych i przetwarzanych w wyniku realizacji standardowych procedur przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną i państwową służbę hydrogeologiczną jest Skarb Państwa.
2. W imieniu Skarbu Państwa informacją, o której mowa w ust. 1, rozporządzają, odpowiednio – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny.
3. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej jest obowiązany udostępniać nieodpłatnie informacje o stanie atmosfery i hydrosfery, przetwarzane w wyniku realizacji standardowych procedur, organom władzy publicznej oraz właścicielom wód lub działającym w ich imieniu zarządom.
4. Państwowy Instytut Geologiczny jest obowiązany udostępniać nieodpłatnie zebrane informacje o stanie zasobów wód podziemnych, przetwarzane w wyniku realizacji standardowych procedur, organom władzy publicznej.
5. Informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, udostępnia się w zakresie niezbędnym do wykonania zadań ustawowych.
6. Udostępnione informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, nie mogą być przekazywane innym podmiotom do wykorzystywania ich w celach komercyjnych.
7. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny mogą odpłatnie udostępniać informacje zbierane i przetwarzane w wyniku realizacji standardowych procedur innym odbiorcom niż określone w ust. 3 i 4, a wpływy z tego tytułu stanowią dochód budżetu państwa.
8. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny mogą odpłatnie udostępniać informacje pozyskane w wyniku procedur innych niż standardowe procedury, a wpływy z tego tytułu stanowią odpowiednio ich przychód.
9. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, standardowe procedury zbierania i przetwarzania informacji przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną oraz państwową służbę hydrogeologiczną, uwzględniając rodzaje i nazwy procedur właściwych dla każdej ze służb.

Art. 111.

1. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna i państwowa służba hydrogeologiczna publikują informacje, zebrane i przetworzone w wyniku realizacji standardowych procedur, w ostrzeżeniach, prognozach, komunikatach, biuletynach lub rocznikach.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, podmioty, którym państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna i państwowa służba hydrogeologiczna są obowiązane przekazywać ostrzeżenia, prognozy, komunikaty i biuletyny, a także sposób i częstotliwość przekazywania tych informacji oraz sposoby uzyskiwania potwierdzenia otrzymania ostrzeżeń, kierując się względami bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Rozdział 3

Planowanie w gospodarowaniu wodami

Art. 112.

Planowanie w gospodarowaniu wodami służy programowaniu i koordynowaniu działań mających na celu:

- 1) osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wody zależnych;
- 2) poprawę stanu zasobów wodnych;
- 3) poprawę możliwości korzystania z wód;
- 4) zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji i energii mogących negatywnie oddziaływać na wody;
- 5) poprawę ochrony przeciwpowodziowej.

Art. 113.

1. Planowanie w gospodarowaniu wodami obejmuje następujące dokumenty planistyczne:

- 1) program wodno-środowiskowy kraju, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy, zwany dalej „programem wodno-środowiskowym kraju”;

1a) plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;

- 2) plan ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze kraju, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy;

3) plan ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego;

4) warunki korzystania z wód regionu wodnego;

5) sporządzane w miarę potrzeby warunki korzystania z wód zlewni.

2. Dla potrzeb planowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 1a, dla każdego obszaru dorzecza sporządza się następujące dokumentacje planistyczne:

- 1) wykazy jednolitych części wód, ze wskazaniem sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód oraz jednolitych części wód zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych;

2) charakterystyki jednolitych części wód;

3) identyfikację znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocenę ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych;

4) identyfikację oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych;

5) rejestr wykazów obszarów chronionych;

6) analizy ekonomiczne związane z korzystaniem z wód;

7) programy monitoringu wód.

3. Opracowując dokumentacje planistyczne, o których mowa w ust. 2, uwzględnia się, sporządzane przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej dla poszczególnych regionów wodnych:

- 1) identyfikację znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocenę ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych;
  - 2) identyfikację oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych;
  - 3) wykazy wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;
  - 4) wykazy wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, w szczególności do kąpielii;
  - 5) wykazy wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków oraz umożliwiających migrację ryb;
  - 6) wykazy wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
  - 7) analizy ekonomiczne związane z korzystaniem z wód.
4. Rejestr wykazów obszarów chronionych zawiera wykazy:
- 1) obszarów przeznaczonych do poboru wody w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;
  - 2) obszarów przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
  - 3) jednolitych części wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
  - 4) obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych;
  - 5) obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu, pochodzącymi ze źródeł rolniczych;
  - 6) obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.
5. Dla potrzeb planów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, sporządza się studium, o którym mowa w art. 79 ust. 2.

Art. 113a.

1. Program wodno-środowiskowy kraju określa podstawowe i uzupełniające działania zmierzające do poprawy lub utrzymania dobrego stanu wód w poszczególnych obszarach dorzeczy.
2. Działania podstawowe, o których mowa w ust. 1, są ukierunkowane na spełnienie minimalnych wymogów i obejmują:
  - 1) działania umożliwiające wdrożenie przepisów prawa Unii Europejskiej dotyczących ochrony wód;
  - 2) działania służące wdrożeniu zasady zwrotu kosztów usług wodnych;
  - 3) działania służące propagowaniu skutecznego i zrównoważonego korzystania z wody w celu niedopuszczenia do zagrożenia realizacji celów środowiskowych;
  - 4) działania służące zaspokajaniu obecnych i przyszłych potrzeb wodnych w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

- 5) działania prewencyjne, ochronne i kontrolne, związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł punktowych i rozproszonych;
  - 6) działania na rzecz optymalizowania zasad kształtowania zasobów wodnych i warunków korzystania z nich, w tym działania na rzecz kontroli poboru wody.
3. Działania uzupełniające, o których mowa w ust. 1, są ukierunkowane w szczególności na osiągnięcie celów środowiskowych i mogą wskazywać:
- 1) środki prawne, administracyjne i ekonomiczne niezbędne do zapewnienia optymalnego wdrożenia przyjętych działań;
  - 2) wynegocjowane porozumienia dotyczące korzystania ze środowiska;
  - 3) działania na rzecz ograniczenia emisji;
  - 4) zasady dobrej praktyki;
  - 5) rekonstrukcję terenów podmokłych;
  - 6) działania służące efektywnemu korzystaniu z wody i ponownemu jej wykorzystaniu, między innymi promowanie technologii polegających na efektywnym wykorzystaniu wody w przemyśle i wodoszczędnych technik nawodnień;
  - 7) przedsięwzięcia techniczne, badawcze, rozwojowe, demonstracyjne i edukacyjne.
4. Przy sporządzaniu programu wodno-środowiskowego kraju przeprowadza się analizy ekonomiczne związane z korzystaniem z wód, z uwzględnieniem zasady zwrotu kosztów usług wodnych oraz długoterminowych prognoz dotyczących możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie korzystania z zasobów wodnych na obszarze dorzecza.
5. Usługi wodne, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i w ust. 4, oznaczają działalność umożliwiającą gospodarstwom domowym, instytucjom publicznym i podmiotom gospodarczym zaspokojenie ich potrzeb wodnych, w szczególności przez:
- 1) utrzymywanie i kształtowanie zasobów wodnych oraz pobór, magazynowanie, uzdatnianie i dystrybucję wody;
  - 2) odbieranie, oczyszczanie i odprowadzanie ścieków.
6. W przypadku stwierdzenia, na podstawie wyników monitoringu wód lub innych danych, w toku opracowywania projektu programu wodno-środowiskowego kraju, że osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone, należy:
- 1) dokonać analizy przyczyn tych zagrożeń;
  - 2) poddać przeglądowi i dostosować programy monitoringu wód;
  - 3) uzupełnić program wodno-środowiskowy kraju o dodatkowe działania.
7. Program wodno-środowiskowy kraju jest aktualizowany co 6 lat.

Art. 114.

1. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza zawiera:
  - 1) ogólny opis cech charakterystycznych obszaru dorzecza, obejmujący w szczególności:

- a) wykaz jednolitych części wód powierzchniowych, wraz z podaniem ich typów i ustalonych warunków referencyjnych,
  - b) wykaz jednolitych części wód podziemnych;
- 2) podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych;
  - 3) wykazy obszarów chronionych, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 5, wraz z graficznym przedstawieniem;
  - 4) mapę sieci monitoringu, wraz z prezentacją programów monitoringowych;
  - 5) ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych;
  - 6) podsumowanie wyników analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód;
  - 7) podsumowanie działań zawartych w programie wodno-środowiskowym kraju, z uwzględnieniem sposobów osiągania ustanawianych celów środowiskowych;
  - 8) wykaz innych szczegółowych programów i planów gospodarowania dla obszaru dorzecza dotyczących zlewni, sektorów gospodarki, problemów lub typów wód, wraz z omówieniem zawartości tych programów i planów;
  - 9) podsumowanie działań zastosowanych w celu informowania społeczeństwa i konsultacji publicznych, opis wyników i dokonanych na tej podstawie zmian w planie;
  - 10) wykaz organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza;
  - 11) informację o sposobach i procedurach pozyskiwania informacji i dokumentacji źródłowej wykorzystanej do sporządzenia planu oraz informacji o spodziewanych wynikach realizacji planu.
2. W planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza należy zapewnić rozpoczęcie realizacji działań, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, nie później niż w terminie 3 lat od dnia ogłoszenia planu.
  3. Aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dokonuje się co 6 lat.
  4. Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza powinna zawierać, oprócz danych, o których mowa w ust. 1:
    - 1) podsumowanie wszelkich zmian lub uaktualnień dokonanych od dnia ogłoszenia poprzedniego planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
    - 2) ocenę postępu w osiąganiu celów środowiskowych, z prezentacją wyników monitoringu w okresie objętym poprzednim planem oraz wyjaśnieniem przyczyn ewentualnego nieosiągnięcia niektórych celów środowiskowych;
    - 3) charakterystykę i wyjaśnienie wszystkich działań przewidzianych we wcześniejszej wersji planu gospodarowania wodami w dorzeczu, które nie zostały zastosowane;
    - 4) charakterystykę koniecznych dodatkowych działań ustalonych w trakcie realizacji planu.

Art. 114a.

W planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dopuszcza się ustalenie mniej rygorystycznych celów środowiskowych niż określone w art. 38 ust. 2 dla wybranych jednolitych części wód, które są w takim stopniu zmienione działalnością człowieka lub ich naturalne warunki są takie, że osiągnięcie ustawowych celów byłoby niewykonalne lub ekonomicznie nieuzasadnione, a jednocześnie:

- 1) potrzeby w zakresie środowiska, społeczne lub gospodarcze, zaspokajane przez taką działalność człowieka nie mogą być zaspokojone za pomocą innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia środowiska, i bez ponoszenia ekonomicznie nieuzasadnionych kosztów;
- 2) dla wód powierzchniowych osiąga się najlepszy z możliwych stan ekologiczny i chemiczny przy danych oddziaływaniach, których nie można byłoby w racjonalny sposób uniknąć z powodu charakteru działalności człowieka lub rodzaju zanieczyszczenia;
- 3) dla wód podziemnych zachodzą możliwie jak najmniejsze zmiany dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego przy danych oddziaływaniach, których nie można byłoby w racjonalny sposób uniknąć z powodu charakteru działalności człowieka lub rodzaju zanieczyszczenia;
- 4) nie zachodzi dalsze pogorszenie stanu jednolitych części wód.

Art. 115.

1. Warunki korzystania z wód regionu wodnego określają:

- 1) szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód wynikające z ustalonych celów środowiskowych;
- 2) priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych;
- 3) ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych, w szczególności w zakresie:
  - a) poboru wód powierzchniowych lub podziemnych,
  - b) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
  - c) wprowadzania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych,
  - d) wykonywania nowych urządzeń wodnych.

2. Przy sporządzaniu warunków korzystania z wód regionu wodnego uwzględnia się:

- 1) ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego;
- 2) ustalenia zawarte w dokumentacjach hydrogeologicznych dotyczących w szczególności ustalenia zasobów wód podziemnych oraz określenia warunków hydrogeologicznych w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych.

Art. 116.

1. Warunki korzystania z wód zlewni sporządza się dla obszarów, dla których w wyniku ustaleń planu, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 2, jest konieczne określenie szczególnych zasad ochrony zasobów wodnych, a zwłaszcza ich ilości i jakości, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód.
2. Warunki korzystania z wód zlewni zawierają odpowiednio dane, o których mowa w art. 115.

Art. 117.

1. Plan ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze kraju powinien uwzględniać w szczególności:
  - 1) powiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych oraz rezerw pojemności powodziowej;
  - 2) poprawę gospodarowania rezerwami pojemności retencyjnej oraz powodziowej;
  - 3) kształtowanie dolin rzecznych oraz wykorzystanie naturalnej retencji;
  - 4) budowę oraz rozbudowę lub przebudowę urządzeń wodnych;
  - 5) wskazanie obszarów wymagających ochrony;
  - 6) propozycje niezbędnych zmian w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego.
2. Plan ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego powinien uwzględniać ustalenia planu, o którym mowa w ust. 1, oraz studiów, o których mowa w art. 79 ust. 2.

Art. 118.

Ustalenia planów, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1a i 2, uwzględnia się w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województwa oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, a ustalenia planów, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 3, w strategii rozwoju województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 119.

1. Program wodno-środowiskowy kraju Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej opracowuje w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw środowiska.
2. W przypadku stwierdzenia, na podstawie wyników monitoringu wód lub innych danych, w toku opracowywania programu wodno-środowiskowego kraju, że realizacja celów środowiskowych jest zagrożona:
  - 1) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej podejmuje działania, o których mowa w art. 113a ust. 6 pkt 1 i 3;
  - 2) Główny Inspektor Ochrony Środowiska podejmuje działania, o których mowa w art. 113a ust. 6 pkt 2.

3. Rada Ministrów zatwierdza i ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” plany, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1a i 2, sporządzane i aktualizowane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.
4. Dokumentacje planistyczne, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1–6, sporządza Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.
5. Dokumentacje, o których mowa w art. 113 ust. 3, oraz wykazy, o których mowa w art. 113 ust. 4, sporządza dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej.
6. Plany, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 3, sporządza dyrektor regionalnego zarządu, a zatwierdza Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.
7. Zapewniając aktywny udział wszystkich zainteresowanych w osiąganiu celów środowiskowych, w szczególności w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej podaje do publicznej wiadomości przy pomocy dostępnych środków technicznych, w celu zgłaszania uwag:
  - 1) harmonogram i program prac związanych ze sporządzaniem planu, w tym zestawienie działań, które należy wprowadzić w drodze konsultacji, co najmniej na 3 lata przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczy plan;
  - 2) przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej określonych dla danego obszaru dorzecza, co najmniej na 2 lata przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczy plan;
  - 3) kopię projektu planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, co najmniej na rok przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczy plan.
8. Udostępnienie przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej materiałów źródłowych wykorzystanych do opracowania projektu planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza odbywa się na uzasadniony wniosek zainteresowanego.
9. W terminie 6 miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości informacji, o których mowa w ust. 7, zainteresowani mogą składać, do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, pisemne uwagi do ustaleń zawartych w tych dokumentach.

Art. 120.

Warunki korzystania z wód regionu wodnego oraz warunki korzystania z wód zlewni ustala, w drodze aktu prawa miejscowego, dyrektor regionalnego zarządu, po ich uzgodnieniu z Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, kierując się ustaleniami planu, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1a.

Art. 121.

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, w tym szczegółowy zakres informacji koniecznych do sporządzania planów, sposób ich wykorzystania i przetwarzania, metodykę identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych, metodykę ustalania celów środowiskowych, zakres analiz ekonomicznych

związanych z korzystaniem z wód, tryb opracowywania dokumentacji planistycznych oraz częstotliwość weryfikacji pozyskiwanych informacji i sporządzanych dokumentów, kierując się zasadami i potrzebami ochrony wód.

Rozdział 4

Pozwolenia wodnoprawne

Art. 122.

1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:
  - 1) szczególne korzystanie z wód;
  - 2) regulację wód oraz zmianę ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód, mającą wpływ na warunki przepływu wody;
  - 3) wykonanie urządzeń wodnych;
  - 4) rolnicze wykorzystanie ścieków, w zakresie nieobjętym zwykłym korzystaniem z wód;
  - 5) długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej;
  - 6) piętzenie wody podziemnej;
  - 7) gromadzenie ścieków oraz odpadów w obrębie obszarów górniczych utworzonych dla wód leczniczych;
  - 8) odwodnienie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych;
  - 9) wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji hamujących rozwój glonów;
  - 10) wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45a ust. 1.
2. Pozwolenie wodnoprawne jest wymagane również na:
  - 1) gromadzenie ścieków, a także innych materiałów, prowadzenie odzysku lub unieszkodliwianie odpadów,
  - 2) wznoszenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie innych robót,
  - 3) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz ich składowanie

– na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, jeżeli wydano decyzje, o których mowa w art. 40 ust. 3 i w art. 82 ust. 3 pkt 1.
3. Pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie do ziemi ścieków innych niż wymienione w art. 39 ust. 2 pkt 1 może być udzielone, jeżeli wydano decyzję, o której mowa w art. 39 ust. 3.
4. Pozwolenia wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi albo do urządzeń kanalizacyjnych są wydawane z uwzględnieniem postanowień rozdziałów 1–4 w dziale IV tytułu III ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Art. 123.

1. Jeżeli o wydanie pozwolenia wodnoprawnego ubiega się kilka zakładów, których działalność wzajemnie się wyklucza z powodu stanu zasobów wodnych, pierwszeństwo w uzyskaniu pozwolenia mają zakłady zaopatrujące w wodę ludność, następnie – zakłady, których korzystanie z wód przyczyni się do zwiększenia naturalnej lub sztucznej retencji wód lub poprawy stosunków biologicznych w środowisku wodnym.
2. Pozwolenie wodnoprawne nie rodzi praw do nieruchomości i urządzeń wodnych koniecznych do jego realizacji oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich przysługujących wobec tych nieruchomości i urządzeń. Informację tej treści zamieszcza się w pozwoleniu wodnoprawnym.
3. Wnioskodawcy, który nie uzyskał praw do nieruchomości lub urządzeń koniecznych do realizacji pozwolenia wodnoprawnego, nie przysługuje roszczenie o zwrot nakładów poniesionych w związku z otrzymaniem pozwolenia.

Art. 124.

Pozwolenie wodnoprawne nie jest wymagane na:

- 1) uprawianie żeglugi na śródlądowych drogach wodnych;
- 2) holowanie oraz spław drewna;
- 3) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz wycinanie roślin w związku z utrzymywaniem wód, szlaków żeglownych oraz remontem urządzeń wodnych;
- 4) wykonanie pilnych prac zabezpieczających w okresie powodzi;
- 5) wykonywanie urządzeń wodnych do poboru wód podziemnych na potrzeby zwykłego korzystania z wód z ujęć o głębokości do 30 m;
- 6) odwadnianie obiektów lub wykopów budowlanych, jeżeli zasięg leja depresji nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem;
- 7) rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych;
- 8) pobór wód powierzchniowych lub podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m³ na dobę;
- 9) odprowadzanie wód z wykopów budowlanych lub z próbnych pompowań otworów hydrogeologicznych;
- 10) pobór i odprowadzanie wód w związku z wykonywaniem odwiertów lub otworów strzałowych przy użyciu płuczki wodnej na cele badań sejsmicznych;
- 11) odbudowę, rozbudowę, przebudowę lub rozbiórkę urządzeń pomiarowych służb państwowych na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, jeżeli wydano decyzje, o których mowa w art. 82 ust. 3 i 4.

Art. 125.

Pozwolenie wodnoprawne nie może naruszać:

- 1) ustaleń warunków korzystania z wód regionu wodnego lub warunków korzystania z wód zlewni;

- 2) ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy;
- 3) wymagań ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków oraz wynikających z odrębnych przepisów.

Art. 126.

Wydania pozwolenia wodnoprawnego odmawia się, jeżeli:

- 1) projektowany sposób korzystania z wody narusza ustalenia dokumentów, o których mowa w art. 125 pkt 1 i 2, lub nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 125 pkt 3;
- 2) projektowany sposób korzystania z wody dla celów energetyki wodnej nie zapewni wykorzystania potencjału hydroenergetycznego w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Art. 127.

1. Pozwolenie wodnoprawne wydaje się, w drodze decyzji, na czas określony.
2. Pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód wydaje się na okres nie dłuższy niż 20 lat.
3. Pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi wydaje się na okres nie dłuższy niż 10 lat.
- 3a. Pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie do wód lub do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 albo art. 45a ust. 1 wydaje się na okres nie dłuższy niż 4 lata.
4. Pozwolenie wodnoprawne na wycinanie roślin z wód lub z brzegu oraz wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów z wód lub z obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią wydaje się na okres nie dłuższy niż 5 lat.
5. Obowiązek ustalenia czasu obowiązywania nie dotyczy pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych.
6. Informację o wszczęciu postępowania o wydanie pozwolenia wodnoprawnego właściwy organ podaje do publicznej wiadomości.
7. Stroną postępowania o wydanie pozwolenia wodnoprawnego jest ubiegający się o nie wnioskodawca, właściciel wody, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, a także właściciel urządzenia wodnego, władający powierzchnią ziemi oraz uprawniony do rybactwa znajdujący się w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych.
8. W postępowaniu o wydanie pozwolenia wodnoprawnego stosuje się art. 33 ustawy – Prawo ochrony środowiska.
9. Jeżeli liczba stron postępowania o wydanie pozwolenia wodnoprawnego przekracza 20, do stron innych niż:
  - 1) wnioskodawca,
  - 2) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej,

- 3) właściciel wody,
  - 4) właściciele urządzeń wodnych
- stosuje się przepis art. 49 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 128.

1. W pozwoleniu wodnoprawnym ustala się cel i zakres korzystania z wód, warunki wykonywania uprawnienia oraz obowiązki niezbędne ze względu na ochronę zasobów środowiska, interesów ludności i gospodarki, a w szczególności:
  - 1) ilość pobieranej lub odprowadzanej wody, w tym maksymalną ilość m³ na godzinę i średnią ilość m³ na dobę;
  - 1a) sposób gospodarowania wodą, w tym charakterystyczne rzędne piętrzenia oraz przepływy;
  - 2) ograniczenia wynikające z konieczności zachowania przepływu nienaruszalnego;
  - 3) ilość, stan i skład ścieków wykorzystywanych rolniczo;
  - 4) ilość, stan i skład ścieków wprowadzanych do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych albo minimalny procent redukcji zanieczyszczeń w procesie oczyszczania ścieków, a w przypadku ścieków przemysłowych, jeżeli jest to uzasadnione, dopuszczalne ilości zanieczyszczeń, zwłaszcza ilości substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, wyrażone w jednostkach masy przypadających na jednostkę wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu;
  - 5) terminy pobierania i odprowadzania wody oraz wprowadzania ścieków dla zakładów, których działalność cechuje się sezonową zmiennością;
  - 6) usytuowanie i warunki wykonania urządzenia wodnego;
  - 7) obowiązki wobec innych zakładów posiadających pozwolenie wodnoprawne lub uprawnionych do rybactwa, narażonych na szkody w związku z wykonywaniem tego pozwolenia wodnoprawnego;
  - 7a) wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom lub zmniejszających negatywne skutki wykonywania tego pozwolenia wodnoprawnego;
  - 8) niezbędne przedsięwzięcia ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko;
  - 9) sposób i zakres prowadzenia pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych albo wykorzystywanych rolniczo, o ile wykraczają one poza wymagania wynikające z przepisów, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 3 i ust. 2, albo z przepisów odrębnych;
  - 9a) sposób i zakres prowadzenia pomiarów ilości i jakości pobieranej wody;
  - 9b) sposób postępowania w przypadku uszkodzenia urządzeń pomiarowych;
  - 10) prowadzenie okresowych pomiarów wydajności i poziomu zwierciadła wody w studni;
  - 11) sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź awarii urządzeń istotnych dla realizacji pozwolenia, a także rozmiar i wa-

- runki korzystania z wód oraz urządzeń wodnych w tych sytuacjach wraz z maksymalnym, dopuszczalnym czasem trwania tych warunków;
- 12) wskazanie zakazów, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 3, i obszaru, na którym one obowiązują.
2. W razie potrzeby w pozwoleniu wodnoprawnym dodatkowo ustala się obowiązek:
- 1) prowadzenia pomiarów jakości wód podziemnych oraz wód płynących poniżej i powyżej miejsca zrzutu ścieków, z określeniem częstotliwości i metod tych pomiarów;
  - 2) (uchylony);
  - 3) wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania urządzeń wodnych, stosownie do odnoszonych korzyści;
  - 4) wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania wód, stosownie do wzrostu tych kosztów w wyniku realizacji tego pozwolenia;
  - 5) odtworzenia retencji przez budowę służących do tego celu urządzeń wodnych lub realizację innych przedsięwzięć, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie naturalnej lub sztucznej retencji wód śródlądowych;
  - 6) podjęcia działań służących poprawie stanu zasobów ryb lub uczestniczenia w kosztach zarybiania wód powierzchniowych, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie populacji ryb lub utrudnienie ich migracji.
3. Instrukcję gospodarowania wodą na korzystanie z wód powierzchniowych za pomocą urządzeń do jej piętrzenia lub na zależne od siebie korzystanie z wód przez kilka zakładów zatwierdza się w pozwoleniu wodnoprawnym i doręcza się tym zakładom oraz dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej.
4. (uchylony).

Art. 129. (uchylony).

Art. 130.

1. Na wspólne korzystanie z wód przez kilka zakładów może być wydane jedno pozwolenie wodnoprawne.
2. Zakłady, o których mowa w ust. 1, występują z wnioskiem o pozwolenie wodnoprawne, wskazując jeden z tych zakładów, jako zakład główny.
3. Urządzenia wodne służące do wspólnego korzystania z wód utrzymuje zakład główny.
4. Rozliczenia finansowe zakładu głównego z pozostałymi zakładami, posiadającymi wspólne pozwolenie wodnoprawne, w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych ponoszonych na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska, następuje na podstawie umowy.

Art. 131.

1. Pozwolenie wodnoprawne wydaje się na wniosek.
2. Do wniosku dołącza się:
  - 1) operat wodnoprawny, zwany dalej „operatem”;
  - 2) decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzję o warunkach zabudowy, jeżeli jest ona wymagana – w przypadku wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzenia wodnego;
  - 3) opis prowadzenia zamierzonej działalności sporządzony w języku nietechnicznym.
- 2a. Do wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na piętrzenie wód powierzchniowych lub na zależne od siebie korzystanie z wód przez kilka zakładów dołącza się projekt instrukcji gospodarowania wodą, zawierający opis sposobu gospodarowania wodą i zaspokojenia potrzeb wszystkich użytkowników odnoszących korzyści z urządzenia wodnego, którego dotyczy instrukcja.
- 2b. Do wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód podziemnych oraz na odwodnienie zakładu górniczego lub obiektu budowlanego dołącza się dokumentację hydrogeologiczną, o ile jej sporządzanie wynika z przepisów odrębnych.
3. Do wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45a ust. 1, oprócz odpowiednich dokumentów, o których mowa w ust. 2, dołącza się zgodę właściciela tych urządzeń.
4. Pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych może być wydane na podstawie projektu tych urządzeń, jeżeli projekt ten odpowiada wymaganiom operatu, o którym mowa w art. 132.
5. Koszty opracowania projektu instrukcji gospodarowania wodą ponoszą:
  - 1) podmioty odnoszące korzyści z urządzenia wodnego, którego dotyczy instrukcja, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści;
  - 2) podmioty, których korzystanie z wody lub urządzenia wodnego wymaga dokonania zmiany instrukcji.

Art. 132.

1. Operat sporządza się w formie opisowej i graficznej.
2. Część opisowa operatu zawiera:
  - 1) oznaczenie zakładu ubiegającego się o wydanie pozwolenia, jego siedziby i adresu;
  - 2) wyszczególnienie:
    - a) celu i zakresu zamierzonego korzystania z wód,
    - b) rodzaju urządzeń pomiarowych oraz znaków żeglugowych,
    - c) stanu prawnego nieruchomości usytuowanych w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych, z podaniem siedzib i adresów ich właścicieli,

- d) obowiązków ubiegającego się o wydanie pozwolenia w stosunku do osób trzecich;
  - 3) charakterystykę wód objętych pozwoleniem wodnoprawnym;
  - 4) ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego;
  - 5) określenie wpływu gospodarki wodnej zakładu na wody powierzchniowe oraz podziemne;
  - 6) planowany okres rozruchu i sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź wystąpienia awarii lub uszkodzenia urządzeń pomiarowych oraz rozmiar, warunki korzystania z wód i urządzeń wodnych w tych sytuacjach;
  - 7) informację o formach ochrony przyrody utworzonych lub ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, występujących w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych.
3. Część graficzna operatu zawiera:
- 1) plan urządzeń wodnych i zasięg oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych, z oznaczeniem nieruchomości wraz z ich powierzchnią, naniesiony na mapę sytuacyjno-wysokościową terenu;
  - 2) zasadnicze przekroje podłużne i poprzeczne urządzeń wodnych oraz koryt wody płynącej w zasięgu oddziaływania tych urządzeń;
  - 3) schemat rozmieszczenia urządzeń pomiarowych oraz znaków żeglugowych;
  - 4) schemat funkcjonalny lub technologiczny urządzeń wodnych.
4. Operat, na którego podstawie wydaje się pozwolenie wodnoprawne na pobór wód, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, zawiera:
- 1) określenie wielkości poboru wody maksymalnego godzinowego i średniego dobowego;
  - 2) opis techniczny urządzeń służących do poboru wody;
  - 3) określenie rodzajów urządzeń służących do rejestracji oraz pomiaru poboru wody;
  - 4) określenie zakresu i częstotliwości wykonywania wymaganych analiz pobieranej wody.
5. Operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód, ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, zawiera:
- 1) schemat technologiczny wraz z bilansem masowym i rodzajami wykorzystywanych materiałów, surowców i paliw istotnych z punktu widzenia wymagań ochrony środowiska;
  - 1a) określenie ilości, stanu i składu ścieków lub minimalnego procentu redukcji zanieczyszczeń w ściekach lub – w przypadku ścieków przemysłowych – dopuszczalnych ilości zanieczyszczeń, w szczególności ilości substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, wyrażone w jednostkach masy przypadających na jednostkę wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu oraz przewidywany sposób i efekt ich oczyszczania;

- 1b) wyniki pomiarów ilości i jakości ścieków, jeżeli ich przeprowadzenie było wymagane;
  - 2) opis instalacji i urządzeń służących do gromadzenia, oczyszczania oraz odprowadzania ścieków;
  - 3) określenie zakresu i częstotliwości wykonywania wymaganych analiz odprowadzanych ścieków oraz wód podziemnych lub wód powierzchniowych powyżej i poniżej miejsca zrzutu ścieków;
  - 4) opis urządzeń służących do pomiaru oraz rejestracji ilości, stanu i składu odprowadzanych ścieków;
  - 5) opis jakości wody w miejscu zamierzonego wprowadzania ścieków;
  - 6) informację o sposobie zagospodarowania osadów ściekowych.
6. Operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na rolnicze wykorzystanie ścieków, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, zawiera określenie:
- 1) ilości, składu i rodzaju ścieków;
  - 2) jednostkowych dawek ścieków i okresów ich stosowania;
  - 3) powierzchni i charakterystyki gruntów przeznaczonych do rolniczego wykorzystania ścieków.
7. (uchylony).
8. (uchylony).
9. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może odstąpić od niektórych wymagań dotyczących operatu.
10. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, zakres instrukcji gospodarowania wodą, kierując się funkcją urządzeń wodnych oraz koniecznością zaspokojenia potrzeb wodnych korzystających z wód, stosownie do posiadanych przez nich uprawnień.

Art. 133.

1. W przypadku naruszenia interesów osób trzecich lub zmiany sposobu użytkowania wód w regionie wodnym organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, w drodze decyzji, może nałożyć na zakład posiadający pozwolenie obowiązek:
  - 1) wykonania ekspertyzy;
  - 2) opracowania lub aktualizowania instrukcji gospodarowania wodą.
2. Na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może odpowiednio zmienić pozwolenie wodnoprawne:
  - 1) ograniczając zakres korzystania z wód;
  - 2) w zakresie obowiązków, o których mowa w art. 128 ust. 1 i 3.

Art. 134.

1. Następca prawny zakładu, który uzyskał pozwolenie wodnoprawne, przejmuje prawa i obowiązki wynikające z tego pozwolenia, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli pozwolenie wodnoprawne dotyczy eksploatacji instalacji, przejęcie praw i obowiązków wynikających z pozwolenia następuje na zasadach określonych w ustawie – Prawo ochrony środowiska.

Art. 135.

Pozwolenie wodnoprawne wygasa, jeżeli:

- 1) upłynął okres, na który było wydane;
- 2) zakład zrzekł się uprawnień ustalonych w tym pozwoleniu;
- 3) zakład nie rozpoczął wykonywania urządzeń wodnych w terminie 2 lat od dnia, w którym pozwolenie wodnoprawne na wykonanie tych urządzeń stało się ostateczne.

Art. 136.

1. Pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć bez odszkodowania, jeżeli:
  - 1) zakład zmienia cel i zakres korzystania z wód lub warunki wykonywania uprawnień ustalonych w pozwoleniu;
  - 2) urządzenia wodne wykonane zostały niezgodnie z warunkami ustalonymi w pozwoleniu wodnoprawnym lub nie są należycie utrzymywane;
  - 3) zakład nie realizuje obowiązków wobec innych zakładów posiadających pozwolenie wodnoprawne, uprawnionych do rybactwa oraz osób narażonych na szkody, albo nie realizuje przedsięwzięć ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, ustalonych w pozwoleniu;
  - 4) zasoby wód podziemnych uległy zmniejszeniu w sposób naturalny;
  - 5) zakład nie rozpoczął w terminie korzystania z uprawnień wynikających z pozwolenia wodnoprawnego, z powodów innych niż określone w art. 135 pkt 3, lub nie korzystał z tych uprawnień przez okres co najmniej 2 lat;
  - 6) nastąpiła zmiana przepisów, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 3 i ust. 2;
  - 7) wynika to z warunków korzystania z wód regionu wodnego.
2. Przeglądu ustaleń pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody lub wprowadzanie ścieków do wód, do ziemi lub urządzeń kanalizacyjnych, a także realizacji tych pozwoleń właściwy organ dokonuje co najmniej raz na 4 lata; w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, właściwy organ z urzędu może cofnąć lub ograniczyć pozwolenie wodnoprawne bez odszkodowania.

Art. 137.

1. Pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć za odszkodowaniem, jeżeli jest to uzasadnione interesem społecznym albo ważnymi względami gospodarczymi.

2. O odszkodowaniu orzeka, w drodze decyzji, organ właściwy do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego, na warunkach określonych w ustawie.
3. Odszkodowanie przysługuje od:
  - 1) starosty, z budżetu powiatu – jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia jest uzasadnione interesem społecznym;
  - 2) (uchylony);
  - 3) tego, który odniesie korzyści z cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego – jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego jest uzasadnione ważnymi względami gospodarczymi.

Art. 138.

1. Stwierdzenie wygaśnięcia, cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego następuje z urzędu lub na wniosek strony, w drodze decyzji.
2. Decyzją o wygaśnięciu lub cofnięciu można nałożyć obowiązek usunięcia negatywnych skutków w środowisku wynikających z wykonywania pozwolenia wodnoprawnego lub powstałych w wyniku działalności prowadzonej niezgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniu wodnoprawnym oraz określić zakres i termin wykonania tego obowiązku.

Art. 139.

1. W decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego, można określić obowiązki zakładu niezbędne do kształtowania zasobów wodnych, a w szczególności zobowiązać zakład do usunięcia urządzeń wodnych i innych obiektów, które zostały wykonane lub były użytkowane na podstawie tego pozwolenia.
2. W przypadku wygaśnięcia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego urządzenia wodne lub ich części, których pozostawienie jest niezbędne do kształtowania zasobów wodnych, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą być przejęte bez odszkodowania na własność właściciela wody, chyba że właściciel urządzenia wodnego, w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja o wygaśnięciu lub cofnięciu pozwolenia wodnoprawnego stała się ostateczna, rozporządzi prawem własności tego urządzenia.
3. Przepis ust. 2 nie dotyczy stawów oraz gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne, o których mowa w ust. 2.
4. W decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego orzeka się o niezbędności pozostawienia urządzenia wodnego.
5. Przeniesienie prawa własności do urządzenia wodnego, o którym mowa w ust. 2, następuje w drodze decyzji stanowiącej podstawę dokonania wpisu właściciela urządzenia wodnego w księdze wieczystej nieruchomości (zbiorniku dokumentów).

Art. 140.

1. Organem właściwym do wydawania pozwoleń wodnoprawnych, z zastrzeżeniem ust. 2, jest starosta, wykonujący to zadanie jako zadanie z zakresu administracji rządowej.

[2. Wojewoda wydaje pozwolenia wodnoprawne:]

<2. Marszałek województwa wydaje pozwolenie wodnoprawne:>

- 1) jeżeli szczególne korzystanie z wód, wykonywanie urządzeń wodnych lub eksploatacja instalacji bądź urządzeń wodnych są związane z przedsięwzięciami lub instalacjami, o których mowa w art. 378 ust. 2 pkt 1 lit. a i pkt 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska;
    - 1a) o których mowa w art. 122 ust. 1, jeżeli dotyczą korzystania z wód i wykonywania urządzeń wodnych w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących, będących przedsięwzięciem, dla którego sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest wymagane;
    - 2) na wykonanie urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią;
    - 3) na przerzuty wody i wykonanie niezbędnych do tego urządzeń wodnych;
    - 4) na wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji hamujących rozwój glonów;
    - 5) o których mowa w art. 122 ust. 2;
    - 5a) na wydobywanie z wód powierzchniowych kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów;
    - 5b) na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska określone w przepisach wydanych na podstawie art. 45a ust. 1 pochodzących z eksploatacji instalacji związanej z przedsięwzięciami, o których mowa w pkt 1;
    - 5c) wszystkie, o których mowa w art. 122, wymagane dla przedsięwzięcia, jeżeli jest organem właściwym do wydania jednego z tych pozwoleń;
    - 5d) na wspólne korzystanie z wód, o którym mowa w art. 130, jeżeli jest organem właściwym do wydania pozwolenia wodnoprawnego dla jednego z zakładów;
  - 6) jeżeli szczególne korzystanie z wód lub wykonanie urządzeń wodnych odbywa się na terenach zamkniętych w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska.
3. Organ właściwy do wydawania pozwolenia wodnoprawnego jest właściwy w sprawach stwierdzenia wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia tego pozwolenia, a także orzeczenia o przeniesieniu prawa własności urządzenia wodnego na własność właściciela wody.

Art. 141.

Przepisy art. 122–140 dotyczące wykonywania studni do poboru wód podziemnych nie naruszają przepisów ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

zmiana w ust. 2 w art. 140 wchodzi w życie z dn. 1.01.2008 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462)

Rozdział 5

Instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami

Art. 142.

Instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami stanowią:

- 1) należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych;
- 2) opłaty, o których mowa w art. 13 ust. 3;
- 3) opłaty, o których mowa w art. 20 ust. 10;
- 4) opłaty, o których mowa w art. 155 ust. 4.

Art. 143.

Należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych, zwane dalej „należnościami”, uiszcza się za:

- 1) żeglugę oraz przewóz ludzi lub towarów obiektami pływającymi;
- 2) holowanie lub spław drewna;
- 3) korzystanie ze śluz lub pochylni.

Art. 144.

1. Z uiszczania należności zwolnione są:

- 1) łodzie sportowo-turystyczne i inne małe statki (do 15 ton nośności lub służące do przewozu nie więcej niż 12 pasażerów); zwolnienie nie dotyczy należności za korzystanie ze śluz lub pochylni;
- 2) statki jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach oraz jednostek państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej;
- 3) statki jednostek sił zbrojnych, jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych oraz jednostek ratowniczych;
- 4) statki urzędów żeglugi śródlądowej;
- 5) statki Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej;
- 6) statki urzędów morskich;
- 7) promy leżące w ciągach dróg publicznych.

2. Od uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ogólnokształcących i zawodowych oraz od studentów szkół wyższych należności za służowanie obniża się o połowę.

Art. 145.

Należności za żeglugę statków pasażerskich oraz wycieczkowych ustala się w zależności od ilości miejsc pasażerskich i długości przebytej drogi w jednym rejsie, a za żeglugę pustych statków towarowych oraz barek – za jeden tonokilometr nośności wymierzonej.

Art. 146.

1. Należność za przewóz towarów ustala się dla odcinków dróg wodnych w zależności od masy przewożonych towarów i długości trasy; masę towarów zaokrągla się do pełnych ton, a wysokość należności – do pełnych dziesiątek groszy.
2. Jeżeli należność za przewóz towarów byłaby niższa od należności za żeglugę pustego statku, należność ustala się jak za przejazd pustego statku.
3. W szluzach wielostopniowych każdą komorę uznaje się za osobną szluzę.

Art. 147.

1. Należność za przewóz, holowanie lub spław drewna ustala się za tonokilometry.
2. Masę drewna ustala się na podstawie dokumentu przewozowego wystawionego przez przewoźnika; jeżeli w dokumencie przewozowym nie podano ilości metrów sześciennych drewna albo przewoźnik nie wystawił dokumentu przewozowego, przyjmuje się, że 1 m³ drewna odpowiada 3,5 m² powierzchni tratwy, co równa się masie 0,7 t.

Art. 148.

Należność za korzystanie ze szluz lub pochylni ustala się w zależności od rodzaju i wielkości statku oraz od godzin korzystania z tych urządzeń: w godzinach od 7⁰⁰ do 16⁰⁰ albo od 16⁰⁰ do 7⁰⁰.

Art. 149.

1. Wysokość należności ustala jednostka organizacyjna odpowiedzialna za utrzymanie odcinków śródlądowych dróg wodnych lub urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, zwana dalej „właściwą jednostką organizacyjną”, na podstawie informacji składanej przez zakład obowiązany do uiszczania należności, z zastrzeżeniem ust. 5.
2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać dane dotyczące przewozów towarowych wyrażonych w tonokilometrach, rejsów statków pasażerskich lub wycieczkowych, rejsów pustych statków towarowych lub barek, liczby szluzowań oraz przejść przez pochylnię, uwzględniając odpowiednio art. 145–147.
3. Zakład, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do składania informacji, o której mowa w ust. 2, właściwej jednostce organizacyjnej w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym żegluga była wykonywana.
4. Jeżeli zakład nie złoży informacji w terminie, o którym mowa w ust. 3, właściwa jednostka organizacyjna ustala wysokość należności na podstawie własnych ustaleń.

5. Należności za korzystanie ze śluz lub pochylni przez statki, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1, pobiera się bezpośrednio w miejscu śluzowania lub przejścia przez pochylnię, z uwzględnieniem zasady, o której mowa w art. 144 ust. 2; za pobraną należność wystawia się potwierdzenie uiszczenia należności.
6. Do uiszczania należności za żeglugę, przewóz osób lub towarów statkami, holowanie i spław drewna, korzystanie ze śluz lub pochylni, o której mowa w ust. 1 i 4, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej.
7. Postępowanie w sprawie należności nieuiszczonej w terminie wszczyna się z urzędu, w stosunku do zakładu, który zalega z jej uiszczeniem, po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin jej płatności.

Art. 150.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) drogi wodne i odcinki dróg wodnych, o których mowa w art. 143, kierując się infrastrukturą oraz kosztami utrzymania tych dróg;
  - 2) stawki należności;
  - 3) jednostki organizacyjne, uprawnione do pobierania należności oraz sposób ustalania i pobierania należności;
  - 4) wzór formularza do składania informacji, o której mowa w art. 149 ust. 2.
2. Realizując upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, minister będzie kierował się rodzajem i wielkością obiektów pływających, masą przewożonych towarów, ilością miejsc pasażerskich oraz nośnością wymierzoną, rodzajem i wielkością obiektów pływających oraz porą korzystania z tych urządzeń, uwzględniając komu zostało powierzone utrzymanie poszczególnych odcinków śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych, potrzebą jednolitego ujęcia w składanych informacjach danych koniecznych do ustalenia należności, mając na względzie, że maksymalna stawka należności za:
  - 1) żeglugę pustych statków towarowych i barek nie może być wyższa niż 0,5 gr za jeden tonokilometr nośności wymierzonej, a statków pasażerskich i wycieczkowych – 2,5 gr za iloczyn jednego miejsca na statku i każdego kilometra przebytej drogi wodnej;
  - 2) przewóz towarów oraz holowanie i spław drewna nie może być wyższa niż 2 gr za jeden tonokilometr;
  - 3) jedno przejście przez śluzę lub pochylnię w godzinach od 7⁰⁰ do 16⁰⁰ nie może być wyższa niż 2 % najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego, a w godzinach od 16⁰⁰ do 7⁰⁰ – 4 % tego wynagrodzenia.

Art. 151.

1. Stawki należności, o których mowa w art. 150, podlegają z dniem 1 stycznia każdego roku kalendarzowego podwyższeniu w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogła-

szanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, za rok poprzedni.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, nie później niż do dnia 30 listopada każdego roku, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, ogłasza wysokość stawek należności na rok następny.

Art. 152.

Należności i opłaty, o których mowa w art. 142, stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i są przeznaczane na:

- 1) utrzymanie katastru wodnego;
- 2) opracowanie planów gospodarowania wodami;
- 3) odbudowę ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych;
- 4) opracowanie i wydanie informacji oraz publikacji z zakresu infrastruktury śródlądowych dróg wodnych.

Rozdział 6

Kataster wodny

Art. 153.

1. Kataster wodny jest systemem informacyjnym o gospodarowaniu wodami, składającym się z dwóch działów (Dział I i Dział II).
2. W Dziale I katastru wodnego gromadzi się i aktualizuje dane dotyczące:
  - 1) sieci hydrograficznej oraz hydrologicznych i meteorologicznych posterunków obserwacyjno-pomiarowych;
  - 1a) przebiegu granic obszarów zlewni, dorzeczy i regionów wodnych;
  - 2) zasobów wód podziemnych, lokalizacji głównych zbiorników wód podziemnych oraz sieci stacjonarnych obserwacji wód;
  - 3) ilości i jakości zasobów wód powierzchniowych oraz podziemnych;
  - 4) wielkości poboru wody powierzchniowej i podziemnej;
  - 5) źródeł i charakterystyki zanieczyszczeń punktowych oraz obszarowych;
  - 6) stanu biologicznego środowiska wodnego oraz terenów zalewowych;
  - 7) obwodów rybackich oraz rybackiej przydatności wód (bonitacji);
  - 8) użytkowania wód wraz z charakterystyką korzystania z wód;
  - 9) pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych wydawanych na podstawie przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska dotyczących korzystania z wody;
  - 9a) ilości i rodzaju substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego określonych w pozwoleniach, o których mowa w pkt 9;

- 10) urządzeń wodnych;
  - 11) stref i obszarów ochronnych oraz obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, ustanowionych na podstawie ustawy;
  - 12) spółek wodnych.
3. Dział II katastru wodnego zawiera:
- 1) program wodno-środowiskowy kraju;
  - 2) plany, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1a–3;
  - 3) listy, o których mowa w art. 90 ust. 1 pkt 8 i w art. 92 ust. 3 pkt 14.
4. Źródłem danych katastru wodnego w zakresie nieruchomości jest ewidencja gruntów i budynków, o której mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086, z późn. zm.¹⁸⁾).

Art. 154.

1. Kataster wodny, o którym mowa w art. 153, prowadzi się dla obszaru państwa z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne.
2. Kataster wodny dla obszaru państwa prowadzony jest przez Prezesa Krajowego Zarządu i obejmuje dane określone w art. 153 ust. 2 pkt 1–3 i 10 oraz w ust. 3.
3. Kataster wodny dla regionu wodnego prowadzony jest przez dyrektora regionalnego zarządu i obejmuje dane określone w art. 153 ust. 2 i 3.

Art. 155.

1. Organy administracji publicznej, jednostki badawczo-rozwojowe, a także zakłady oraz właściciele urządzeń wodnych obowiązani są do nieodpłatnego przekazywania danych niezbędnych do prowadzenia katastru wodnego.
2. Kataster wodny jest udostępniany do wglądu nieodpłatnie.
3. Wyszukiwanie informacji, sporządzanie kopii dokumentów oraz ich przesyłanie odbywa się na podstawie przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska, regulujących zasady dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.
4. Za przygotowanie i udostępnienie danych w innej formie niż określona w ust. 2 i 3 organ administracji publicznej lub upoważniona jednostka organizacyjna pobiera opłatę.
5. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) zakres informacji z katastru wodnego podlegających udostępnianiu na warunkach określonych w ust. 4 oraz sposób ich przygotowania;
  - 2) wysokość opłat za przygotowanie i udostępnianie informacji z katastru wodnego podlegających udostępnianiu na warunkach określonych w ust. 4, przy czym maksymalna opłata nie może być wyższa niż 1 000 zł.

---

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, Nr 115, poz. 1229 i Nr 125, poz. 1363, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 i Nr 166, poz. 1622, z 2004 r. Nr 10, poz. 76 i Nr 141, poz. 1492 oraz z 2005 r. Nr 130, poz. 1087 i Nr 163, poz. 1362 i 1364.

6. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5, minister uwzględni zasady zawarte w ust. 2–3 oraz kierować się będzie uwarunkowaniami prawnymi, którym podlegają dane gromadzone w katastrze wodnym, zakresem czynności koniecznych do przygotowania danych w żądanej formie, a także możliwościami technicznymi pozwalającymi na przygotowanie i udostępnianie danych.
7. Opłata, o której mowa w ust. 4, stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Rozdział 6a

Monitoring wód

Art. 155a.

1. Monitoring wód ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.
2. Badania i oceny stanu wód powierzchniowych oraz stanu wód podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska.
3. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska wykonuje badania wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych.
4. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna wykonuje badania wód powierzchniowych w zakresie elementów hydrologicznych i morfologicznych.
5. Państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje badania i ocenia stan wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych.
6. W uzasadnionych przypadkach wojewódzki inspektor ochrony środowiska wykonuje, w uzgodnieniu z państwową służbą hydrogeologiczną, uzupełniające badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, a wyniki tych badań przekazuje, za pośrednictwem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, państwowej służbie hydrogeologicznej.
7. W uzasadnionych przypadkach Główny Inspektor Ochrony Środowiska w porozumieniu z Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej dokonuje, na podstawie wyników badań, o których mowa w ust. 3–6, kompleksowej oceny stanu wód na obszarach dorzeczy z uwzględnieniem podziału na regiony wodne oraz, jeżeli jest to uzasadnione specyfiką badań, wykonuje badania, o których mowa w ust. 2.

Art. 155b.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, formy i sposób prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych oraz podziemnych, w tym:
  - 1) kryteria wyboru jednolitych części wód;
  - 2) kryteria wyznaczania punktów pomiarów i badań;
  - 3) zakres i częstotliwość badań poszczególnych elementów oceny stanu wód;

- 4) metodyki referencyjne oraz warunki zapewnienia jakości pomiarów i badań.
2. Minister, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, będzie się kierował wynikami wyznaczania jednolitych części wód oraz ustaleniami zawartymi w dokumentacji, o której mowa w art. 113 ust. 2 i 3.

Rozdział 7

Kontrola gospodarowania wodami

Art. 156.

1. Kontrola gospodarowania wodami dotyczy:

- 1) stanu realizacji planów i programów dotyczących gospodarki wodnej, ustalonych na podstawie ustawy;
  - 2) korzystania z wód;
  - 3) ochrony wód przed zanieczyszczeniem;
  - 4) przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy;
  - 5) utrzymania wód oraz urządzeń wodnych;
  - 6) przestrzegania nałożonych na właścicieli gruntów obowiązków oraz ograniczeń;
  - 7) przestrzegania warunków obowiązujących w strefach i obszarach ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy;
  - 8) stanu jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności oraz wody w kąpieliskach;
  - 9) jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych;
  - 10) stężeń azotanów w wodach wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
  - 11) przestrzegania warunków obowiązujących na wałach przeciwpowodziowych oraz na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią;
  - 12) stanu zabezpieczenia przed powodzią oraz przebiegu usuwania skutków powodzi związanych z utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych;
  - 13) ustawiania i utrzymywania stałych urządzeń pomiarowych na brzegach i w wodach;
  - 14) wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót lub czynności, które mogą zagrażać tym urządzeniom lub spowodować ich uszkodzenie;
  - 15) usuwania szkód związanych z ruchem zakładu górniczego w zakresie gospodarki wodnej.
2. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, wykonują odpowiednio Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektorzy regionalnych zarządów, z wyjątkiem kontroli, o której

mowa w ust. 1 pkt 8, wykonywanej przez *Inspekcję Sanitarną*¹⁹⁾, oraz kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, 9 i 10, wykonywanej przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

3. Przepis ust. 2 nie narusza przepisów ustawy – Prawo budowlane oraz przepisów ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982, z późn. zm.²⁰⁾).

Art. 157.

1. Kontrolę wykonują Prezes Krajowego Zarządu, dyrektorzy regionalnych zarządów oraz upoważnieni przez nich pracownicy, odpowiednio Krajowego Zarządu i regionalnych zarządów, zwani dalej „inspektorami”.
2. Przy wykonywaniu kontroli w zakresie gospodarki wodnej inspektor uprawniony jest do:
  - 1) wstępu wraz z pracownikami pomocniczymi, rzeczoznawcami i niezbędnym wyposażeniem przez całą dobę na teren nieruchomości, na której znajdują się urządzenia wodne lub prowadzona jest działalność związana z korzystaniem z wód;
  - 2) przeprowadzania niezbędnych badań lub wykonywania innych czynności kontrolnych w celu ustalenia, na terenie kontrolowanej nieruchomości, przestrzegania warunków wynikających z ustawy, a także stanu urządzeń wodnych;
  - 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
  - 4) żądania okazywania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

Art. 158.

Kontrolowany z zachowaniem przepisów o tajemnicy państwowej i służbowej oraz o zakwaterowaniu sił zbrojnych, jest obowiązany umożliwić inspektorowi przeprowadzenie kontroli, a w szczególności umożliwić dokona nie czynności, o których mowa w art. 157 ust. 2.

Art. 159.

1. Z czynności kontrolnych inspektor sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kontrolowanemu zakładowi.
2. Protokół podpisują inspektor i upoważniony przedstawiciel kontrolowanego, który może wnieść do protokołu umotywowane zastrzeżenia i uwagi.

¹⁹⁾ Obecnie: Państwową Inspekcję Sanitarną, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Sanitarnej oraz zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 37, poz. 329), która weszła w życie z dniem 27 kwietnia 2002 r.

²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 170, poz. 1652, Nr 190, poz. 1865 i Nr 217, poz. 2124, z 2004 r. Nr 121, poz. 1263, Nr 191, poz. 1956, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2784 oraz z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 113, poz. 954, Nr 163, poz. 1362 i Nr 180, poz. 1495.

3. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez upoważnionego przedstawiciela kontrolowanego, inspektor czyni o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może w terminie 7 dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie odpowiednio Prezesowi Krajowego Zarządu lub dyrektorowi regionalnego zarządu.

Art. 160.

1. Na podstawie ustaleń kontroli Prezes Krajowego Zarządu lub dyrektor regionalnego zarządu może:
  - 1) wydać kontrolowanemu zarządzenie pokontrolne;
  - 2) wystąpić do właściwego organu o wszczęcie postępowania administracyjnego przewidzianego przepisami ustawy.
2. Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektor regionalnego zarządu może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania służbowego lub innego przewidzianego prawem postępowania przeciwko osobom winnym dopuszczenia do uchybień i powiadomienie, w określonym terminie, o wynikach tego postępowania i podjętych działaniach.

Art. 161.

1. Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektor regionalnego zarządu współdziałają w wykonywaniu czynności kontrolnych z innymi organami kontroli, organami administracji publicznej, organami obrony cywilnej oraz organizacjami społecznymi.
2. Współdziałanie to obejmuje w szczególności:
  - 1) rozpatrywanie wniosków o przeprowadzenie kontroli;
  - 2) przekazywanie właściwym organom administracji publicznej informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli;
  - 3) wymianę informacji o wynikach kontroli;
  - 4) współpracę ze Strażą Graniczną w wykonywaniu kontroli w strefie nadgranicznej.

Art. 162.

1. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego wzywa zakład do usunięcia, w określonym terminie, zaniezań w zakresie gospodarki wodnej, w wyniku których może powstać stan zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi albo zwierząt bądź środowisku.
2. Jeżeli zanieżania zakładu nie zostaną usunięte w określonym terminie, organ, o którym mowa w ust. 1, może wydać decyzję o unieruchomieniu zakładu lub jego części, do czasu usunięcia zaniezań.
3. Podjęcie wstrzymanej działalności może nastąpić za zgodą organu, o którym mowa w ust. 1, działającego w porozumieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu, po stwierdzeniu, że usunięto zanieżania, o których mowa w ust. 1.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się, jeżeli zaniedbania, o których mowa w ust. 1, dotyczą wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.

Art. 163.

1. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli, iż woda w kąpielisku nie spełnia warunków, o których mowa w art. 50 ust. 3, organ *Inspekcji Sanitarnej*¹⁹⁾ orzeka o zakazie kąpieli i powiadamia o tym miejscową ludność w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.
2. Przepis ust. 1 nie narusza uprawnień *Inspekcji Sanitarnej*¹⁹⁾, określonych w odrębnych przepisach.

Dział VII

Spółki wodne i związki wałowe

Rozdział 1

Tworzenie spółek wodnych i związków wałowych

Art. 164.

1. Spółki wodne, z zastrzeżeniem ust. 2, oraz związki wałowe są formami organizacyjnymi, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne i mają na celu zaspokajanie wskazanych ustawą potrzeb w dziedzinie gospodarowania wodami.
2. Spółki wodne, zapewniając zaspokojenie potrzeb zrzeszonych w nich osób w dziedzinie gospodarowania wodami, mogą podejmować prowadzenie działalności umożliwiającej osiągnięcie zysku netto. Osiągnięty zysk netto przeznacza się wyłącznie na cele statutowe spółki wodnej.
3. Spółki wodne mogą być tworzone w szczególności do wykonywania, utrzymania oraz eksploatacji urządzeń służących do:
  - 1) zapewnienia wody dla ludności, w tym uzdatniania i dostarczania wody;
  - 2) ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w tym odprowadzania i oczyszczania ścieków;
  - 3) ochrony przed powodzią;
  - 4) melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych;
  - 5) wykorzystywania wody do celów przeciwpożarowych;
  - 6) utrzymywania wód.
4. Do prowadzenia działalności, o której mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 8–10 i 12 oraz przepisy wydane na podstawie art. 11 i 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.
5. Spółki wodne mogą korzystać z pomocy państwa w formie dotacji podmiotowych z budżetu państwa oraz z pomocy finansowej z budżetu jednostek samorządu terytorialnego udzielanej zgodnie z przepisami ustawy o finansach pu-

blicznych, przeznaczonej w szczególności na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz realizację inwestycji.

6. (uchylony).
7. Udzielenie spółce wodnej wykonującej urządzenia melioracji wodnych pomocy, o której mowa w ust. 5, może nastąpić wówczas, gdy obszar przewidziany do melioracji stanowi zwarty kompleks, zasięg oraz projekt techniczny melioracji zostały uzgodnione z wojewodą, a udział własny członków spółki wodnej odpowiada co najmniej kwocie wyliczonej zgodnie z art. 74 ust. 2 pkt 1 oraz z art. 78 ust. 1.
8. Spółki wodne mogą łączyć się w związki spółek wodnych.
9. Do związków spółek wodnych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółek wodnych, z tym że prawa i obowiązki przysługujące wobec spółek wodnych staroście w stosunku do związków spółek wodnych wykonuje marszałek województwa.
10. Związki wałowe mogą być tworzone do wykonywania i utrzymywania wałów przeciwpowodziowych wraz z urządzeniami wodnymi stanowiącymi ich wyposażenie.
11. Przepisy dotyczące spółek wodnych i ich związków stosuje się odpowiednio do związków wałowych.

Art. 165.

1. Utworzenie spółki wodnej następuje w drodze porozumienia co najmniej 3 osób fizycznych lub prawnych, zawartego w formie pisemnej.
2. Do utworzenia spółki wodnej wymagane jest:
  - 1) uchwalenie statutu spółki przez osoby zainteresowane utworzeniem spółki;
  - 2) dokonanie wyboru organów spółki.
3. Starosta właściwy miejscowo dla siedziby spółki wodnej zatwierdza statut spółki w drodze decyzji; w przypadku niezgodności statutu z prawem starosta wzywa do usunięcia niezgodności statutu z prawem w określonym terminie, a jeżeli niezgodności nie zostaną usunięte – odmawia, w drodze decyzji, jego zatwierdzenia.
4. Spółka wodna nabywa osobowość prawną z chwilą uprawomocnienia się decyzji starosty o zatwierdzeniu statutu.
5. Osoby, które działały w imieniu spółki przed nabyciem przez nią osobowości prawnej, odpowiadają solidarnie za szkody powstałe w wyniku tego działania.
6. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio do zmiany statutu.
7. Następcą prawnym członka spółki wodnej wstępuje w jego prawa i obowiązki.

Art. 166.

1. Statut spółki wodnej określa w szczególności:
  - 1) nazwę i siedzibę spółki oraz teren jej działalności;
  - 2) cel spółki oraz sposób i środki służące do osiągnięcia tego celu;

- 3) zasady ustalania wysokości składek i innych świadczeń na rzecz spółki, adekwatnych do celów spółki;
  - 3a) zasady ustalania należności za dostarczanie wody oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, w przypadku prowadzenia działalności, o której mowa w art. 164 ust. 2;
  - 4) prawa i obowiązki członków spółki;
  - 5) ograniczenia praw członków dotyczące ich gruntów i obiektów niezbędnych do wykonywania zadań spółki;
  - 6) warunki przyjmowania nowych członków oraz wykluczania członków ze spółki,
  - 7) warunki następstwa prawnego członków spółki;
  - 8) organy spółki, ich skład, zasady powoływania i odwoływania oraz zakres działania;
  - 9) zasady nawiązywania stosunku pracy w ramach spółki;
  - 10) przypadki wymagające zwołania walnego zgromadzenia;
  - 11) czas trwania spółki oraz sposób jej rozwiązania lub likwidacji;
  - 12) warunki zaciągania zobowiązań i udzielania pełnomocnictw do reprezentowania spółki;
  - 13) przeznaczenie mienia pozostałego po rozwiązaniu lub likwidacji spółki.
2. Do statutu dołącza się wykaz członków spółki, zawierający ich oznaczenie, wskazanie ich siedzib i adresów.

Art. 167.

1. Zarząd spółki wodnej zgłasza utworzenie spółki w celu wpisania do katastru wodnego, w terminie 30 dni od dnia nabycia przez spółkę osobowości prawnej.
2. Wpis spółki wodnej do katastru wodnego obejmuje:
  - 1) nazwę, siedzibę, adres i przedmiot działania spółki;
  - 2) imiona i nazwiska członków zarządu oraz sposób reprezentowania spółki;
  - 3) czas trwania spółki;
  - 4) dane dotyczące decyzji starosty o zatwierdzeniu statutu.
3. Wszelkie zmiany danych, o których mowa w ust. 2, zarząd niezwłocznie zgłasza do katastru wodnego.

Art. 168.

Na wniosek spółki wodnej lub zainteresowanego zakładu starosta, w drodze decyzji, może włączyć zakład do spółki, jeżeli jest to uzasadnione celami, dla których spółka została utworzona.

Art. 169.

1. Spółka wodna odpowiada za swoje zobowiązania całym majątkiem.

2. Członek spółki wodnej nie odpowiada za zobowiązania spółki.

Art. 170.

1. Członek spółki wodnej jest obowiązany do wnoszenia składek i ponoszenia na jej rzecz innych określonych w statucie świadczeń, niezbędnych do wykonywania statutowych zadań spółki.
2. Wysokość składek i innych świadczeń na rzecz spółki wodnej powinna być proporcjonalna do korzyści odnoszonych przez członków spółki, w związku z działalnością spółki.
3. Jeżeli uchwalone przez spółkę wodną zajmującą się utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych składki i inne świadczenia nie wystarczają na wykonanie przewidzianych na dany rok zadań statutowych, starosta może wystąpić do organów spółki o podwyższenie wysokości tych składek i innych świadczeń; jeżeli spółka wodna zajmująca się utrzymaniem urządzeń wykonanych przy udziale środków publicznych, mimo wystąpienia starosty, nie podjęła odpowiedniej uchwały, starosta może, w drodze decyzji, podwyższyć wysokość tych składek i innych świadczeń.
4. (uchylony).
5. Do egzekucji składek i świadczeń, o których mowa w ust. 1, na rzecz spółki wodnej stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji należności podatkowych.

Art. 171.

1. Jeżeli osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące członkami spółki wodnej oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej odnoszą korzyści z urządzeń spółki lub przyczyniają się do zanieczyszczenia wody, dla której ochrony spółka została utworzona, obowiązane są do ponoszenia świadczeń na rzecz spółki.
2. Wysokość i rodzaj świadczeń, o których mowa w ust. 1, ustala, w drodze decyzji, starosta.

Art. 171a.

Dostarczanie wody oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, w przypadku prowadzenia działalności, o której mowa w art. 164 ust. 2, odbywa się na podstawie umowy zawartej między spółką wodną a zainteresowanym podmiotem.

Rozdział 2

Organy spółki

Art. 172.

1. Organami spółki wodnej są:
  - 1) walne zgromadzenie;
  - 2) zarząd;

- 3) komisja rewizyjna, o ile spółka liczy więcej niż dziesięciu członków.
2. Statut może określać inne organy spółki, niż wymienione w ust. 1, oraz określać warunki, przy których walne zgromadzenie złożone z członków spółki zostaje zastąpione przez walne zgromadzenie delegatów.

Art. 173.

1. Do walnego zgromadzenia należy:
    - 1) uchwalanie planu prac spółki wodnej oraz jej budżetu, w którym można upoważnić zarząd do zaciągania pożyczek lub kredytów, w imieniu spółki, do ustalonej wysokości;
    - 2) uchwalania wysokości składek i innych świadczeń na rzecz spółki;
  - 2a) ustalanie wysokości należności za dostarczanie wody oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, w przypadku prowadzenia działalności, o której mowa w art. 164 ust. 2;
  - 3) wybór oraz odwołanie członków zarządu i członków komisji rewizyjnej;
  - 4) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań oraz udzielanie zarządowi absolutorium;
  - 5) podejmowanie uchwał w sprawie nabycia nieruchomości albo zbycia lub obciążenia nieruchomości spółki wodnej;
  - 6) uchwalanie zmian statutu spółki wodnej;
  - 7) podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia spółki wodnej do związku spółek wodnych;
  - 8) podejmowanie uchwał w sprawie połączenia spółki wodnej z inną spółką wodną, albo podziału spółki wodnej na dwie lub więcej spółek;
  - 9) podjęcie uchwały w sprawie rozwiązania spółki wodnej oraz powołania likwidatorów;
  - 10) zatwierdzanie ostatecznych rachunków i sprawozdań likwidatora spółki wodnej;
  - 11) podejmowanie uchwał w sprawach przedstawionych przez zarząd lub komisję rewizyjną.
2. Nieudzielenie absolutorium zarządowi spółki wodnej jest równoznaczne z odwołaniem zarządu.

Art. 174.

Walne zgromadzenie jest zwoływane przez zarząd co najmniej raz w roku.

Art. 175.

1. Jeżeli statut spółki nie stanowi inaczej, uchwały walnego zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Uchwały walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu, rozwiązania spółki wodnej, połączenia z inną spółką lub podziału spółki zapadają większością dwóch trzecich głosów przy obecności co najmniej połowy liczby członków spółki wodnej.

3. Członkowi spółki wodnej przysługuje jeden głos, przy czym w sprawach, o których mowa w ust. 1, statut może przyznać członkowi spółki wodnej taką liczbę głosów, ile razy jego świadczenia na rzecz spółki są większe od świadczeń pozostałych członków spółki; w takim przypadku statut określi sposób obliczania podwyższonej liczby głosów.
4. Do walnego zgromadzenia delegatów przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio.

Art. 176.

1. Zarząd spółki wodnej wykonuje uchwały walnego zgromadzenia, kieruje działalnością spółki, zarządza jej majątkiem, prowadzi gospodarkę finansową i reprezentuje ją na zewnątrz.
2. Zarząd może być jednoosobowy lub wieloosobowy; liczbę członków zarządu określa statut spółki.
3. Zarząd wybierany jest na 5 lat, jeżeli statut spółki wodnej nie stanowi inaczej.
4. Do właściwości zarządu należą sprawy niezastrzeżone dla innych organów spółki.
5. Do składania oświadczeń w imieniu spółki wodnej, jeżeli statut nie stanowi inaczej, uprawniony jest:
  - 1) 1 członek zarządu – gdy w skład zarządu wchodzi nie więcej niż 2 osoby;
  - 2) 2 członków zarządu – w pozostałych przypadkach.
6. Zarząd spółki wodnej ma prawo obciążania członków spółki kosztami świadczeń lub prac niewykonanych w terminie.

Art. 177.

1. Komisja rewizyjna kontroluje działalność spółki wodnej.
2. Komisja rewizyjna jest obowiązana do przeprowadzenia kontroli gospodarki finansowej spółki wodnej co najmniej raz w roku, przed walnym zgromadzeniem, i przedstawienia wyników tej kontroli walnemu zgromadzeniu w formie sprawozdania.
3. Komisja rewizyjna składa się co najmniej z 3 członków; liczbę członków komisji rewizyjnej określa statut spółki wodnej.
4. Komisja rewizyjna wybierana jest na okres 5 lat, jeżeli statut spółki wodnej nie stanowi inaczej.
5. Członek komisji rewizyjnej nie może wchodzić w skład zarządu.

Rozdział 3

Nadzór i kontrola nad działalnością spółek

Art. 178.

Nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych sprawuje starosta.

Art. 179.

1. Zarząd spółki wodnej obowiązany jest do przedłożenia staroście uchwał organów spółki w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.
2. Uchwały organów spółki wodnej sprzeczne z prawem lub statutem są nieważne; o nieważności uchwał w całości lub w części orzeka, w drodze decyzji, starosta w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Starosta, wszczynając postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały, może wstrzymać jej wykonanie.
4. Decyzja, o której mowa w ust. 2, jest ostateczna; spółka wodna, której uchwała została uchylona, może zwrócić się do starosty z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, a po wyczerpaniu tego trybu spółce wodnej przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 180.

1. W przypadku powtarzającego się naruszenia przez zarząd prawa lub statutu starosta może, w drodze decyzji, rozwiązać zarząd, wyznaczając osobę pełniącą jego obowiązki.
2. W terminie 3 miesięcy od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 1, stała się ostateczna, osoba wyznaczona do pełnienia obowiązków zarządu jest obowiązana zwołać walne zgromadzenie w celu wybrania nowego zarządu.
3. Jeżeli walne zgromadzenie nie dokona wyboru nowego zarządu, starosta może ustanowić, w drodze decyzji, zarząd komisaryczny spółki wodnej na czas oznaczony, nie dłuższy niż rok.

Rozdział 4**Rozwiązanie spółki wodnej****Art. 181.**

1. Spółka wodna może być rozwiązana uchwałą walnego zgromadzenia.
2. Spółka wodna może być rozwiązana przez starostę, w drodze decyzji, jeżeli:
  - 1) działalność spółki narusza prawo lub statut albo
  - 2) upłynął termin, na jaki został ustanowiony zarząd komisaryczny, o którym mowa w art. 180 ust. 3, a walne zgromadzenie nie dokonało wyboru nowego zarządu,
  - 3) liczba członków jest mniejsza niż określona w art. 165 ust. 1.

Art. 182.

1. Rozwiązanie spółki wodnej następuje po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. W okresie tego postępowania spółka działa pod dotychczasową nazwą z dodaniem wyrazów „w likwidacji” oraz zachowuje osobowość prawną.
2. Likwidatorem spółki może być członek zarządu lub inna osoba powołana uchwałą walnego zgromadzenia.

3. W przypadku rozwiązania spółki na podstawie decyzji, o której mowa w art. 181 ust. 2, likwidatora wyznacza starosta.
4. Likwidator wstępuje w prawa i obowiązki zarządu spółki i podejmuje w imieniu spółki czynności niezbędne do zakończenia jej działalności.
5. Likwidator wynagradzany jest na koszt spółki; wysokość wynagrodzenia ustala starosta.
6. Likwidator odpowiada za szkody powstałe wskutek przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego z naruszeniem zasad określonych w ustawie lub statucie spółki wodnej; w przypadku powołania więcej niż jednego likwidatora – odpowiadają oni solidarnie.

Art. 183.

Zobowiązania przypadające od spółki wodnej będącej w likwidacji pokrywane są w następującej kolejności:

- 1) zobowiązania ze stosunku pracy;
- 2) zobowiązania w zakresie danin publicznych;
- 3) koszty prowadzenia likwidacji;
- 4) inne zobowiązania.

Art. 184.

Starosta po otrzymaniu uchwały walnego zgromadzenia spółki wodnej w likwidacji o zatwierdzeniu ostatecznych rachunków i sprawozdań likwidatora występuje z wnioskiem o wykreślenie spółki wodnej z katastru wodnego.

Dział VIII

Odpowiedzialność za szkody

Art. 185.

Do naprawienia szkód, o których mowa w ustawie, z wyłączeniem przepisów art. 82–88, stosuje się przepisy art. 186–188.

Art. 186.

1. W sprawie naprawienia szkód innych niż określone w art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 1 droga sądowa przysługuje po wyczerpaniu trybu, o którym mowa w ust. 3.
2. Naprawienie szkody, o której mowa w ust. 1, obejmuje pokrycie strat poniesionych przez poszkodowanego.
3. Na żądanie poszkodowanego organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, a jeżeli szkoda nie jest następstwem pozwolenia wodnoprawnego – właściwy wojewoda, ustala wysokość odszkodowania w drodze decyzji; decyzja jest niezaskarżalna.
4. Stronie niezadowolonej z ustalonego odszkodowania przysługuje droga sądowa; droga sądowa przysługuje również w przypadku niewydania decyzji przez wła-

ściwy organ w ciągu trzech miesięcy od zgłoszenia żądania przez poszkodowanego.

5. Wystąpienie na drogę sądową nie wstrzymuje wykonania decyzji, o której mowa w ust. 3.

Art. 187.

1. Jeżeli w związku z wejściem w życie aktu prawa miejscowego, wydanego na podstawie ustawy, korzystanie z nieruchomości lub jej część w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe bądź istotnie ograniczone, właściciel może żądać:
  - 1) odszkodowania za poniesioną szkodę albo
  - 2) wykupu nieruchomości lub jej części.
2. Do wypłacenia odszkodowania albo wykupu nieruchomości obowiązany jest organ, który wydał akt prawa miejscowego, a w przypadku ustanowienia strefy ochronnej – właściciel ujęcia wody.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne, przejęte na podstawie art. 139 ust. 2 na własność właściciela wody.

Art. 188.

1. Do naprawienia szkody, o której mowa w art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, z tym że odszkodowanie obejmuje koszty sporządzenia projektu, o którym mowa w art. 15 ust. 3.
2. Roszczenie o naprawienie szkody przedawnia się z upływem 2 lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o zalaniu gruntu podczas powodzi albo o trwałym, naturalnym zajęciu gruntu przez wodę.

Dział IX

Przepisy karne

Art. 189.

1. Kto wbrew postanowieniu art. 33 uniemożliwia lub utrudnia korzystanie z wody do zwalczania poważnych awarii, klęsk żywiołowych, pożarów albo innych miejscowych zagrożeń lub do zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu, zdrowiu osób lub mieniu znacznej wartości – podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
2. Jeżeli następstwem czynu określonego w ust. 1 jest śmierć lub ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka lub znaczna szkoda w mieniu – sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 190.

1. Kto wbrew postanowieniom art. 65 ust. 1 pkt 3, art. 85 ust. 1 oraz art. 107 ust. 2 pkt 2 wykonuje w pobliżu urządzeń wodnych roboty lub czynności zagrażające

tym urządzeniom – podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

2. Jeżeli następstwem czynu określonego w ust. 1 jest znaczna szkoda – sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 191.

Kto niszczy lub uszkadza brzegi śródlądowych wód powierzchniowych, tworzące brzeg wody budowle lub mury niebędące urządzeniami wodnymi oraz grunty pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi albo utrudnia przepływ wody w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych – podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 192.

1. Kto bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego albo z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym korzysta z wody lub wykonuje urządzenia wodne albo inne czynności wymagające pozwolenia wodnoprawnego – podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
2. Tej samej karze podlega ten, kto nie wykonuje obowiązków określonych w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego.
3. Przepisów ust. 1 nie stosuje się, jeżeli korzystanie z wód dotyczy wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi albo do urządzeń kanalizacyjnych.

Art. 193.

Kto wbrew obowiązkowi:

- 1) nie utrzymuje w należyтым stanie wód lub urządzeń wodnych,
- 2) uniemożliwia dostęp do wód, o którym mowa w art. 28 ust. 1 i 2,
- 3) nie prowadzi pomiarów, o których mowa w art. 46,
- 4) nie wykonuje lub nie utrzymuje w należyтым stanie urządzeń zapobiegających szkodom, o których mowa w art. 128 ust. 1 pkt 7a

– podlega karze grzywny.

Art. 194.

Kto:

- 1) zmienia stan wody na gruncie,
- 2) grodzi nieruchomości przyległe do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu,
- 3) nie przekazuje danych niezbędnych do prowadzenia katastru wodnego,
- 4) nie stosuje się do zakazów, o których mowa w art. 39 i art. 40 ust. 1,
- 5) rozcieńcza ścieki wodą w celu uzyskania ich stanu i składu zgodnego z przepisami,
- 6) wykorzystuje ścieki w sposób niezgodny z ustawą,

- 7) nie zapewnia ochrony wód przed zanieczyszczeniem zgodnie z wymaganiami, o których mowa w art. 42,
  - 8) nie usuwa ścieków ze statku do urządzenia odbiorczego na lądzie,
  - 9) nie stosuje koniecznego sposobu lub rodzaju upraw rolnych oraz leśnych w pasie gruntu przylegającym do linii brzegu,
  - 10) nie oznacza granic terenu ochrony bezpośredniej i ochrony pośredniej ujęcia wody,
  - 11) nie stosuje się do zakazów, nakazów i ograniczeń obowiązujących w strefie ochronnej ujęcia wody albo w strefie ochronnej urządzeń pomiarowych,
  - 12) niszczy, uszkadza, przemieszcza oznakowanie stref ochronnych ujęć wód albo stref ochronnych urządzeń pomiarowych służb państwowych,
  - 13) wykonuje na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią roboty oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią,
  - 14) przemieszcza bez upoważnienia urządzenia pomiarowe służb państwowych,
  - 15) udostępnia osobom trzecim informacje, o których mowa w art. 110 ust. 3 i 4, w celu wykorzystania ich do celów komercyjnych
- podlega karze grzywny.

Art. 195.

Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 192–194, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Dział X

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 196–203. (pominięte).²¹⁾

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 204.

1. Sprawy wszczęte, a niezakończone wydaniem decyzji ostatecznej przed dniem wejścia w życie ustawy, podlegają rozpoznaniu w trybie określonym w ustawie, z zastrzeżeniem ust. 2–3.
2. W sprawach wszczętych, a niezakończonych wydaniem decyzji ostatecznej przed dniem wejścia w życie ustawy, w zakresie opłat:

---

²¹⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

- 1) za szczególne korzystanie z wód, z wyłączeniem opłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków,
  - 2) za korzystanie ze stanowiących własność Skarbu Państwa urządzeń wodnych
– stosuje się przepisy dotychczasowe.
3. W sprawach opłat należnych za okres sprzed wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.
4. Jeżeli decyzje ostateczne w sprawach, o których mowa w ust. 2, zostały uchylone, zmienione lub stwierdzono ich nieważność, w trybie przepisów działu II rozdziału 12 i 13 Kodeksu postępowania administracyjnego, do postępowań w tych sprawach stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 205.

1. Pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód do celów rybackich, wydane na podstawie ustawy z dnia 24 października 1974 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 72, poz. 747 i Nr 100, poz. 1085) wygasają w terminie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy; wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego stwierdza, w drodze decyzji, wojewoda.
2. (uchylony).
3. (uchylony).
4. Zakłady wprowadzające do urządzeń kanalizacyjnych ścieki zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 obowiązane są do uzyskania pozwoleń wodnoprawnych, o których mowa w art. 122 ust. 1 pkt 10, w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 206.

1. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może, w terminie do 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, w drodze decyzji, nałożyć na zakład posiadający urządzenia wodne wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie decyzji lub dokumentów odpowiednich organów, innych niż pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzenia wodnego, obowiązek dostosowania tych urządzeń do przepisów ustawy, ustalając rozmiar, sposób i termin wykonania obowiązku.
2. Jeżeli urządzenia wodne nie zostaną dostosowane do przepisów ustawy w ustalonym terminie, o którym mowa w ust. 1, lub w przypadku braku technicznych możliwości takiego dostosowania, zostaną rozebrane na koszt właściciela.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do istniejących w dniu wejścia w życie ustawy obiektów, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 lit. b i lit. c.
4. (uchylony).

5. (uchylony).

Art. 207. (uchylony).

Art. 208.

1. Obowiązek o którym mowa w art. 43 ust. 1 gminy tworzące aglomeracje zrealizują w terminach określonych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych, o którym mowa w art. 43 ust. 3.
2. Rada Ministrów zatwierdzi krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy.
3. Pierwsze wyznaczenie aglomeracji, o którym mowa w art. 43 ust. 2a, wojewoda przeprowadzi w terminie do dnia 31 marca 2005 r.

Art. 209.

Statki, o których mowa w art. 48, nieposiadające urządzeń zabezpieczających wody przed zanieczyszczeniem, zostaną dostosowane do wymagań określonych w ustawie w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 210.

Wymagania dotyczące jakości wody w kąpieliskach określone w przepisach wydanych na podstawie art. 50 ust. 3 muszą być, w odniesieniu do kąpielisk specjalnie wyposażonych w tym celu, spełnione w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 211. (uchylony).

Art. 212. (uchylony).

Art. 213.

1. Z dniem 1 lipca 2006 r. pracownicy zatrudnieni w dotychczasowym Biurze Gospodarki Wodnej stają się pracownikami Krajowego Zarządu.
2. Z dniem 1 lipca 2006 r. stosunek pracy pracowników, o których mowa w ust. 1, zatrudnionych na innej podstawie niż umowa o pracę, przekształca się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.
3. Z dniem 1 lipca 2006 r. mienie znajdujące się w użytkowaniu Biura Gospodarki Wodnej staje się mieniem Krajowego Zarządu.

Art. 214.

1. Do dnia wejścia w życie rozporządzenia wydanego na podstawie art. 3 ust. 3 zadania dyrektorów regionalnych zarządów określone w ustawie wykonują dyrektorzy dotychczasowych regionalnych zarządów gospodarki wodnej.
2. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, mienie, o którym mowa w ustawie, stanowiące własność Skarbu Państwa, związane z gospodarką wodną, pozostające w trwałym zarządzie istniejących w dniu wejścia w życie ustawy regionalnych zarządów gospodarki wodnej, staje się mieniem bę-

dącym w trwałym zarządzie właściwych terytorialnie regionalnych zarządów utworzonych na podstawie tego rozporządzenia.

3. Mienie, wykorzystywane w dniu wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, przez istniejące w dniu wejścia w życie ustawy regionalne zarządy gospodarki wodnej, staje się z tym dniem mieniem wykorzystywanym przez regionalne zarządy utworzone na podstawie tego rozporządzenia.
4. Podziału mienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, pomiędzy utworzone regionalne zarządy dokona Prezes Krajowego Zarządu, stosownie do art. 3 ust. 3.
5. Przejęcie mienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, następuje na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego.

Art. 215.

1. Zobowiązania i wierzytelności dotychczasowych regionalnych zarządów gospodarki wodnej stają się z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 3, zobowiązaniami i wierzytelnościami regionalnych zarządów utworzonych na podstawie tego rozporządzenia.
2. W toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych, których stroną jest dyrektor istniejącego w dniu wejścia w życie ustawy regionalnego zarządu gospodarki wodnej, stroną staje się dyrektor regionalnego zarządu utworzonego na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 3.

Art. 216.

Pracownicy dotychczasowych regionalnych zarządów gospodarki wodnej stają się, z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 3, pracownikami utworzonych regionalnych zarządów na zasadach określonych w art. 23¹ Kodeksu pracy.

Art. 217.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy stanowiące własność Skarbu Państwa wody oraz grunty pokryte tymi wodami, przechodzą w trwały zarząd odpowiednio – urzędów morskich, regionalnych zarządów gospodarki wodnej, parków narodowych, stosownie do art. 11 ust. 1 pkt 1–3.
2. Przejęcie mienia, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, na wniosek zainteresowanego, właściwy starosta wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej.
3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą mienia, w stosunku do którego zostało ustanowione prawo użytkowania wieczystego.
4. Jeżeli mienie, o którym mowa w ust. 1, zostało przed dniem wejścia w życie ustawy oddane w użytkowanie, wdzierżawione lub wynajęte, z dniem wejścia w życie ustawy w prawa i obowiązki oddającego w użytkowanie, wdzierżawiającego lub wynajmującego, wstępują odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.
5. W terminie 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy, w stosunku do jezior zaliczonych do wód, o których mowa w art. 14 ust. 5, uprawnienia Skarbu Państwa wykonuje Agencja Nieruchomości Rolnych, na warunkach określonych przepisami

ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128, z późn. zm.²²⁾).

- 5a. Do dnia 31 grudnia 2005 r. w stosunku do jezior zaliczanych do wód, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 i 4, uprawnienia Skarbu Państwa w zakresie rybactwa śródlądowego wykonuje Agencja Nieruchomości Rolnych, na warunkach określonych przepisami ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.
6. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 5a, w miejsce Agencji Nieruchomości Rolnych w umowy dotyczące wykonywania rybactwa śródlądowego wstępuje z mocy prawa dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej.
7. Posiadacze gruntów służących do przedsięwzięć, o których mowa w art. 20 ust. 1, nieposiadający do dnia wejścia w życie ustawy umów, o których mowa w ust. 4, są obowiązani, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wystąpić do właściwego organu o zawarcie umowy użytkowania.

Art. 218.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy wykonawcze, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 218a.

1. Do dnia 30 czerwca 2006 r. określone w ustawie zadania i kompetencje Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wykonuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.
2. (uchylony).
3. Do dnia 30 czerwca 2006 r. wydatki, o których mowa w art. 99 ust. 1 i art. 109 ust. 2, pokrywane są z części budżetu państwa będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Art. 218b.

Przepis art. 45 ust. 3 pkt 6 stosuje się do dnia 31 grudnia 2007 r.

Art. 219.

Traci moc ustawa z dnia 24 października 1974 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 72, poz. 747, Nr 100, poz. 1085 i Nr 125, poz. 1368), z tym że przepisy art. 65 ust. 2, art. 70 i art.

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2772 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459.

72–76 stosuje się do dnia wejścia w życie przepisów dotyczących stanu klęski żywiołowej.

Art. 220.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 2 ust. 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.;
- 2) art. 89 ust. 1, 3 i 4, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2006 r.